

ZAKON

O UPRAVLJANJU OTPADOM

("Sl. glasnik RS", br. 109/2025)

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet uređivanja

Član 1

Ovim zakonom uređuju se: vrste i klasifikacija otpada; planiranje upravljanja otpadom; subjekti upravljanja otpadom; odgovornosti i obaveze u upravljanju otpadom; organizovanje upravljanja otpadom; upravljanje posebnim tokovima otpada; uslovi i postupak izdavanja dozvola za upravljanje otpadom; prekogranično kretanje otpada; izveštavanje o otpadu i baza podataka; finansiranje upravljanja otpadom; nadzor, kao i druga pitanja od značaja za upravljanje otpadom.

Upravljanje otpadom je delatnost od opšteg interesa.

Cilj zakona

Član 2

Cilj ovog zakona je da se obezbede i osiguraju uslovi za:

- 1) upravljanje otpadom na način kojim se ne ugrožava zdravlje ljudi i životna sredina;
- 2) prevenciju nastajanja otpada, posebno razvojem čistijih tehnologija i racionalnim korišćenjem prirodnih bogatstava, kao i otklanjanje opasnosti od njegovog štetnog dejstva na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 3) ponovno iskorišćenje otpada i izdvajanje sekundarnih sirovina iz otpada;
- 4) razvoj postupaka i metoda za odlaganje otpada;
- 5) sanaciju nesanitarnih i divljih deponija;
- 6) praćenje stanja postojećih i novoformiranih sanitarnih deponija;
- 7) razvijanje svesti o upravljanju otpadom.

Način upravljanja otpadom

Član 3

Upravljanje otpadom vrši se na način kojim se obezbeđuje najmanji rizik po ugrožavanje života i zdravlja ljudi i životne sredine, kontrolom i merama smanjenja:

- 1) zagađenja voda, vazduha i zemljišta;
- 2) opasnosti po biljni i životinjski svet;
- 3) opasnosti od nastajanja udesa odnosno velikog udesa, naročito eksplozija ili požara;
- 4) negativnih uticaja na predele i prirodna dobra posebnih vrednosti;
- 5) nivoa buke i neprijatnih mirisa.

Izuzeci od primene

Član 4

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na:

- 1) gasovite otpadne materije koje se ispuštaju u atmosferu;
- 2) zemlju (in situ) uključujući neiskopanu kontaminiranu zemlju i građevine trajno povezane sa zemljištem;
- 3) nekontaminirano zemljište i druge materijale iz prirode iskopane tokom građevinskih aktivnosti gde je izvesno da će materijal biti korišćen u građevinske svrhe u svom prirodnom obliku na gradilištu na kom je iskopan;
- 4) radioaktivni otpad;
- 5) deaktivirane eksplozive;
- 6) fekalije, ako nisu obuhvaćene stavom 2. tačka 2) ovog člana;
- 7) slamu i druge prirodne neopasne poljoprivredne ili šumske materijale koji se koriste u poljoprivredi, šumarstvu ili za proizvodnju energije od takve biomase kroz procese ili metode, koji ne štete životnoj sredini ili ugrožavaju zdravlje ljudi;
- 8) mulj iz kanalizacionih sistema i sadržaj septičkih jama, osim mulja iz postrojenja za tretman otpadnih voda.

U meri u kojoj je to uređeno drugim propisima, mere ovog zakona ne primenjuju se na:

- 1) otpadne vode;
- 2) sporedne proizvode životinjskog porekla, uključujući i dobijene proizvode na koje se primenjuju propisi u oblasti veterinarstva, osim onih koji su namenjeni za spaljivanje, korišćenje u postrojenjima za proizvodnju biogasa i biometana ili postrojenjima za kompostiranje ili odlaganje na sanitarnu deponiju pod posebnim uslovima, u skladu sa posebnim propisom;

3) supstance koje su namenjene da se koriste kao hranivo u skladu sa propisima o hrani za životinje i koje se ne sastoje ili ne sadrže sporedne proizvode životinjskog porekla;

4) leševe životinja koje nisu zaklane, kao i na ubijene životinje u cilju iskorenjivanja epizootične bolesti, a koje su uklonjene u skladu sa propisima u oblasti veterinarstva;

5) otpad koji nastaje pri istraživanju, iskopavanju, eksploataciji, pripremi i skladištenju mineralnih sirovina, kao i pri radu u kamenolomima na koje se primenjuju propisi o upravljanju rudarskim otpadom.

Na sedimente premeštene unutar površinskih voda radi upravljanja vodama i vodnim putevima ili sprečavanja poplava ili smanjenja efekata poplava ili suša ili melioracije zemljišta, ne primenjuju se odredbe ovog zakona, ako je utvrđeno da su sedimenti neopasni.

Značenje izraza

Član 5

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) anaerobna digestija jeste proces u kojem se biorazgradivi materijal razgrađuje u odsustvu kiseonika;

2) bio otpad jeste biorazgradivi otpad iz bašti i parkova, otpad od hrane i kuhinjski otpad iz domaćinstva, restorana, ugostiteljstva i maloprodajnih objekata, kancelarija i veleprodaje i sličan otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda;

3) centar za sakupljanje otpada jeste mesto određeno odlukom jedinice lokalne samouprave, na koje građani donose otpad i kabasti otpad (nameštaj i bela tehnika, baštenski otpad, materijal pogodan za reciklažu, uključujući i opasan otpad iz domaćinstva);

4) dekontaminacija obuhvata sve operacije koje omogućavaju ponovno korišćenje, reciklažu ili bezbedno odlaganje opreme, objekata ili materijala kontaminiranih opasnim materijama i može uključiti uklanjanje ili zamenu opasnih materija odgovarajućim manje štetnim materijama;

5) deponija jeste mesto za konačno sanitarno odlaganje otpada na površini ili ispod površine zemlje uključujući:

- interna mesta za odlaganje (mesto gde proizvođač odlaže sopstveni otpad na mestu nastanka),

- stalna mesta (više od jedne godine) koja se koriste za privremeno skladištenje otpada, ali isključujući skladišta gde se otpad istovara radi pripreme za dalji transport do mesta za tretman, odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje na drugim lokacijama i skladištenje otpada pre tretmana, odnosno ponovnog iskorišćenja najduže do tri godine ili skladištenje otpada pre odlaganja najduže do jedne godine);

6) divlja deponija jeste mesto, javna površina, na kojoj se nalaze nekontrolisano odložene različite vrste otpada i koje ne ispunjava uslove utvrđene propisom kojim se uređuje odlaganje otpada na deponije;

7) delatnost upravljanja otpadom jeste sakupljanje, transport, skladištenje, ponovno iskorišćenje (uključujući i sortiranje) i odlaganje otpada, uključujući i nadzor nad tim operacijama i naknadni monitoring lokacija odlaganja, a uključujući i radnje koje obavljaju trgovac i posrednik;

8) dozvola za upravljanje otpadom jeste rešenje nadležnog organa kojim se pravnom licu ili preduzetniku odobrava obavljanje delatnosti upravljanja otpadom i utvrđuju uslovi postupanja sa otpadom na način koji obezbeđuje najmanji rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu;

9) držalac otpada jeste proizvođač otpada, fizičko ili pravno lice ili preduzetnik koji ima faktičku vlast nad otpadom;

10) farmaceutski otpad jesu svi lekovi, preparati i sirovine, uključujući i njihovu primarnu ambalažu, kao i sav pribor korišćen za njihovu pripremu i primenu.

Farmaceutski otpad može biti:

- neopasan farmaceutski otpad koji ne predstavlja opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi, a tretira se po postupku propisanom za upravljanje opasnim farmaceutskim otpadom,

- opasan farmaceutski otpad nastao od lekova koji sadrže teške metale i dezinficijenasa, kao i lekova poznatog i nepoznatog sastava i lekova čiji se sastav ne može utvrditi, citotoksični i citostatski otpad;

11) industrijski otpad jeste otpad iz bilo koje industrije ili sa lokacije na kojoj se nalazi industrija, osim jalovine nastale prilikom istraživanja, eksploatacije, pripreme i skladištenja mineralnih sirovina na istražnom i eksploatacionom polju;

12) inertni otpad jeste otpad koji nije podložan bilo kojim fizičkim, hemijskim ili biološkim promenama, ne rastvara se, ne sagoreva ili na drugi način fizički ili hemijski reaguje, nije biološki razgradiv ili ne utiče nepovoljno na druge materije sa kojima dolazi u kontakt na način koji može da dovede do povećanja zagađenja životne sredine ili ugrozi zdravlje ljudi, a ukupno izluživanje i sadržaj zagađujućih materija u otpadu i ekotoksičnost izlučenih materija ne smeju biti značajni, a posebno ne smeju da ugrožavaju kvalitet površinskih i/ili podzemnih voda;

13) karakterizacija otpada jeste postupak ispitivanja kojim se utvrđuju fizičko-hemijske, hemijske i biološke osobine i sastav otpada, odnosno određuje da li otpad sadrži ili ne sadrži jednu ili više opasnih karakteristika;

14) klasifikacija otpada jeste postupak svrstavanja otpada na jednu ili više lista otpada koje su utvrđene posebnim propisom, a prema njegovom poreklu, sastavu i daljoj nameni;

15) komercijalni otpad jeste otpad koji nastaje u privrednim društvima, ustanovama i drugim institucijama koje se u celini ili delimično bave trgovinom, uslugama, kancelarijskim poslovima, sportom, rekreacijom ili zabavom, osim komunalnog i industrijskog otpada;

16) kompostiranje jeste tretman biorazgradivog otpada pod dejstvom mikroorganizama, u cilju stvaranja komposta, u prisustvu kiseonika i pod kontrolisanim uslovima;

17) komunalni otpad jeste mešoviti i odvojeno sakupljeni otpad iz domaćinstva, koji uključuje papir i karton, staklo, metal, plastiku, bio otpad, drvo, tekstil, ambalažu, otpad od električne i elektronske opreme, otpad od baterija i akumulatora, kabasti otpad uključujući dušeke i nameštaj kao i mešoviti i odvojeno sakupljeni otpad iz drugih izvora, gde je takav otpad sličan po prirodi i sastavu otpada iz domaćinstva. Komunalni otpad ne uključuje otpad iz proizvodnje, poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, septičkih jama i kanalizacione mreže i prečišćavanja otpadnih voda uključujući kanizacioni mulj, otpadna vozila ili otpad od građenja i rušenja. Ovom definicijom ne dovodi se u pitanje raspodela odgovornosti za upravljanje otpadom između javnih i privatnih subjekata;

18) medicinski otpad jeste otpad koji nastaje iz objekata u kojima se obavlja zdravstvena zaštita ljudi ili životinja i/ili sa drugih mesta u kojima se pružaju zdravstvene i druge usluge (iz dijagnostike, eksperimentalnog rada, laboratorija, čišćenja, održavanja i dezinfekcije prostora i opreme), a obuhvata neopasan i opasan medicinski otpad, i to:

- neopasan medicinski otpad koji nije zagađen opasnim ili drugim materijama, a koji je po svom sastavu sličan komunalnom otpadu (biorazgradiv i dr),

- opasan medicinski otpad koji zahteva posebno postupanje, odnosno koji ima jednu ili više opasnih karakteristika koje ga čine opasnim otpadom, i to: patoanatomski otpad, oštri predmeti, otpad zagađen krvlju i telesnim tečnostima, infektivni, i potencijalno infektivni, ostali opasan medicinski otpad (hemijski otpad, otpad sa visokim sadržajem teških metala);

19) materijalno ponovno iskorišćenje jeste svaki postupak ponovnog iskorišćenja, isključujući ponovno iskorišćenje u energetske svrhe i prethodnu preradu u materijale koji će se koristiti kao gorivo ili druga sredstva za proizvodnju energije; uključuje, između ostalog, pripremu za ponovnu upotrebu, reciklažu i nasipanje;

20) mobilno postrojenje za upravljanje otpadom jeste pokretna tehnička jedinica za koju nadležni organ ne izdaje građevinsku dozvolu a u kojoj se otpad tretira (operacijama R1 do R12, D8, D9, D13 i D14) na mestu nastanka otpada, odnosno na drugoj lokaciji proizvođača otpada ili na lokaciji za koju operater mobilnog postrojenja za upravljanje otpadom poseduje dozvolu za skladištenje iste vrste otpada koji je predviđen za tretman i na kojoj ispunjava uslove za tretman predmetnog otpada, uz prethodno pribavljenu saglasnost jedinice lokalne samouprave;

21) najbolje dostupne tehnike (BAT) jesu najbolje dostupne tehnike u skladu sa zakonom kojim se uređuje integrisano sprečavanje i kontrola zagađivanja životne sredine;

22) nasipanje jeste svaka operacija ponovnog iskorišćenja gde se odgovarajući neopasni otpad koristi u svrhe rekultivacije u iskopanim područjima ili u inženjerske svrhe u uređenju pejzaža. Otpad koji se koristi za nasipanje mora da zameni materijale koji nisu otpad a koji bi se inače u tu svrhu koristili, da bude pogodan za gore navedene svrhe i da bude ograničen na količinu koja je striktno neophodna za postizanje te svrhe;

23) neopasan otpad jeste otpad koji nema karakteristike opasnog otpada;

24) nesanitarna deponija (smetlište) jeste mesto gde jedinice lokalne samouprave odlažu otpad u polukontrolisanim uslovima, kojim upravlja javno komunalno preduzeće i koje ima određenu infrastrukturu (ogradu, kapiju, buldožer), a telo deponije nije izgrađeno u skladu sa propisom kojim se uređuje odlaganje otpada na deponije (nema vodonepropusni sloj, drenažni sistem za odvođenje otpadnih voda i dr.);

25) odvojeno sakupljanje jeste sakupljanje otpada pri čemu se različite vrste sakupljenog otpada čuvaju odvojeno po vrsti i svojstvima tako da se olakša njihov poseban tretman;

26) odlaganje otpada jeste bilo koja operacija koja nije ponovno iskorišćenje otpada, čak i kada ta operacija ima za sekundarnu posledicu nastajanje supstance ili energije (D neiscrpna lista operacija odlaganja otpada);

27) organizovano tržište otpadom jeste funkcionalni okvir koji omogućava efikasan, održiv i transparentan promet otpadom;

28) otpad jeste svaka materija ili predmet koji držalac odbacuje, namerava ili je neophodno da odbaci;

29) otpad od građenja i rušenja jeste otpad koji nastaje izvođenjem građevinskih i drugih radova na izgradnji i rušenju objekata, adaptacijama, renoviranju, rekonstruisanju stambenih, industrijskih i drugih objekata, održavanju i zameni infrastrukturnih objekata, kao i iskopima za stambenu, industrijsku i putnu infrastrukturu, i to:

- neopasan otpad od građenja i rušenja koji ne sadrži opasne karakteristike (reciklabilan, inertan i dr.),

- opasan otpad od građenja i rušenja koji zahteva posebno postupanje, koji ima jednu ili više opasnih karakteristika koje ga čine opasnim otpadom (otpada koji sadrži azbest, otpad sa visokim sadržajem teških metala i dr.) na koje se primenjuju posebni propisi;

30) otpad od hrane jeste hrana (supstanca ili proizvod, prerađen, delimično prerađen ili neprerađen, a namenjen za ljudsku upotrebu ili za koji se može očekivati da će ga ljudi upotrebiti), koja je postala otpad;

31) opasan otpad jeste otpad koji po svom poreklu, sastavu ili koncentraciji opasnih materija može prouzrokovati opasnost po životnu sredinu i zdravlje ljudi i ima najmanje jednu od opasnih karakteristika utvrđenih posebnim propisima, uključujući i ambalažu u koju je opasan otpad bio ili jeste upakovan;

32) operater jeste svako pravno lice ili preduzetnik koje, u skladu sa propisima, upravlja postrojenjem za upravljanje otpadom ili ga kontroliše ili je ovlašćen za donošenje ekonomskih odluka u oblasti tehničkog funkcionisanja postrojenja i na čije ime se izdaje dozvola za upravljanje otpadom;

33) PCB jesu polihlorovani bifenili (PCB), polihlorovani terfenili (PCT), monometil-tetrahlorodifenilmetani, monometil-dihlorodifenilmetani, monometil-dibromodifenilmetani ili bilo koja smeša koja sadrži neku od ovih materija u koncentraciji većoj od 0,005 procentnog masenog udela; PCB otpadi jesu otpadi, uključujući uređaje, objekte, materijale ili tečnosti koje sadrže, sastoje se ili su kontaminirani PCB;

34) ponovno iskorišćenje otpada je svaka operacija čiji je glavni rezultat upotreba otpada u korisne svrhe kada otpad zamenjuje druge materijale koje bi inače trebalo upotrebiti za tu svrhu ili otpad koji se priprema kako bi ispunio tu svrhu, u postrojenju ili šire u privrednim delatnostima (R neiscrpna lista operacija ponovnog iskorišćenja otpada);

35) ponovna upotreba jeste svaka operacija kojom se proizvod ili njegovi delovi koji nisu otpad ponovno koriste za istu svrhu za koju su namenjeni;

36) posebni tokovi otpada jesu oni za čije je upravljanje potrebno propisati posebne mere koje se odnose na sakupljanje, transport, skladištenje, odnosno tretman (istrošene baterije i akumulatori, otpadna ulja, otpadne gume, otpad od električnih i elektronskih proizvoda, otpadne fluorescentne cevi koje sadrže živu, otpadna živa, živina jedinjenja i otpad koji sadrži živu, PCB i PCB otpad, POPs otpad, otpad koji sadrži azbest, otpadna vozila, medicinski otpad, farmaceutski otpad, otpad iz proizvodnje titan dioksida, ambalaža i ambalažni otpad, otpad od građenja i rušenja, otpadni mulj iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda);

37) posrednik jeste pravno lice ili preduzetnik koji organizuje ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada u ime drugih lica;

38) postrojenje za upravljanje otpadom jeste stacionarna ili mobilna tehnička jedinica za tretman otpada, koja zajedno sa građevinskim delom čini tehnološku celinu, odnosno skladište otpada;

39) potvrda za obavljanje delatnosti upravljanja otpadom jeste rešenje nadležnog organa kojim se pravnom licu ili preduzetniku odobrava obavljanje delatnosti upravljanja otpadom i utvrđuju uslovi postupanja sa otpadom na način koji obezbeđuje najmanji rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu;

40) prekogranično kretanje otpada jeste kretanje otpada iz jedne oblasti pod jurisdikcijom jedne države ili kroz oblast koja nije pod nacionalnom jurisdikcijom bilo koje države, pod uslovom da su najmanje dve države uključene u kretanje;

41) podnosilac obaveštenja (notifikacije) o prekograničnom kretanju otpada jeste lice koje je uvoznik ili izvoznik otpada, a koje može biti: proizvođač otpada, sakupljač, skladištar, trgovac, posrednik ili drugi držalac otpada;

42) potvrda prijave za prekogranično kretanje otpada jeste rešenje nadležnog organa kojim se odobrava prekogranično kretanje otpada za pojedine vrste neopasnog otpada u skladu sa posebnim propisom;

43) prevencija obuhvata mere preduzete pre nego što supstanca, materijal ili proizvod postane otpad, kojima se smanjuju količine otpada, uključujući ponovnu upotrebu proizvoda ili produženje životnog ciklusa proizvoda, ili štetnih uticaja proizvedenog otpada na životnu sredinu i zdravlje ljudi, ili sadržaj opasnih supstanci u materijalima i proizvodima;

44) priprema za ponovnu upotrebu otpada jesu operacije ponovnog iskorišćenja otpada koje se odnose na proveru, čišćenje ili popravku kojima se proizvodi ili delovi tih proizvoda koji su postali otpad, pripremaju tako da mogu biti ponovno upotrebljeni, bez bilo kakve druge prethodne obrade;

45) proizvođač otpada jeste svako lice čijom aktivnošću nastaje otpad (primarni proizvođač otpada) ili svako lice čijom aktivnošću prethodnog tretmana, mešanja ili drugim postupcima dolazi do promene sastava ili svojstava otpada;

46) proizvođač proizvoda jeste pravno lice ili preduzetnik koji u okviru svoje delatnosti izrađuje, proizvodi i prodaje proizvod, bez obzira na način prodaje, uključujući prodaju na daljinu ili uvozi proizvod u Republiku Srbiju i stavlja proizvod na tržište Republike Srbije;

47) region za upravljanje otpadom jeste prostorna celina koja obuhvata više susednih jedinica lokalne samouprave koje, u skladu sa sporazumom koji zaključuju te jedinice lokalne samouprave, zajednički upravljaju otpadom u cilju uspostavljanja održivog sistema upravljanja otpadom;

48) reciklaža jeste svaka operacija (R2 do R10 i R12) ponovnog iskorišćenja kojom se otpad prerađuje u proizvod, materijale ili supstance bez obzira da li se koriste za prvobitnu ili drugu namenu, uključujući preradu organskih materijala, osim ponovnog iskorišćenja u energetske svrhe i prerade u materijale koji su namenjeni za korišćenje kao gorivo ili za nasipanje;

49) sakupljanje otpada jeste prikupljanje otpada, uključujući i razvrstavanje i privremeno skladištenje kod proizvođača otpada za potrebe transporta do postrojenja za upravljanje otpadom ili sakupljanje od fizičkih lica u skladu sa zakonom kojim se propisuju komunalne delatnosti;

50) sakupljač otpada jeste preduzetnik ili pravno lice koje sakuplja otpad;

51) sekundarna sirovina jeste otpad koji se može koristiti za reciklažu radi dobijanja sirovine za proizvodnju istog ili drugog proizvoda (papir, karton, metal, staklo, plastika i dr);

52) skladištenje otpada jeste privremeno čuvanje otpada na lokaciji držaoca otpada, u centrima za sakupljanje, transfer stanicama i drugim lokacijama u skladu sa ovim zakonom, kao i aktivnost operatera u objektu opremljenom i registrovanom za skladištenje otpada;

53) solidifikacija jesu procesi koji menjaju fizičko stanje otpada korišćenjem aditiva bez promene hemijskih svojstava otpada;

54) stabilizacija jesu procesi kojima se menja opasnost sastojaka u otpadu i transformiše opasan otpad u neopasan otpad;

55) spaljivanje (insineracija) jeste termički tretman otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju sa ili bez iskorišćenja energije proizvedene sagorevanjem putem oksidacije, kao i ostalim postupcima termičkog tretmana otpada, kao što su piroliza, gasifikacija ili plazma postupak, ako se supstance koje su rezultat obrade naknadno spaljuju;

56) su-spaljivanje (ko-insineracija) jeste termički tretman otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju čija je prvenstvena svrha proizvodnja energije ili proizvoda i koji koristi otpad kao osnovno ili dodatno gorivo, uključujući tretman putem oksidacije, kao i ostale postupke termičkog tretmana otpada kao što su piroliza, gasifikacija ili plazma postupak, ako se supstance koje su rezultat obrade naknadno spaljuju;

57) trgovac otpadom jeste svako pravno lice ili preduzetnik koji u svoje ime kupuje i kasnije prodaje otpad;

58) transfer stanica jeste mesto do kojeg se otpad doprema i privremeno skladišti radi razdvajanja ili pretovara pre transporta na tretman otpada;

59) transport otpada jeste prevoz otpada van mesta nastanka otpada odnosno van postrojenja koji obuhvata utovar, prevoz (kao i pretovar) i istovar otpada a koji je regulisan posebnim propisima;

60) tretman otpada obuhvata operacije ponovnog iskorišćenja ili odlaganja, uključujući prethodnu pripremu za ponovno iskorišćenje ili odlaganje;

61) upravljanje otpadom jeste sprovođenje propisanih mera za postupanje sa otpadom u okviru sakupljanja, transporta, skladištenja, ponovnog iskorišćenja (uključujući razvrstavanje) odnosno odlaganja otpada, uključujući i nadzor nad tim aktivnostima i brigu o postrojenjima za upravljanje otpadom posle zatvaranja kao i aktivnosti koje preduzima trgovac odnosno posrednik;

62) piroliza otpada jeste hemijski proces tokom kojeg dolazi do razlaganja organske frakcije otpada pri povišenoj temperaturi i u odsustvu kiseonika;

63) gasifikacija otpada je proces tretmana otpada pri kome se u prisustvu oksidacionog sredstva (kiseonik, vodena para, itd) odvija nepotpuna oksidacija (nepotpuno sagorevanje), pri čemu nastaje otpadna gasna smeša;

64) plazma postupak jeste tretman otpada na visokim temperaturama stvorenim električnim lukom, tj. elektropražnjenjem u inertnoj atmosferi, pri čemu se otpad razlaže na gasovite produkte i čvrsti ostakljeni ostatak;

65) otpadni mulj jeste mulj nastao u postrojenjima za prečišćavanje komunalnih i industrijskih otpadnih voda i u drugim sličnim uređajima za prečišćavanje otpadnih voda.

Načela

Član 6

Upravljanje otpadom zasniva se na sledećim načelima:

1) Načelo izbora najoptimalnije opcije za životnu sredinu

Izbor najoptimalnije opcije za životnu sredinu je sistematski i konsultativni proces donošenja odluka koji obuhvata zaštitu i očuvanje životne sredine. Primena izbora najoptimalnije opcije za životnu sredinu ustanovljava, za date ciljeve i okolnosti, opciju ili kombinaciju opcija koja daje najveću dobit ili najmanju štetu za životnu sredinu u celini, uz prihvatljive troškove i profitabilnost, kako dugoročno, tako i kratkoročno.

2) Načelo samodovoljnosti

Primena načela samodovoljnosti podrazumeva uspostavljanje integrisane i odgovarajuće mreže postrojenja za ponovno iskorišćenje i odlaganje mešanog komunalnog otpada sakupljenog iz domaćinstava, uključujući sakupljanje ove vrste otpada koji nastaje kod drugih proizvođača otpada, uzimajući u obzir najbolje dostupne tehnike, u skladu sa ovim zakonom. Mreža tih postrojenja treba da bude projektovana tako da omogući Republici Srbiji ostvarivanje načela samodovoljnosti u odlaganju otpada, kao i u ponovnom iskorišćenju otpada, uzimajući u obzir geografske karakteristike regiona i potrebu za posebnim postrojenjima za pojedine vrste otpada. Ova mreža treba da omogući odlaganje ili ponovno iskorišćenje otpada u jednom od najbližih odgovarajućih postrojenja, najprimerenijim metodama i tehnologijama, kako bi se osigurao visok nivo zaštite životne sredine i javnog zdravlja.

3) Načelo blizine i regionalnog pristupa upravljanju otpadom

Otpad se tretira ili odlaže što je moguće bliže mestu njegovog nastajanja, odnosno u regionu u kojem je proizveden da bi se u toku transporta otpada izbegle neželjene posledice na životnu sredinu. Izbor lokacije postrojenja za ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada vrši se u zavisnosti od lokalnih uslova i okolnosti, vrste otpada, njegove zapremine, načina transporta i odlaganja, ekonomske opravdanosti, kao i od mogućeg uticaja na životnu sredinu. Regionalno upravljanje otpadom obezbeđuje se razvojem i primenom regionalnih strateških planova zasnovanih na evropskom zakonodavstvu i nacionalnoj politici.

4) Načelo hijerarhije upravljanja otpadom

Hijerarhija upravljanja otpadom predstavlja redosled prioriteta u praksi upravljanja otpadom.

Hijerarhija upravljanja otpadom se primenjuje kao prioritetan redosled u prevenciji i upravljanju otpadom, propisima i javnim politikama:

- 1) prevencija;
- 2) priprema za ponovnu upotrebu;
- 3) reciklaža;
- 4) ostale operacije ponovnog iskorišćenja (ponovno iskorišćenje u cilju dobijanja energije i dr.);
- 5) odlaganje.

Kada se primenjuje hijerarhija otpada na koju se odnosi redosled hijerarhije upravljanja otpadom, preduzimaju se mere kojima se podstiču rešenja kojima se postiže najbolji ukupan rezultat za životnu sredinu što može zahtevati kod posebnih tokova otpada odstupanje od hijerarhije gde je to opravdano životnim ciklusom, uzimajući u obzir ukupne uticaje na nastajanje i upravljanje takvim otpadom.

Razvoj zakonodavstva i javnih politika u oblasti upravljanja otpadom je u potpunosti transparentan proces, u skladu sa važećim propisima o konsultacijama i uključivanju građana i svih zainteresovanih strana.

U primeni načela hijerarhije uzimaju se u obzir opšti principi zaštite životne sredine, predostrožnosti i održivosti, tehničke izvodljivosti i ekonomske vrednosti, zaštite resursa, kao i ukupan uticaj na životnu sredinu, zdravlje ljudi, ekonomski i socijalni uticaji.

5) Načelo odgovornosti

Proizvođači, uvoznici, distributeri i prodavci proizvoda koji utiču na porast količine otpada odgovorni su za otpad koji nastaje usled njihovih aktivnosti. Proizvođač snosi najveću odgovornost jer utiče na sastav i osobine proizvoda i njegove ambalaže. Proizvođač je obavezan da brine o smanjenju nastajanja otpada, razvoju proizvoda koji su reciklabilni, razvoju tržišta za ponovnu upotrebu i reciklažu svojih proizvoda.

6) Načelo "zagađivač plaća"

Zagađivač mora da snosi pune troškove posledica svojih aktivnosti. Troškovi nastajanja, ponovnog iskorišćenja i odlaganja otpada moraju se uključiti u cenu proizvoda.

II VRSTE I KLASIFIKACIJA OTPADA

Vrste otpada

Član 7

Vrste otpada u smislu ovog zakona su:

- 1) komunalni otpad;
- 2) komercijalni otpad;
- 3) industrijski otpad.

Otpad iz stava 1. ovog člana, u zavisnosti od opasnih karakteristika koje utiču na zdravlje ljudi i životnu sredinu, može biti:

- 1) inertni;
- 2) neopasan;
- 3) opasan.

Klasifikacija otpada

Član 8

Otpad se razvrstava prema katalogu otpada.

Katalog otpada je zbirna lista neopasnog i opasnog otpada prema poreklu i sastavu.

Opasan otpad se klasifikuje, kada je neophodno, prema graničnim vrednostima koncentracije opasnih materija.

Držalac otpada, dužan je da klasifikuje otpad na propisan način, u skladu sa ovim zakonom.

Radi utvrđivanja sastava i opasnih karakteristika otpada lice iz stava 4. ovog člana dužno je da izvrši ispitivanje opasnog otpada, kao i otpada koji prema poreklu, sastavu i karakteristikama može biti opasan otpad.

Ministar nadležan za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: ministar) propisuje:

- 1) katalog otpada;
- 2) listu kategorija otpada (Q lista);
- 3) listu kategorija opasnog otpada prema poreklu i sastavu (Y lista);
- 4) listu komponenti otpada zbog kojih se otpad smatra opasnim (C lista);
- 5) listu opasnih karakteristika otpada (H lista) i granične vrednosti koncentracije opasnih komponenti u otpadu na osnovu kojih se određuju karakteristike otpada;
- 6) listu postupaka i metoda odlaganja i ponovnog iskorišćenja otpada (D lista i R lista);
- 7) vrste, sadržinu i obrazac izveštaja o ispitivanju otpada;
- 8) vrste parametara za određivanje fizičko-hemijskih osobina opasnog otpada namenjenog za fizičko-hemijski tretman;
- 9) vrste parametara za ispitivanje otpada za potrebe termičkog tretmana;
- 10) vrste parametara za ispitivanje otpada i ispitivanje eluata namenjenog odlaganju;
- 11) način i postupak klasifikacije otpada.

U propisu iz stava 6. tač. 2), 3) i 5) ovog člana ministar utvrđuje listu srpskih standarda koji sadrže tehničke zahteve za kategorije i komponente otpada.

Uključivanje materije ili objekta u listu iz stava 7. ovog člana ne znači da je to otpad u svim slučajevima, već će se smatrati otpadom samo ukoliko ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom.

Ponovna klasifikacija opasnog otpada kao neopasnog otpada ne može se postići razređivanjem ili mešanjem otpada sa ciljem smanjenja početne koncentracije opasnih materija na nivo ispod graničnih vrednosti za definisanje opasnog otpada.

Nusproizvod

Član 9

Vlasnik i/ili drugi držalac materije ili predmeta koji je nastao kao rezultat proizvodnog procesa čiji primarni cilj nije proizvodnja te materije ili predmeta, može sa njima postupati kao sa nusproizvodom, ako su ispunjeni sledeći uslovi:

- 1) da je dalja upotreba ove materije ili predmeta izvesna;
- 2) da se materija ili predmet može upotrebiti direktno bez dodatne obrade, osim uobičajenim industrijskim postupcima, koji ne uključuju postupke odvajanja neželjenih ili opasnih sastojaka;
- 3) da je materija ili predmet nastao kao sastavni deo proizvodnog procesa;
- 4) da je dalja upotreba materije ili predmeta dozvoljena, odnosno nije zabranjena, da materija ili predmet ispunjava sve relevantne zahteve u pogledu proizvoda, zaštite životne sredine i zdravlja ljudi za tu konkretnu upotrebu i da neće dovesti do štetnih posledica po životnu sredinu ili zdravlje ljudi.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, nusproizvod je otpad kada je tehničkim propisom kojim se uređuje postupanje sa proizvodima ili sa otpadom, odnosno smernicama Evropske unije u ovim oblastima određeno da se sa nusproizvodom postupa kao sa otpadom ili je njegova dalja upotreba zabranjena.

Ministar propisuje kriterijume za određivanje nusproizvoda.

Dokazivanje ispunjenosti uslova za nusproizvod

Član 10

Vlasnik i/ili drugi držalac materije ili predmeta iz člana 9. ovog zakona može sa njima postupati kao sa nusproizvodom, ako pribavi potvrdu o upisu u registar nusproizvoda.

Zahtev za upis u registar nusproizvoda podnosi se ministarstvu nadležnom za poslove zaštite životne sredine (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Vlasnik i/ili drugi držalac materije ili predmeta iz stava 1. ovog člana dokazuje ispunjenost uslova iz člana 9. stav 1. ovog zakona sledećim dokumentima:

- 1) ugovorom zaključenim sa budućim korisnikom te materije ili predmeta za koju se traži upis u registar;
- 2) tehničkom specifikacijom budućeg korisnika materije ili predmeta;
- 3) dokazom da materija ili predmet za koju se traži upis u registar nusproizvoda zadovoljava uslove u priloženoj specifikaciji.

Ministarstvo izdaje potvrdu o upisu u registar nusproizvoda na osnovu ispunjenosti uslova iz čl. 9. i 10. ovog zakona i uzimajući u obzir smernice Evropske unije o nusproizvodima.

Ministarstvo rešenjem odbija upis u registar nusproizvoda ako utvrdi da je tehničkim propisom kojim se uređuje postupanje sa proizvodima ili sa otpadom, odnosno smernicama Evropske

unije u ovim oblastima određeno da se sa nusproizvodom postupa kao sa otpadom ili je njegova dalja upotreba zabranjena ili da nisu ispunjeni uslovi iz stava 3. ovog člana.

Potvrda, odnosno rešenje iz st. 4. i 5. ovog člana izdaje se u roku od 30 dana od dana prijema zahteva za upis u registar nusproizvoda.

Protiv rešenja iz stava 5. ovog člana nije dozvoljena žalba već se može pokrenuti upravni spor.

Vlasnik i/ili drugi držalac materije ili predmeta koji je upisan u registar nusproizvoda dužan je da obavesti Ministarstvo o svakoj promeni podataka na osnovu kojih je izvršen upis u registar nusproizvoda u roku od 30 dana od dana kada je promena nastala.

Ministarstvo je dužno da Agenciji za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Agencija) dostavi potvrdu o upisu u registar nusproizvoda u roku od 30 dana od dana izdavanja potvrde.

Ministar bliže propisuje obrazac izveštaja o nusproizvodima, način i rokove za njegovo dostavljanje.

Prestanak statusa otpada

Član 11

Pojedine vrste otpada koje su bile podvrgnute reciklaži ili drugoj operaciji ponovnog iskorišćenja prestaju da budu otpad u smislu člana 5. stav 1. tačka 28) ovog zakona, pod uslovima da:

- 1) materija ili predmet imaju upotrebnu vrednost;
- 2) postoji tržište ili potražnja za takvim materijama ili predmetima;
- 3) materija ili predmet ispunjava tehničke uslove propisane zakonom i standardima koji se primenjuju na proizvode;
- 4) materija ili predmet neće imati štetan uticaj na životnu sredinu ili zdravlje ljudi.

Uslovi iz stava 1. ovog člana uključuju granične vrednosti zagađujućih materija, kada je to neophodno, uzimajući u obzir bilo koje moguće štetne uticaje materija ili predmeta.

Količine materija ili predmeta koje su u skladu sa stavom 1. ovoga člana prestale da budu otpad, uračunavaju se u ukupne količine recikliranog i iskorišćenog otpada za potrebe ispunjavanja nacionalnih ciljeva reciklaže i ponovnog iskorišćenja.

Ministar propisuje:

- 1) vrste otpada za koje se može podneti zahtev, za postupak ocenjivanja usaglašenosti;
- 2) dozvoljene postupke i tehnologije tretmana za vrste otpada iz tačke 1) ovog stava;
- 3) druge posebne elemente za određivanje prestanka statusa otpada koji nije naveden u tački 1) ovog stava;

4) obrazac izveštaja o otpadu koji je prestao da bude otpad, način i rokove za njegovo dostavljanje.

Ocenjivanje usaglašenosti sa tehničkim zahtevima iz stava 4. tačka 1) ovog člana sprovodi držalac otpada na propisan način u skladu sa važećim standardima i zakonom kojim se uređuju tehnički zahtevi za proizvode i ocenjivanje usaglašenosti.

Ministarstvo donosi rešenje o prestanku statusa otpada i upisuje ga u registar otpada koji je prestao da bude otpad, na osnovu izdatih isprava o usaglašenosti proizvoda, uzimajući u obzir posebne elemente, standarde i propise koji se odnose na proizvode, kao i druge podatke od važnosti.

Ministarstvo rešenjem odbija zahtev za upis u registar otpada koji je prestao da bude otpad ako nisu ispunjeni propisani tehnički zahtevi.

Rešenje iz stava 7. ovog člana je konačno.

Protiv rešenja iz stava 7. ovog člana nije dozvoljena žalba već se može pokrenuti upravni spor.

Član 12

Ministarstvo vodi:

- 1) registar nusproizvoda na osnovu izdatih potvrda za upis u registar;
- 2) registar otpada koji je prestao da bude otpad na osnovu izdatih isprava o usaglašenosti proizvoda.

Podatke iz registra Ministarstvo dostavlja Agenciji.

Ministar propisuje sadržinu zahteva za upis u registar nusproizvoda i registar otpada koji je prestao da bude otpad, sadržinu i obrazac potvrde o upisu u registar, način vođenja, sadržinu i obrazac registra.

III PLANIRANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Vrste dokumenata

Član 13

Radi planiranja upravljanja otpadom u Republici Srbiji, Vlada donosi sledeće planske dokumente:

- 1) Program upravljanja otpadom;
- 2) Program upravljanja otpadnim muljem;
- 3) Plan prevencije stvaranja otpada.

Jedinice lokalne samouprave koje čine region za upravljanje otpadom sporazumno donose regionalni plan upravljanja otpadom.

Jedinica lokalne samouprave donosi lokalni plan upravljanja otpadom na svojoj teritoriji.

Osim planskih dokumenata iz stava 1. ovog člana donose se i sledeći dokumenti:

- 1) Plan upravljanja otpadom kod primarnog proizvođača otpada;
- 2) Plan upravljanja otpadom u postrojenju za koje se izdaje integrisana dozvola;
- 3) Radni plan za upravljanje otpadom kod operatera.

Program upravljanja otpadom

Član 14

Program upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Program) je osnovni dokument javne politike kojim se dugoročno određuje i usmerava upravljanje otpadom na teritoriji Republike Srbije.

Sadržaj Programa određuje se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast upravljanja javnim politikama.

Program priprema Ministarstvo u saradnji sa nadležnim organom autonomne pokrajine.

Vlada, na predlog Ministarstva, donosi Program.

Akcioni plan upravljanja otpadom

Član 15

Realizacija Programa ostvaruje se donošenjem akcionog plana upravljanja otpadom (u daljem tekstu: Akcioni plan), koji je njegov sastavni deo.

Sadržaj Akcionog plana određuje se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast upravljanja javnim politikama.

Program upravljanja otpadnim muljem

Član 16

Program upravljanja otpadnim muljem je dokument javne politike kojim su utvrđeni ciljevi za upravljanje muljem u Republici Srbiji, ključne mere za ostvarivanje postavljenih ciljeva, kao i okvir za operatere i ostale subjekte za njihovo dugoročno operativno planiranje za upravljanje muljem.

Sadržaj Programa upravljanja otpadnim muljem određuje se u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast upravljanja javnim politikama.

Program upravljanja otpadnim muljem priprema Ministarstvo u saradnji sa nadležnim organom autonomne pokrajine.

Vlada, na predlog Ministarstva, donosi Program upravljanja otpadnim muljem.

Izveštaj o realizaciji programa

Član 17

Izveštavanje o rezultatima sprovođenja Programa i Akcionog plana, kao i Programa upravljanja otpadnim muljem sprovodi se u skladu sa propisima koji uređuju oblast upravljanja javnim politikama.

Mere prevencije

Član 18

U cilju sprečavanja stvaranja otpada preduzimaju se mere kojima se:

- 1) promovišu i podstiču održivi modeli proizvodnje i potrošnje;
- 2) podstiče projektovanje, proizvodnja i upotreba proizvoda koji su resursno efikasni, izdržljivi (uključujući u pogledu životnog veka i odsustva planiranog zastarevanja), popravljivi, višekratni i nadograđivi;
- 3) ciljaju proizvodi koji sadrže kritične sirovine kako bi se sprečilo da ovi proizvodi postanu otpad;
- 4) podstiče ponovna upotreba proizvoda i uspostavljanje sistema koji promovišu aktivnosti popravke i ponovne upotrebe, posebno električne i elektronske opreme, tekstila i nameštaja, kao i građevinskog materijala i proizvoda;
- 5) podstiču, gde je to prikladno i bez štete po prava intelektualne svojine, dostupnost rezervnih delova, uputstva za upotrebu, tehničkih informacija ili drugih instrumenata, opreme ili softvera koji omogućavaju popravku i ponovnu upotrebu proizvoda bez ugrožavanja njihovog kvaliteta i bezbednosti;
- 6) smanjuje stvaranje otpada u procesima koji se odnose na industrijsku proizvodnju, proizvodnju, gradnju i rušenje, uzimajući u obzir najbolje dostupne tehnike;
- 7) smanjuje stvaranje otpada od hrane u primarnoj proizvodnji, u preradi i proizvodnji, u maloprodaji i drugoj distribuciji hrane, u restoranima i ugostiteljskim objektima i u domaćinstvima;
- 8) podstiče doniranje hrane i drugi oblici preraspodele za ljudsku upotrebu, dajući prednost ljudskoj upotrebi u odnosu na upotrebu u hrani za životinje i preradu u neprehrambene proizvode;

9) promoviše smanjenje sadržaja opasnih supstanci u materijalima i proizvodima, ne dovodeći u pitanje usklađene zakonske zahteve koji se odnose na te materijale i proizvode;

10) smanjuje stvaranje otpada, posebno otpada koji nije pogodan za pripremu za ponovnu upotrebu ili reciklažu;

11) identifikuju proizvodi koji su glavni izvori otpada, posebno u prirodi i preduzimaju odgovarajuće mere za sprečavanje i smanjenje otpada od ovih proizvoda s tim da je kada se ova obaveza sprovodi putem tržišnih ograničenja, neophodno obezbediti da takva ograničenja budu proporcionalna i nediskriminatorna;

12) razvijaju i podržavaju informativne kampanje za podizanje svesti o prevenciji stvaranja otpada.

Ministar bliže propisuje listu mera prevencije stvaranja otpada.

Plan prevencije stvaranja otpada

Član 19

Plan prevencije stvaranja otpada (u daljem tekstu: plan prevencije) donosi se radi sprečavanja negativnog uticaja ekonomskog rasta na životnu sredinu stvaranjem otpada.

Plan prevencije sadrži mere za sprečavanje stvaranja otpada iz člana 18. ovog zakona u skladu sa čl. 2. i 6. ovog zakona.

Planom prevencije utvrđuju se ciljevi i mere prevencije stvaranja otpada, opisuju postojeće mere prevencije i njihov doprinos sprečavanju nastanka otpada, i daje procena predloženih mera prevencije ili drugih odgovarajućih mera sa liste mera prevencije iz člana 18. stava 2. ovog člana, a koje mogu imati uticaj na:

- 1) opšte uslove stvaranja otpada;
- 2) fazu dizajniranja, proizvodnje i distribucije proizvoda;
- 3) fazu potrošnje i upotrebe proizvoda.

Za mere prevencije usvojene u planu iz stava 1. ovog člana određuju se odgovarajuća posebna kvalitativna i kvantitativna merila za praćenje i procenu napretka u primeni mera, a mogu se odrediti i posebni kvalitativni i kvantitativni ciljevi i indikatori, a posebno koji se odnose na količinu stvorenog otpada, kao i praćenje i ocenjivanje sprovođenja mera koje se odnose na ponovnu upotrebu proizvoda i sprečavanje nastanka otpada od hrane.

Za mere iz stava 4. ovog člana, gde je to relevantno, opisuje se i doprinos ekonomskih instrumenata i mera sprečavanju nastanka otpada i procenjuje korisnost tih mera ili drugih odgovarajućih mera iz člana 99. stav 1. ovog zakona.

Plan prevencije donosi Vlada, na predlog Ministarstva, za period od šest godina, a ocenjuje i, po potrebi, revidira jednom u tri godine.

Regionalni plan upravljanja otpadom

Član 20

Skupštine dve ili više jedinica lokalne samouprave na čijim teritorijama ukupno živi najmanje 200.000 stanovnika donose, po pribavljenoj saglasnosti Ministarstva, a za teritoriju autonomne pokrajine nadležnog organa autonomne pokrajine, regionalni plan upravljanja otpadom, kojim se definišu zajednički ciljevi u upravljanju otpadom u skladu sa Programom i planom prevencije.

Regionalni plan upravljanja otpadom može se doneti i za teritorije opština na kojima živi manje od 200.000 stanovnika po prethodno izrađenoj studiji opravdanosti za donošenje regionalnog plana na koju saglasnost daje Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine.

Postupak izrade i donošenja regionalnog plana iz st. 1. i 2. ovog člana uređuje se sporazumom skupština jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Upravljanje otpadom na teritoriji dve ili više jedinica lokalne samouprave iz st. 1. i 2. ovog člana vrši se u skladu sa regionalnim i lokalnim planom upravljanja otpadom.

Lokalni plan upravljanja otpadom

Član 21

Skupština jedinice lokalne samouprave donosi lokalni plan upravljanja otpadom kojim definiše ciljeve upravljanja otpadom na svojoj teritoriji u skladu sa Programom, planom prevencije i regionalnim planom upravljanja otpadom.

Lokalni plan upravljanja otpadom priprema služba jedinice lokalne samouprave nadležna za poslove upravljanja otpadom u saradnji sa drugim organima nadležnim za poslove privrede, finansija, zaštite životne sredine, urbanizma, kao i sa predstavnicima privrednih društava, odnosno preduzeća, udruženja, stručnih institucija, nevladinih i drugih organizacija koje se bave zaštitom životne sredine, uključujući i organizacije potrošača.

Period važenja i sadržina planova

Član 22

Planovi upravljanja otpadom iz čl. 20. i 21. ovog zakona donose se za period od deset godina, a ponovo se razmatraju svakih pet godina, i po potrebi revidiraju i donose za narednih deset godina.

Planovi iz stava 1. ovog člana sadrže:

- 1) očekivane vrste, količine i poreklo ukupnog otpada na teritoriji obuhvaćenoj planom;
- 2) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će biti ponovno iskorišćen ili odložen u okviru teritorije obuhvaćene planom;

- 3) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će se prihvatiti iz drugih jedinica lokalne samouprave;
- 4) očekivane vrste, količine i poreklo otpada koji će se otpremiti u druge jedinice lokalne samouprave;
- 5) ciljeve koje treba ostvariti u pogledu ponovne upotrebe i ponovnog iskorišćenja otpada u okviru teritorije koja je obuhvaćena planom;
- 6) program sakupljanja otpada iz domaćinstva;
- 7) program sakupljanja opasnog otpada iz domaćinstava;
- 8) program sakupljanja komercijalnog otpada;
- 9) program upravljanja industrijskim otpadom;
- 10) predloge za ponovnu upotrebu i reciklažu komponenata komunalnog otpada;
- 11) program smanjenja količina otpada od hrane, biorazgradivog i ambalažnog otpada u komunalnom otpadu;
- 12) program razvijanja javne svesti o upravljanju otpadom;
- 13) lokaciju postrojenja za tretman otpada odnosno lokaciju za sakupljanje otpada, uključujući podatke o lokacijskim uslovima;
- 14) mere za sprečavanje kretanja otpada koji nije obuhvaćen planom;
- 15) mere za postupanje sa otpadom koji nastaje u vanrednim situacijama;
- 16) mere sanacije nesanitarnih i divljih deponija;
- 17) nadzor i praćenje planiranih aktivnosti i mera;
- 18) procenu troškova i izvore finansiranja za planirane aktivnosti i mere;
- 19) mogućnosti saradnje između dve ili više jedinica lokalne samouprave;
- 20) rokove za izvršenje planiranih aktivnosti i mera;
- 21) druge podatke, ciljeve, aktivnosti i mere od značaja za efikasno upravljanje otpadom.

Lokalni planovi upravljanja otpadom dostavljaju se Agenciji u roku od 30 dana od dana donošenja.

Regionalni planovi upravljanja otpadom dostavljaju se Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine za regione koji se u potpunosti nalaze na teritoriji autonomne pokrajine, u roku od 30 dana od dana donošenja radi dobijanja saglasnosti.

Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine dostavlja Agenciji saglasnost na regionalne planove upravljanja otpadom.

Plan upravljanja otpadom kod primarnog proizvođača otpada

Član 23

Primarni proizvođač otpada koji godišnje proizvodi više od 100t neopasnog otpada i/ili više od 200kg opasnog otpada donosi Plan upravljanja otpadom kod primarnog proizvođača otpada koji sadrži naročito:

- 1) podatke o vrstama otpada koje nastaju aktivnošću proizvođača otpada;
- 2) podatke o merama koji se preduzimaju u cilju prevencije stvaranja otpada;
- 3) podatke o merama koji se preduzimaju u cilju razdvajanja različitih vrsta otpada i podatke o opremi za sakupljanje otpada;
- 4) način privremenog skladištenja otpada na lokaciji proizvođača;
- 5) podatke o predviđenom načinu postupanja sa otpadom;
- 6) mere zaštite od požara i eksplozija;
- 7) mere zaštite životne sredine i zdravlja ljudi.

Plan upravljanja otpadom u postrojenjima za koje se izdaje integrisana dozvola

Član 24

Za postrojenja za koja se izdaje integrisana dozvola u skladu sa zakonom, priprema se i donosi Plan upravljanja otpadom u postrojenjima za koje se izdaje integrisana dozvola koji sadrži naročito:

- 1) dokumentaciju o otpadu koji nastaje u procesu rada postrojenja, kao i o otpadu čije iskorišćenje vrši operater tog postrojenja ili čije odlaganje vrši operater (vrste, sastav i količine otpada);
- 2) mere koje se preduzimaju u cilju smanjenja proizvodnje otpada, posebno opasnog otpada;
- 3) postupke i načine razdvajanja različitih vrsta otpada, posebno opasnog i otpada koji će se ponovo koristiti, radi smanjenja količine otpada za odlaganje;
- 4) način skladištenja i tretmana.

Plan upravljanja otpadom u postrojenjima za koje se izdaje integrisana dozvola se prilaže uz zahtev za izdavanje integrisane dozvole, u skladu sa zakonom.

Plan upravljanja otpadom u postrojenjima za koje se izdaje integrisana dozvola operater je dužan da ažurira i dostavi Ministarstvu na saglasnost svakih deset godina kao i u slučaju bitnih izmena u radu postrojenja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, za postrojenja čija je delatnost skladištenje odnosno tretman otpada i za koja se izdaje integrisana dozvola, umesto Plana upravljanja otpadom u postrojenjima za koje se izdaje integrisana dozvola priprema se i donosi Radni plan za upravljanje otpadom kod operatera.

Radni plan za upravljanje otpadom kod operatera

Član 25

Za delatnosti skladištenja i tretmana otpada priprema se i donosi Radni plan za upravljanje otpadom kod operatera (u daljem tekstu: Radni plan).

Radni plan prilaže se uz zahtev za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom i mora biti usklađen sa odredbama ovog zakona, kao i posebnih propisa.

Radni plan obavezno sadrži sledeće elemente:

- 1) opis lokacije objekta i opis postrojenja kao i opreme za rad;
- 2) operacije upravljanja otpadom i dozvoljene vrste otpada;
- 3) podatke o radnom vremenu;
- 4) podatke o kvalifikovanom licu odgovornom za stručni rad;
- 5) identifikaciju izvora rizika;
- 6) podatke o opremi u objektu ili postrojenju, a koja se koristi radi sprečavanja i kontrole zagađenja;
- 7) plan vršenja monitoringa rada postrojenja, podatke o uređajima za monitoring rada postrojenja i periodima izveštavanja o monitoringu;
- 8) podatke o prelaznom i nestabilnom načinu rada postrojenja;
- 9) podatke o merama prevencije udesa;
- 10) podatke o planiranim merama postupanja u akcidentnim situacijama.

Radni plan postrojenja za termički tretman otpada, pored elemenata iz stava 3. ovog člana sadrži i:

- 1) podatke o sirovinama i pomoćnim materijalima, ostalim materijama i energiji koja se koristi u postrojenju ili je postrojenje proizvodi;

- 2) podatke o nultnom stanju lokacije na kojoj se nalazi postrojenje;
- 3) podatke o vrsti i količini predviđenih emisija iz postrojenja uz granične vrednosti koje su propisane posebnim zakonom;
- 4) podatke o tehnologijama i tehnikama za sprečavanje ili smanjenje emisija iz postrojenja u skladu sa posebnim propisom;
- 5) podatke o ostacima otpada posle termičkog tretmana, uz opis mera za sprečavanje nastajanja ostataka, podatke o pripremi za ponovno iskorišćenje nastalog otpada ukoliko je to moguće, ili odlaganja otpada nastalog u postrojenju;
- 6) podatke o obavezama praćenja emisija u životnu sredinu;
- 7) podatke o glavnim alternativama za predmetnu tehnologiju;
- 8) izjavu podnosioca zahteva da će se proizvedena toplota koja se dobija spaljivanjem ili su-spaljivanjem otpada ponovo koristiti za kombinovano dobijanje toplotne ili električne energije, za proizvodnju procesne pare ili za sisteme daljinskog grejanja, odnosno materije.

Radni plan za deponije, pored elemenata iz stava 3. ovog člana, sadrži elemente koji se odnose na opremanje lokacije radi sprečavanja i kontrole zagađenja, i to: prihvatni sistem za otpadne vode, prihvatni sistem za procedne vode, sistem za prečišćavanje procednih voda, sistem za kontrolu gasa iz deponije, sistem za sakupljanje gasa iz deponije, sistem za sakupljanje atmosferskih voda, uspostavljanje, održavanje i zaštitu završnog pokrivača.

Radni plan za deponije sadrži i:

- 1) podatke o kontroli zagađenja, monitoringu i izveštavanju (monitoring i izveštavanje o: sastavu otpada, emisijama gasova, kvalitetu površinske, procedne i podzemne vode, kvalitetu zemljišta, meteorološkim uslovima kontroli neprijatnih mirisa, kontroli i monitoringu buke, kontrola štetočina i ptica, kontrola raznošenja otpada, kontrola stabilnosti postrojenja, monitoring zaštitnih slojeva);
- 2) podatke o tehnologiji odlaganja otpada i dinamici popunjavanja i zatvaranja kasete.

Operater je dužan da ažurira Radni plan i dostavi ga Ministarstvu na saglasnost svakih deset godina kao i u slučaju bitnih izmena u radu postrojenja.

IV SUBJEKTI UPRAVLJANJA OTPADOM

Vrste subjekata

Član 26

Subjekti nadležni za upravljanje otpadom jesu:

- 1) Republika Srbija;

- 2) autonomna pokrajina;
- 3) jedinica lokalne samouprave;
- 4) Agencija za zaštitu životne sredine;
- 5) stručne organizacije za ispitivanje otpada;
- 6) organizacije civilnog društva, uključujući i organizacije potrošača;
- 7) proizvođači otpada, kao i lica koja obavljaju delatnost upravljanja otpadom;
- 8) drugi organi i organizacije, u skladu sa zakonom.

Republika Srbija

Član 27

Republika Srbija preko nadležnih organa i organizacija obezbeđuje upravljanje otpadom na svojoj teritoriji.

Ministarstvo:

- 1) predlaže Vladi Program, Program upravljanja otpadnim muljem kao i plan prevencije;
- 2) koordinira i vrši poslove upravljanja otpadom od značaja za Republiku Srbiju i prati stanje;
- 3) daje saglasnost na regionalne planove upravljanja otpadom, osim za planove za regione koji se u potpunosti nalaze na teritoriji autonomne pokrajine;
- 4) izdaje dozvole, saglasnosti, potvrde i druge akte propisane ovim zakonom i vodi evidenciju;
- 5) vodi evidenciju o dozvolama, saglasnostima, potvrdama i drugim aktima koje su izdali drugi nadležni organi;
- 6) utvrđuje ovlašćene organizacije u skladu sa ovim zakonom;
- 7) vrši nadzor i kontrolu primene mera postupanja sa otpadom;
- 8) preduzima druge mere i aktivnosti, u skladu sa međunarodnim ugovorima i sporazumima.

Autonomna pokrajina

Član 28

Autonomna pokrajina:

- 1) učestvuje u izradi Programa kao i Programa upravljanja otpadnim muljem;

- 2) koordinira i vrši poslove upravljanja otpadom od značaja za autonomnu pokrajinu i prati stanje;
- 3) daje saglasnost na regionalne planove upravljanja otpadom za regione koji su u potpunosti na njenoj teritoriji;
- 4) izdaje dozvole, saglasnosti, potvrde i druge akte u skladu sa ovim zakonom, vodi evidenciju i podatke dostavlja Ministarstvu;
- 5) vrši nadzor i kontrolu primene mera postupanja sa otpadom na svojoj teritoriji u skladu sa ovim zakonom;
- 6) vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Autonomna pokrajina svojim aktom određuje organe nadležne za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

Poslovi iz stava 1. tač. 4) i 5) ovog člana obavljaju se kao povereni poslovi.

Jedinica lokalne samouprave

Član 29

Jedinica lokalne samouprave:

- 1) donosi lokalni plan upravljanja otpadom, obezbeđuje uslove i stara se o njegovom sprovođenju;
- 2) uređuje, obezbeđuje, organizuje i sprovodi upravljanje komunalnim, odnosno inertnim i neopasnim otpadom na svojoj teritoriji, u skladu sa zakonom;
- 3) uređuje postupak naplate usluga u oblasti upravljanja komunalnim, odnosno inertnim i neopasnim otpadom, u skladu sa zakonom;
- 4) izdaje dozvole, odobrenja i druge akte u skladu sa ovim zakonom, vodi evidenciju i podatke dostavlja Ministarstvu;
- 5) na zahtev Ministarstva ili nadležnog organa autonomne pokrajine daje mišljenje u postupku izdavanja dozvola u skladu sa ovim zakonom;
- 6) vrši nadzor i kontrolu mera postupanja sa otpadom u skladu sa ovim zakonom;
- 7) vrši i druge poslove utvrđene zakonom.

Jedinica lokalne samouprave svojim aktom određuje organe i službe nadležne za obavljanje poslova iz stava 1. ovog člana.

Poslovi iz stava 1. ovog člana koji se odnose na inertni i neopasni otpad, kao i poslovi iz stava 1. tač. 4) i 6) ovog člana obavljaju se kao povereni poslovi.

Zajedničko upravljanje otpadom jedinica lokalne samouprave u okviru regiona za upravljanje otpadom

Član 30

Dve ili više jedinica lokalne samouprave zajednički obezbeđuju i sprovode upravljanje otpadom u okviru regiona za upravljanje otpadom, pod uslovima i na način utvrđenim zakonom, Programom i sporazumom skupština jedinica lokalne samouprave.

Sporazumom iz stava 1. ovog člana skupštine jedinica lokalne samouprave uređuju naročito: međusobna prava i obaveze u obezbeđivanju uslova za obavljanje delatnosti i rad postrojenja za upravljanje otpadom na područjima tih jedinica lokalne samouprave, prava i obaveze komunalnog preduzeća, odnosno drugog pravnog ili fizičkog lica u obavljanju te delatnosti, način donošenja odluka u slučaju nesaglasnosti jedinica lokalne samouprave o pojedinim pitanjima vezanim za delatnosti upravljanja otpadom, kao i druga pitanja od značaja za organizaciju i sprovođenje upravljanja otpadom.

U slučaju da dve ili više jedinica lokalne samouprave ne obezbede i ne sprovode upravljanje otpadom pod uslovima i na način utvrđen u stavu 1. ovog člana, odluku o zajedničkom obezbeđivanju i sprovođenju upravljanja otpadom na teritoriji tih jedinica lokalnih samouprava, na predlog Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine za regione koji su u potpunosti na njenoj teritoriji, donosi Vlada.

Agencija za zaštitu životne sredine

Član 31

Agencija obavlja poslove koji se odnose na:

- 1) vođenje i ažuriranje baze podataka o upravljanju otpadom u okviru Nacionalnog registra izvora zagađivanja koji je sastavni deo informacionog sistema zaštite životne sredine, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine;
- 2) vođenje podataka o raspoloživim i potrebnim količinama otpada, uključujući sekundarne sirovine, razmenu i stavljanje na raspolaganje tih podataka elektronskim putem;
- 3) izveštavanje o upravljanju otpadom na nacionalnom nivou i u skladu sa preuzetim međunarodnim obavezama.

Stručne organizacije za ispitivanje otpada

Član 32

Ispitivanje otpada vrši se radi klasifikacije otpada za:

- 1) prekogranično kretanje;
- 2) tretman;

3) prestanak statusa otpada.

Ispitivanje otpada vrše stručne organizacije i druga pravna lica koja su ovlašćena za uzorkovanje i karakterizaciju prema obimu ispitivanja za koja su akreditovana (u daljem tekstu: akreditovana laboratorija), u skladu sa zakonom.

Karakterizacija otpada vrši se samo za opasan otpad i za otpad koji prema poreklu, sastavu i karakteristikama može biti opasan otpad, osim otpada iz domaćinstva.

Stručne organizacije i druga pravna lica iz stava 2. ovog člana izdaju izveštaj o ispitivanju otpada.

Ovlašćenje za ispitivanje otpada

Član 33

Zahtev za dobijanje ovlašćenja za ispitivanje otpada Ministarstvu može podneti stručna organizacija, odnosno akreditovana laboratorija.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana prilaže se sledeća dokumentacija:

- 1) spisak radnika koji rade na poslovima ispitivanja otpada, sa vrstom i stepenom stručne spreme, odnosno naučnim zvanjem;
- 2) spisak opreme sa evidencionim brojem;
- 3) broj i namena prostorija (skica i dr);
- 4) spisak parametara ispitivanja;
- 5) spisak metoda koje se primenjuju za odgovarajuća ispitivanja;
- 6) akt o akreditaciji.

Ovlašćenje iz stava 1. ovog člana izdaje se rešenjem ministra na period od četiri godine i može se obnoviti.

Ovlašćenje za ispitivanje otpada ministar oduzima zbog nesavesnog i nestručnog obavljanja poslova za koje je izdato ovlašćenje, i to ako:

- 1) se utvrdi da ovlašćena organizacija ne ispunjava propisane uslove;
- 2) se utvrdi da je ovlašćenje izdato na osnovu netačnih i neistinitih podataka;
- 3) ovlašćena organizacija ne vrši ispitivanje otpada u skladu sa izdatim ovlašćenjem;
- 4) se utvrdi da ovlašćena organizacija, u vršenju poslova za koje joj je izdato ovlašćenje, postupa na protivpravan način (primanje mita, davanje mita, primanje i davanje provizije, korupcija, falsifikat i slično).

Rešenje iz st. 3. i 4. ovog člana objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije".

V ODGOVORNOSTI I OBAVEZE U UPRAVLJANJU OTPADOM

Odgovornost proizvođača odnosno uvoznika proizvoda

Član 34

Proizvođač proizvoda koristi tehnologije i razvija proizvodnju na način koji obezbeđuje racionalno korišćenje prirodnih resursa, materijala i energije, podstiče ponovno korišćenje i reciklažu proizvoda i ambalaže na kraju životnog ciklusa i promoviše ekološki održivo upravljanje prirodnim resursima.

Proizvođač ili uvoznik čiji proizvod posle upotrebe postaje opasan otpad dužan je da omogući preuzimanje tog otpada od krajnjeg korisnika proizvoda posle upotrebe, bez naknade troškova i sa njima postupi u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Proizvođač ili uvoznik iz stava 2. ovog člana može da ovlasti drugo pravno lice da, u njegovo ime i za njegov račun, preuzima proizvode posle upotrebe.

Obaveze proizvođača otpada

Član 35

Proizvođač otpada dužan je da:

- 1) ako je primarni proizvođač sačini i usvoji plan upravljanja otpadom iz člana 23. ovog zakona i organizuje njegovo sprovođenje, ako godišnje proizvodi više od 100t neopasnog otpada ili više od 200kg opasnog otpada;
- 2) pribavi izveštaj o ispitivanju otpada i ažurira ga u slučaju promene tehnologije, promene porekla sirovine, drugih aktivnosti koje bi uticale na promenu karaktera otpada i čuva izveštaj pet godina, posle čega je dužan da pribavi novi izveštaj o ispitivanju otpada;
- 3) obezbedi primenu načela hijerarhije upravljanja otpadom;
- 4) sakuplja nastali otpad odvojeno i razvrstava ga u skladu sa važećim propisima i potrebom budućeg tretmana;
- 5) privremeno skladišti otpad na mestu nastanka na način koji ne utiče na zdravlje ljudi i životnu sredinu i obezbedi uslove da ne dođe do mešanja različitih vrsta otpada, kao ni mešanja otpada sa vodom;
- 6) preda otpad licu koje je ovlašćeno za upravljanje otpadom ako nije u mogućnosti da organizuje postupanje sa otpadom u skladu sa ovim zakonom;
- 7) vodi evidenciju o otpadu koji nastaje, koji se predaje ili odlaže;
- 8) odredi lice odgovorno za upravljanje otpadom;

9) omogućiti nadležnom inspektoru kontrolu nad lokacijama, objektima, postrojenjima i dokumentacijom.

Proizvođač otpada ne podleže obavezi pribavljanja dozvole za privremeno skladištenje sopstvenog otpada, koji je nastao u postupku obavljanja njegove osnovne delatnosti utvrđene posebnim propisom, na lokaciji na kojoj je otpad nastao.

Proizvođač otpada koji proizvodi otpad na više lokacija i isti privremeno skladišti u svom centralnom skladištu u obavezi je da za isto pribavi dozvolu za skladištenje otpada.

Skladište iz stava 2. ovog člana mora da ispunjava tehničke uslove propisane posebnim propisom za datu vrstu otpada, odnosno posebnim propisom za skladištenje otpada.

Lice odgovorno za upravljanje otpadom kod primarnog proizvođača otpada iz stava 1. tačka 8) ovog člana dužno je da:

1) izradi nacrt plana upravljanja otpadom iz člana 23. ovog zakona, organizuje njegovo sprovođenje i ažuriranje;

2) predlaže mere u skladu sa načelima upravljanja otpadom;

3) prati sprovođenje zakona i drugih propisa o upravljanju otpadom i izveštava organe upravljanja.

Proizvođač otpada može vršiti tretman otpada samostalno ili ga mora predati drugom pravnom licu ili preduzetniku koji obavlja poslove tretmana otpada, ili preko posrednika otpadom, trgovca otpadom, sakupljača ili preko javnog komunalnog preduzeća ili putem javno privatnog partnerstva, odnosno da otpad izveze ako u Republici Srbiji ne postoji postrojenje za tretman predmetnog otpada.

Odgovornost držaoca otpada

Član 36

Izuzetno od člana 34. stav 2. ovog zakona držalac otpada je odgovoran za sve troškove upravljanja otpadom.

Za otpad čiji je držalac sakupljač otpada troškove upravljanja otpadom snosi držalac koji neposredno predaje otpad na rukovanje sakupljaču otpada ukoliko je oprema za sakupljanje postavljena na mestu nastanka otpada odnosno držalac nije fizičko lice koje nije preduzetnik.

Pravno lice ili preduzetnik dužan je da od fizičkog lica koje nije preduzetnik od kojeg preuzima odnosno kupuje otpad pribavi podatke iz lične karte ili drugog dokumenta kojim se dokazuje identitet tog lica, kao i dokaz o poreklu otpada ili izjavu o državini otpada.

Državina nad otpadom se može preneti samo pravnim licima ili preduzetnicima koji vode dokumentaciju u skladu sa ovim zakonom.

Državina nad otpadom prenosi se između pravnih lica odnosno preduzetnika kada sledeći držalac preuzme otpad i primi Dokument o kretanju otpada, u skladu sa ovim zakonom.

Obaveze sakupljača otpada

Član 37

Sakupljač otpada je dužan da:

- 1) pribavi dozvolu za sakupljanje otpada od nadležnog organa;
- 2) vodi evidenciju o otpadu koji sakuplja;
- 3) da sa otpadom postupa u skladu sa njegovim svojstvima, količini, načinu transporta, skladištenja i tretmana;
- 4) omogućava nadležnom inspektor nadzor nad sprovođenjem mera i uslova propisanim dozvolom za sakupljanje izdatom od strane nadležnog organa.

Obaveze prevoznika otpada

Član 38

Prevoznik otpada dužan je da:

- 1) obavlja transport u skladu sa dozvolom za transport otpada i zahtevima koji regulišu posebni propisi o transportu (ADR/RID/ADN i dr.);
- 2) vodi evidenciju o svakom transportu otpada u skladu sa zakonom;
- 3) omogućava nadležnom inspektor nadzor nad sprovođenjem mera i uslova propisanim dozvolom za transport izdatom od strane nadležnog organa.

Prevoznik otpada je odgovoran isključivo za transport otpada i nije držalac otpada u smislu ovog zakona.

Obaveze posrednika i trgovca

Član 39

Delatnost posredovanja u upravljanju otpadom obuhvata poslove organizacije skladištenja odnosno tretmana otpada za potrebe drugih.

Zabranjena je trgovina otpadom za koji proizvođač otpada ima zaključen ugovor o direktnoj predaji otpada operateru postrojenja za upravljanje otpadom ili zaključen ugovor sa sakupljačem o predaji otpada operateru preko sakupljača otpada.

Trgovac otpadom smatra se držaocem otpada kojeg je kupio i može preuzeti otpad samo ako raspolaže skladištem otpada za koje je izdata dozvola u skladu sa ovim zakonom.

Plaćanja za kupovinu otpada vrše se preko bankovnog računa.

Trgovac otpadom je dužan da licu od koga kupuje otpad izda potvrdu o količini kupljenog otpada kao i licu kome prodaje otpad o količini prodatog otpada.

Trgovac otpadom ne može kupiti otpad ako ne poseduje dokaze iz člana 36. stava 3. ovog zakona.

Pravno lice ili preduzetnik koji želi da obavlja poslove posrednika, odnosno trgovca otpada mora da bude upisan u odgovarajući registar za obavljanje ove delatnosti podnošenjem zahteva za upis u registar.

Ministarstvo izdaje rešenje o upisu posrednika, odnosno trgovca u registar, ako posrednik, odnosno trgovac ispunjava uslove, i to:

- 1) da nije kažnjavao za bilo koje krivično delo, odnosno privredni prestup ili prekršaj u oblasti životne sredine u skladu sa zakonom;
- 2) da ima lice odgovorno za obavljanje poslova za koje se podnosi zahtev za registraciju;
- 3) da je u mogućnosti da ispuni finansijske obaveze ili obaveze koje mogu nastati u obavljanju poslova, posebno obavezu vraćanja otpada u slučaju odbijanja prijema otpada od strane primaoca, kao i u skladu sa propisima o prekograničnom kretanju otpada;
- 4) da mu poslovni računi u bankama nisu bili blokirani u periodu od dve godine pre podnošenja zahteva.

Rešenje iz stava 8. ovog člana izdaje se na period od dve godine.

Rešenjem iz stava 8. ovog člana utvrđuju se uslovi zaštite životne sredine, obaveza vođenja evidencije i dostavljanja izveštaja, odnosno mere sprečavanja ilegalnog prometa otpada.

Protiv rešenja kojim se odbija zahtev za upis u registar i izdavanje potvrde može se izjaviti žalba administrativnoj komisiji Vlade preko prvostepenog organa u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Registracija se može obnoviti na zahtev posrednika, odnosno trgovca koji se podnosi 30 dana pre isteka registracije.

Rešenje o registraciji može se ukinuti:

- 1) ako posrednik, odnosno trgovac postupi suprotno rešenju o upisu u registar posrednika, odnosno trgovca;
- 2) ako bi posrednik, odnosno trgovac obavljanjem poslova mogao da prouzrokuje zagađivanje životne sredine;
- 3) ako posrednik, odnosno trgovac postupi suprotno propisima o prekograničnom kretanju otpada;

4) ako posrednik, odnosno trgovac ne ispunjava obaveze u skladu sa zakonom.

Odredbe st. 8-11. ovog člana koje se odnose na upis u registar, odnosno odbijanje upisa u registar, primenjuju se i na obnovu, odnosno ukidanje rešenja.

Posrednik i trgovac otpadom dostavlja Agenciji godišnji izveštaj o upravljanju otpadom posrednika ili trgovca otpadom u skladu sa ovim zakonom.

Ministar propisuje obrazac, izgled, rokove i način dostavljanja godišnjeg izveštaja o upravljanju otpadom posrednika ili trgovca otpadom.

Obaveze operatera postrojenja za tretman otpada

Član 40

Operater postrojenja za tretman otpada dužan je da:

- 1) sačini Radni plan za upravljanje otpadom kod operatera iz člana 25. ovog zakona i obezbedi njegovo sprovođenje i ažuriranje;
- 2) izradi plan zaštite od udesa, u skladu sa zakonom;
- 3) pribavi dozvolu za tretman otpada i da poslove tretmana otpada obavlja u skladu sa tom dozvolom;
- 4) objavi na svojoj zvaničnoj internet stranici ili drugom vidnom, javno dostupnom mestu listu otpada za čiji tretman je ovlašćen;
- 5) upravlja opremom i postrojenjem za tretman otpada u skladu sa odgovarajućim tehničkim uputstvom;
- 6) obezbeđuje otpad i štiti ga od rasipanja i procurivanja;
- 7) u slučaju udesa, bez odlaganja, obavesti nadležni organ u skladu sa zakonom;
- 8) vodi evidenciju o otpadu, u skladu sa ovim zakonom;
- 9) odredi kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad u postrojenju za tretman otpada;
- 10) omogući nadležnom inspektoru nadzor nad lokacijama, objektima, postrojenjem i dokumentacijom.

U slučaju prestanka rada postrojenja za tretman otpada, operater je dužan da sav otpad iz postrojenja preda operateru koji poseduje dozvolu za tretman predmetnog otpada, odnosno da otpad izveze ukoliko u Republici Srbiji ne postoje postrojenja za tretman predmetnog otpada.

Obaveze operatera na deponiji

Član 41

Operater na deponiji dužan je da:

- 1) sačini Radni plan za upravljanje otpadom kod operatera iz člana 25. ovog zakona i obezbedi njegovo sprovođenje i ažuriranje;
- 2) izradi plan zaštite od udesa, u skladu sa zakonom;
- 3) pribavi dozvolu za odlaganje otpada i da otpad odlaže u skladu sa tom dozvolom;
- 4) sprovodi mere kojima se obezbeđuje zaštita životne sredine, u skladu sa propisima;
- 5) uspostavi monitoring rada deponije u toku aktivne i pasivne faze rada;
- 6) obezbedi rekultivaciju deponije posle njenog zatvaranja i vršenje stručnog nadzora nad deponijom, odnosno lokacijom u periodu od najmanje 30 godina, sa ciljem smanjenja rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 7) u slučaju udesa bez odlaganja obavesti nadležni organ, u skladu sa zakonom;
- 8) vodi evidenciju o otpadu, u skladu sa ovim zakonom;
- 9) odredi kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad na deponiji;
- 10) omogući nadležnom inspektoru kontrolu nad lokacijama, objektima i dokumentacijom.

Operater na deponiji je dužan da, u skladu sa ovim zakonom, odbije prihvatanje otpada koji ne ispunjava uslove o odlaganju otpada iz dozvole ili da odbije prihvatanje otpada kada se pomeša sa nekim drugim otpadom, odnosno predstavlja rizik po zdravlje ljudi ili životnu sredinu.

O odbijanju prihvatanja otpada iz stava 2. ovog člana operater je dužan da obavesti organ nadležan za izdavanje dozvole.

Operater na deponiji dužan je da u toku rada deponije obezbedi kontrolu i monitoring rada deponije prema programu koji se uređuje propisom o odlaganju otpada na deponiju.

Operater na deponiji dužan je da obavesti nadležni organ za izdavanje dozvole, odnosno nadležnu inspekciju o bilo kakvom značajnom uticaju na životnu sredinu uočenom u postupku kontrole i monitoringa koji se vrše u skladu sa članom 25. ovog zakona.

U slučaju iz stava 5. ovog člana operater na deponiji dužan je da postupi po odluci nadležnog organa za izdavanje dozvole, odnosno nadležne inspekcije u pogledu prirode i rokova preduzimanja korektivnih mera i da snosi troškove tih mera.

Nadležni organ preduzima mere za započinjanje procedure zatvaranja deponije ili dela deponije kada je to potrebno, u skladu sa dozvolom, i to:

- 1) kada su za to ispunjeni uslovi u skladu sa dozvolom, ili

2) na zahtev operatera, a u skladu sa odobrenjem nadležnog organa, ili

3) na osnovu obrazložene odluke nadležnog organa.

Deponija ili deo deponije smatra se konačno zatvorenom posle izvršenog konačnog pregleda lokacije od strane nadležne inspekcije, provere svih izveštaja koje je operater dostavio, odnosno posle obaveštavanja operatera o odluci o zatvaranju deponije.

Odredba stava 8. ovog člana ne umanjuje odgovornost operatera u skladu sa uslovima iz dozvole.

Posle zatvaranja deponije operater je dužan da deponiju održava, vrši nadzor i kontrolu u periodu naknadnog održavanja, koji odredi nadležni organ za izdavanje dozvole, uzimajući u obzir rok u kojem deponija može predstavljati opasnost po životnu sredinu.

Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad

Član 42

Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad za upravljanje neopasnim otpadom je lice koje:

1) nije kažnjavano za bilo koje krivično delo odnosno privredni prestup ili prekršaj iz oblasti zaštite životne sredine;

2) ima najmanje srednju stručnu spremu, sa obavljenim pripravnničkim stažom.

Kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad za upravljanje opasnim otpadom je lice koje:

1) nije kažnjavano za bilo koje krivično delo odnosno privredni prestup ili prekršaj iz oblasti zaštite životne sredine;

2) ima najmanje stečeno visoko obrazovanje na osnovnim akademskim ili strukovnim studijama u obimu od minimum 180 ESPB bodova u okviru obrazovno-naučnih polja prirodno-matematičkih, društvenih, medicinskih ili tehničko-tehnoloških nauka i da ima najmanje tri godine radnog iskustva.

Pravno lice i preduzetnik koji obavlja poslove upravljanja otpadom mora imati najmanje jedno stalno zaposleno kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad za upravljanje neopasnim i/ili opasnim otpadom ukoliko obavlja delatnost skladištenja ili tretmana otpada.

VI ORGANIZOVANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Organizacija upravljanja otpadom

Član 43

Upravljanje otpadom organizuje se na način koji ne predstavlja opasnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu, u skladu sa zakonom.

Ministar može naložiti dodatne mere za upravljanje pojedinim vrstama otpada, ako:

- 1) postupanje sa otpadom ugrožava ili može ugroziti zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 2) postoje dodatni zahtevi za sprovođenje odredaba međunarodnih ugovora koji su obavezujući za Republiku Srbiju.

Dodatne mere iz stava 2. ovog člana mogu biti privremeni uslovi za obavljanje aktivnosti u slučaju ugrožavanja zdravlja ljudi i životne sredine, kao i primena međunarodnih normi koje nisu propisane u zemlji.

Ako pravno, odnosno fizičko lice postupa sa otpadom suprotno ovom zakonu i usled toga nastupi opasnost ili rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu, Republika Srbija može preduzeti hitne mere radi zaštite zdravlja ljudi i životne sredine, odnosno površinskih i podzemnih voda, vazduha, zemljišta, biljnog i životinjskog sveta.

Republika Srbija ima pravo naknade troškova koji nastanu preduzimanjem mera iz stava 4. ovog člana od lica za koje se utvrdi da je izvršilo nedozvoljenu radnju.

Nadležni inspekcijski organ, u slučaju sumnje da je otpad opasan, nalaže držaocu otpada da kod ovlašćene stručne organizacije, odnosno akreditovane laboratorije, izvrši ispitivanje otpada, osim u slučaju kada vlasnik odnosno držalac otpada nije poznat u kom slučaju nalaže ovu meru jedinici lokalne samouprave na čijoj teritoriji se otpad nalazi.

U slučaju otvaranja stečajnog postupka nad pravnim licem, odgovornost upravljanja otpadom prelazi na stečajnu masu i predstavlja obavezu stečajne mase u smislu zakona kojim se propisuju uslovi i način pokretanja i sprovođenja stečaja nad pravnim licima.

U slučaju likvidacije odgovornost upravljanja otpadom prelazi na likvidacionog upravnika.

Postrojenje za upravljanje otpadom

Član 44

Delatnost skladištenja odnosno tretmana otpada može vršiti:

- 1) privredno društvo, preduzeće ili drugo pravno lice, odnosno preduzetnik koji obavlja delatnost skladištenja odnosno tretmana otpada, u skladu sa dozvolom za upravljanje otpadom izdatom u skladu sa ovim zakonom;
- 2) pravno lice ili preduzetnik na osnovu dozvole i ugovora o obavljanju delatnosti od lokalnog značaja zaključenog sa jedinicom lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Koncesijom se može steći pravo obavljanja delatnosti upravljanja otpadom, odnosno izgradnje, korišćenja i održavanja postrojenja za upravljanje otpadom, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju koncesije.

Izgradnja i rad postrojenja za upravljanje otpadom mora biti u skladu sa odredbama ovog zakona, zakona kojim se uređuje izgradnja objekata i drugim zakonima.

Postrojenje za upravljanje otpadom ne može da započne sa radom pre dobijanja dozvole za upravljanje otpadom, u skladu sa ovim zakonom osim, u slučaju potvrde za ispitivanje parametara ili u okviru probnog rada.

Lokacija za izgradnju i rad postrojenja

Član 45

Jedna ili više jedinica lokalne samouprave određuju lokaciju za izgradnju i rad postrojenja za tretman otpada kojim upravljaju na svojoj teritoriji, pod uslovima utvrđenim zakonom, kao i sporazumom iz člana 30. stav 2. ovog zakona ako više skupština jedinica lokalne samouprave zajedno odlučuju o lokaciji postrojenja za upravljanje otpadom.

U slučaju nesaglasnosti jedinica lokalne samouprave u pogledu određivanja lokacije postrojenja za upravljanje otpadom, odluku o lokaciji, na predlog Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine, donosi Vlada.

Ministarstvo daje saglasnost na tehničke i tehnološke uslove iz idejnog projekta za izgradnju i rad deponije/postrojenja za upravljanje otpadom, odnosno organ autonomne pokrajine za postrojenja koja se grade na njenoj teritoriji.

Sakupljanje otpada

Član 46

Lice koje vrši sakupljanje otpada, sakuplja otpad u svojoj opremi postavljenoj kod proizvođača otpada i predaje ga postrojenju za upravljanje otpadom.

Izuzetno od stava 1. ovog člana otpad se može sakupljati i od fizičkih lica koja nisu preduzetnici ukoliko za takvu aktivnost pravno lice ili preduzetnik koji poseduje dozvolu za sakupljanje otpada pribavi i saglasnost nadležnog organa za obavljanje takve delatnosti, u skladu sa zakonom kojim se propisuju komunalne delatnosti.

Lice iz stava 1. ovog člana mora da ima zaključen ugovor sa proizvođačem otpada, kao i sa operaterom postrojenja za upravljanje otpadom, kojim se uređuje način preuzimanja i predaje otpada, plaćanje preko bankovnog računa, kao i druga pitanja od značaja za preuzimanje otpada (vrste, količine, poreklo, klasifikacija otpada i dr).

Sakupljen mešoviti otpad može se prihvatiti kao reciklabilni materijal u postrojenju za upravljanje otpadom ako se ovi materijali u daljem procesu mogu razdvojiti, u skladu sa standardima kvaliteta, odnosno reciklaže.

Opasan otpad se posebno sakuplja.

Transport otpada

Član 47

Lice koje vrši transport otpada, otpad transportuje u zatvorenom vozilu, ambalaži, kontejneru ili cisterni kako bi se sprečilo rasipanje ili ispadanje otpada prilikom utovara, prevoza (kao i pretovara) ili istovara, odnosno zagađenje vazduha, vode, zemljišta i životne sredine.

Otpad namenjen za skladištenje odnosno tretman može biti transportovan do transfer stanice odakle se dalje transportuje do postrojenja za skladištenje odnosno tretman otpada.

Lokaciju za transfer stanicu određuje jedinica lokalne samouprave.

Radi lakšeg daljeg tretmana otpada lica iz stava 1. ovog člana dužna su da obezbede da različite vrste otpada ostanu odvojene tokom transporta.

U slučaju zagađenja nastalog tokom transporta prevoznik otpada je odgovoran za čišćenje i otklanjanje zagađenja životne sredine.

Prevoznik otpada transportuje otpad samo na odredište koje je odredio pošiljalac.

Ako se otpad ne može isporučiti na odredište, prevoznik vraća otpad pošiljaocu.

Opasan otpad se posebno transportuje.

Na transport opasnog otpada, odnosno način transporta, uslove koji se odnose na pakovanje opasnog otpada i na vozilo i zaposlene na rukovanju i transportu opasnog otpada primenjuju se propisi kojima se uređuje transport opasne robe.

Skladištenje otpada

Član 48

Otpad se skladišti na mestima koja su tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada na lokaciji držaoca otpada, u centrima za sakupljanje, transfer stanicama i drugim lokacijama, u skladu sa ovim zakonom.

Skladište otpada iz stava 1. ovog člana može biti:

- 1) privremeno skladište na mestu nastanka otpada;
- 2) skladište otpada kao prostor na kom se otpad skladišti pre predavanja u postrojenje za tretman otpada;
- 3) skladište otpada u postrojenju za tretman otpada u kojem se otpad priprema za tretman, uključujući i transfer stanicu;
- 4) skladište u okviru centra za sakupljanje.

Dozvolom o upravljanju otpadom, određuje se vrsta skladišta iz stava 2. tač) 2. i 3. ovog člana uzimajući u obzir njegovu namenu, vrstu i količinu otpada, kao i vreme njegovog skladištenja.

Proizvođaču otpada za privremeno skladištenje na mestu nastanka otpada, ne izdaje se dozvola, osim za otpad nastao u postrojenju za tretman otpada.

Otpad od momenta generisanja ne može biti skladišten duže od 36 meseci po čijem se isteku otpad mora predati na tretman odnosno izvoz.

Tretman otpada

Član 49

Tretman otpada obavlja se primenom najboljih dostupnih tehnika i tehnologija u skladu sa ovim zakonom.

Postrojenja i oprema za tretman otpada mogu biti stacionarna ili mobilna.

Tretman otpada u stacionarnom ili mobilnom postrojenju vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Za tretman otpada u mobilnom postrojenju pribavljaju se dozvole, saglasnosti ili isprave u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima, a obavezno se pribavlja saglasnost jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se vrši tretman otpada u mobilnom postrojenju uz prethodno pribavljenu informaciju o lokaciji na kojoj će se obavljati delatnost tretmana otpada od nadležnog organa osim u slučaju akcidentnih situacija.

Ministar bliže propisuje dokumentaciju potrebnu za početak rada mobilnog postrojenja za tretman otpada.

Ponovna upotreba i ponovno iskorišćenje

Član 50

Nadležni organ za upravljanje otpadom preduzima odgovarajuće mere za podsticanje ponovne upotrebe i pripreme za ponovnu upotrebu proizvoda, gde je to moguće, a naročito razvojem sistema za reparaciju i ponovnu upotrebu proizvoda, primenom ekonomskih instrumenata, kriterijuma pri sprovođenju postupka javnih nabavki, kao i utvrđivanjem drugih ciljeva i mera.

Nadležni organ za upravljanje otpadom preduzima mere kojima obezbeđuje i promoviše ili unapređuje ponovno iskorišćenje otpada, kada je to u skladu sa načelom iz člana 6. tačka 4) ovog zakona i u tom cilju uspostavlja odvojeno sakupljanje otpada kada je to tehnički, ekološki i ekonomski izvodljivo i obezbeđuje da se otpad ne meša sa drugim vrstama otpada ili drugim materijalima sa različitim svojstvima.

Nadležni organ za upravljanje otpadom preduzima i mere kojima se obezbeđuje visok kvalitet reciklaže i, u tom cilju, uspostavlja odvojeno sakupljanje otpada gde je tehnički, ekološki i ekonomski izvodljivo i odgovarajuće, radi ispunjenja neophodnih standarda kvaliteta za relevantne oblasti reciklaže.

Otpad se može ponovo iskoristiti za istu ili drugu namenu, za reciklažu, odnosno druge operacije ponovnog iskorišćenja, radi dobijanja sirovine za proizvodnju istog ili drugog

proizvoda, kao sekundarna sirovina (papir i karton, metal, staklo, plastika, otpad od građenja i rušenja, pepeo i šljaka od sagorevanja uglja iz termoenergetskih postrojenja, gips i sumpor od odsumporavanja dimnih gasova, otpadna ulja i dr.), ili radi iskorišćenja vrednosti otpada njegovom biorazgradnjom ili suspaljivanjem otpada uz iskorišćenje energije.

Lice koje vrši ponovno iskorišćenje otpada obezbeđuje da nastali proizvodi ne prouzrokuju štetni uticaj na životnu sredinu veći od proizvoda koji su nastali od primarnih sirovina.

Zabranjeno je odlaganje i spaljivanje otpada koji ispunjava standarde za pripremu za ponovnu upotrebu ili drugi vid ponovnog iskorišćenja.

Izuzetno, otpad iz stava 7. ovog člana može se odložiti ili spaliti, ako je to ekonomski opravdano i ne ugrožava zdravlje ljudi i životnu sredinu, uz prethodno pribavljenu dozvolu Ministarstva.

Ministar bliže propisuje uslove i način sakupljanja, transporta, tretmana, odnosno skladištenja otpada.

Fizičko-hemijski tretman otpada

Član 51

Fizičko-hemijski tretman otpada obuhvata fizičke, fizičko-hemijske i hemijske procese kojima se umanjuju opasne karakteristike otpada ili se otpad prevodi iz opasnog u neopasan otpad u skladu sa najbolje dostupnim tehnikama (BAT).

Fizičko-hemijski tretman otpada vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Biološki tretman otpada

Član 52

Biološki tretman otpada je proces razgradnje biorazgradivog organskog otpada (papir, karton, biootpad i dr) radi dobijanja korisnih materijala za kondicioniranje zemljišta (kompost) i/ili energije (metan) i obuhvata naročito: kompostiranje ili anaerobnu digestiju, odnosno i druge tretmane u skladu sa najbolje dostupnim tehnikama (BAT).

Biološki tretman otpada vrši se u skladu sa dozvolom za tretman izdatom na osnovu ovog zakona.

Biološki tretman otpada vrši se radi smanjenja odlaganja biorazgradivog otpada na deponiju, odnosno smanjenja emisije gasova sa efektom "staklene bašte" i njihovog uticaja na životnu sredinu.

Nadležni organ preduzima odgovarajuće mere u skladu sa članom 3. i članom 6. tačka 4) ovog zakona tako da podstakne:

1) odvojeno sakupljanje bio otpada za potrebe kompostiranja, anaerobne digestije odnosno drugih tretmana u skladu sa najbolje dostupnim tehnikama (BAT);

2) tretman bio otpada na takav način da obezbeđuje visok nivo zaštite životne sredine;

3) upotrebu materijala bezbednih za životnu sredinu proizvedenih iz bio otpada.

Termički tretman otpada

Član 53

Termički tretman otpada vrši se u postrojenjima koja su projektovana, izgrađena u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata i koja su opremljena u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Postrojenja za termički tretman otpada mogu da vrše tretman samo pod strogim operativnim uslovima, uz ispunjavanje tehničkih uslova u skladu sa utvrđenim graničnim vrednostima emisije za spaljivanje i su-spaljivanje.

Ako se su-spaljivanje otpada vrši tako da osnovna namena postrojenja nije proizvodnja energije ili proizvodnja proizvoda nego termički tretman otpada, postrojenje se smatra postrojenjem za spaljivanje otpada.

Spaljivanje i su-spaljivanje otpada vrše se u skladu sa najbolje dostupnim tehnikama.

Tehničko-tehnološki uslovi za rad postrojenja za termički tretman otpada su:

1) da postrojenje ispunjava uslove propisane ovim zakonom u zavisnosti od kategorija otpada predviđenog za spaljivanje ili su-spaljivanje;

2) da emisije zagađujućih materija i energije u vazduh i vode ne prelaze granične vrednosti emisija zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za spaljivanje ili su-spaljivanje i graničnih vrednosti emisija zagađujućih materija pri ispuštanju otpadnih voda iz sistema za prečišćavanje otpadnih gasova postrojenja za spaljivanje ili su-spaljivanje, propisane posebnim propisom;

3) da su ispunjeni građevinski i drugi tehnički zahtevi, u skladu sa posebnim propisom;

4) da je prilikom termičkog tretmana otpada dobijena toplota upotrebljena za proizvodnju električne energije, kogeneracijsku proizvodnju toplotne i električne energije, proizvodnju procesne pare, daljinsko grejanje ili je drugačije efikasno iskorišćena;

5) da su zadovoljeni uslovi za smanjenje količina ostataka sagorevanja otpada, njihovih opasnih karakteristika i njihovo ponovno iskorišćenje, što se postiže korišćenjem najbolje dostupnih tehnologija;

6) da se ostaci otpada posle termičkog tretmana otpada svode na minimum, da se ti ostaci ponovno koriste, ako je to tehnički izvodljivo i ekonomski opravdano;

7) da se ostaci spaljivanja, čije se nastajanje ne može sprečiti, smanjiti ili koji se zbrinjavaju ako se ne mogu ponovo koristiti, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje spaljivanje otpada;

8) da su predviđene mere zaštite od udesa;

9) da je predviđen monitoring rada, koji obuhvata program monitoringa emisija zagađujućih materija u vazduh i vodu.

Postrojenje za spaljivanje i su-spaljivanje projektuje se, oprema, izgrađuje i funkcioniše (radi) tako da posle poslednjeg ubrizgavanja vazduha u proces sagorevanja, procesni gasovi na kontrolisan i homogen način, čak i u najnepovoljnijim uslovima, dostignu temperaturu od najmanje 850 °C za dve sekunde trajanja.

Ako se u postrojenju za spaljivanje i su-spaljivanje vrši spaljivanje opasnog otpada koji sadrži više od 1% halogenih organskih supstanci izraženih kao hlor, temperatura se mora podići na 1100 °C za najmanje dve sekunde trajanja.

Postrojenje, kao i svaka linija postrojenja za spaljivanje otpada, oprema se najmanje jednim pomoćnim gorionikom koji mora automatski da se aktivira kada temperatura procesnog gasa padne ispod 850 °C, odnosno 1100 °C, posle poslednjeg ubrizgavanja vazduha u proces sagorevanja.

Postrojenje za spaljivanje otpada radi tako da postigne nivo spaljivanja koji garantuje da će ukupni nivo organskog ugljenika (TOC) u šljaci i kotlovskom (ložišnom) pepelu biti manji od 3% ili gubitak pri žarenju manji od 5% na suvu masu materijala, a ukoliko je neophodno, primenjuju se i odgovarajuće tehnike predtretmana.

Vlada bliže uređuje tehničke i tehnološke uslove za projektovanje, izgradnju, opremanje i rad postrojenja i vrste otpada za termički tretman otpada, granične vrednosti emisija i njihovo praćenje.

Odlaganje otpada na deponiju

Član 54

Odlaganje otpada na deponiju vrši se samo ako ne postoji druga vrsta tretmana, u skladu sa načelom hijerarhije upravljanja otpadom.

Otpad se odlaže na deponiju koja ispunjava tehničke, tehnološke i druge uslove i zahteve, u skladu sa dozvolom izdatom na osnovu ovog zakona.

Prihvatanje otpada na deponiju vrši se po proceduri u skladu sa posebnim propisom.

Pre odlaganja, operater na deponiji obezbeđuje proveru dopremljenog otpada, odnosno njegovu karakterizaciju, identifikaciju prema vrsti, količini i svojstvima, kroz utvrđivanje mase otpada i kontrolu prateće dokumentacije pre preuzimanja.

Otpad koji je odvojeno sakupljen radi pripreme za ponovnu upotrebu i reciklažu zabranjeno je odlagati na deponiju, osim ako ne ispunjava uslove kvaliteta prema odgovarajućem standardu za tu vrstu otpada.

Otpad se pre odlaganja tretira u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa.

Deponije otpada se dele u tri klase, u zavisnosti od vrste otpada koji se na njima odlaže, i to:

- 1) deponije za inertan otpad;
- 2) deponije za neopasan otpad;
- 3) deponije za opasan otpad.

Zajedničko odlaganje opasnog otpada sa drugim vrstama otpada na istoj lokaciji nije dozvoljeno, osim u slučajevima utvrđenim posebnim propisom.

Vlada bliže propisuje:

- 1) uslove i kriterijume za određivanje lokacije, tehničke i tehnološke uslove za projektovanje, izgradnju i rad deponija otpada;
- 2) vrste otpada čije je odlaganje na deponiji zabranjeno, količine biorazgradivog otpada koje se mogu odložiti, kriterijume i procedure za prihvatanje ili neprihvatanje, odnosno odlaganje otpada na deponiju, način i procedure rada i zatvaranja deponije;
- 3) sadržaj i način monitoringa rada deponije, kao i naknadnog održavanja posle zatvaranja deponije.

Nesanitarnе deponije

Član 55

Jedinica lokalne samouprave dužna je da izvrši evidenciju divljih deponija i postojećih nesanitarnih deponija (smetlišta) na svojoj teritoriji i da obezbedi njihovo uklanjanje i sanaciju.

Ministar propisuje način vođenja i izgled evidencije deponija i smetlišta na području jedinice lokalne samouprave, kao i način i rokove za njegovo dostavljanje.

Za nesanitarne deponije (smetlišta) izrađuju se projekti sanacije i rekultivacije, u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisom, na koje saglasnost daje Ministarstvo, a za nesanitarne deponije (smetlišta) koje se nalaze na teritoriji autonomne pokrajine nadležni organ autonomne pokrajine.

Ministar propisuje sadržinu projekata sanacije i rekultivacije nesanitarnih deponija (smetlišta).

Javno komunalno preduzeće koje upravlja nesanitarnim deponijama (smetlištima) komunalnog otpada dužno je da dostavi Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine na saglasnost Radni plan za upravljanje otpadom kod operatera iz člana 25. ovog zakona sa programom korektivnih mera i planom prilagođavanja rada postrojenja sa dinamikom, u skladu sa ovim zakonom i propisom kojim se uređuje odlaganje otpada na deponije.

Upravljanje komunalnim otpadom

Član 56

Komunalni otpad se sakuplja, ponovno iskorišćava i odlaže u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima kojima se uređuju komunalne delatnosti.

Zabranjeno je mešati opasan otpad sa komunalnim otpadom.

Komunalni otpad koji je već izmešan sa opasnim otpadom razdvaja se ako je to ekonomski isplativo, u protivnom, taj otpad se smatra opasnim.

Jedinica lokalne samouprave, u skladu sa lokalnim planom, uređuje i organizuje:

- 1) selekciju i odvojeno sakupljanje otpada, uključujući i način sakupljanja otpada radi reciklaže (papir, metal, plastika, staklo, tekstil, kabasti otpad);
- 2) obezbeđuje sakupljanje otpada iz domaćinstva u kontejnere ili na drugi način;
- 3) obezbeđuje i oprema centre za sakupljanje otpada iz domaćinstva koji nije moguće odložiti u kontejnere za komunalni otpad (kabasti, biorazgradivi i drugi otpad), uključujući i opasan otpad iz domaćinstva.

Domaćinstva su dužna da odbacuju svoj otpad u kontejnere ili na druge načine, koje obezbeđuje jedinica lokalne samouprave, a opasan otpad iz domaćinstva (otpadne baterije i akumulatori, ulja, otpad od električnih i elektronskih proizvoda, boje i lakovi, pesticidi i dr) da predaju u centre za sakupljanje otpada, sakupljaču koji pribavi i saglasnost nadležnog organa za obavljanje takve delatnosti u skladu sa zakonom kojim se propisuju komunalne delatnosti ili proizvođaču ili uvozniku proizvoda odnosno ovlašćenom pravnom licu za sakupljanje opasnog otpada iz člana 34. stav 3. ovog zakona.

Domaćinstva i drugi proizvođači komunalnog otpada vrše selekciju komunalnog otpada radi reciklaže.

Upravljanje opasnim otpadom

Član 57

Proizvodnja, sakupljanje i transport opasnog otpada, kao i njegovo skladištenje i tretman, obavljaju se pod uslovima koji obezbeđuju zaštitu životne sredine i zdravlje ljudi u skladu sa članom 3. ovog zakona, uključujući sve aktivnosti od proizvodnje do tretmana odnosno izvoza opasnog otpada, u skladu sa izveštavanjem o otpadu, nadzorom i kaznenim odredbama na način propisan ovim zakonom.

Vlada obezbeđuje sprovođenje mera postupanja sa opasnim otpadom.

Tretman opasnog otpada ima prioritet u odnosu na tretmane drugog otpada i vrši se samo u postrojenjima koja imaju dozvolu za tretman opasnog otpada u skladu sa ovim zakonom.

Prilikom sakupljanja, razvrstavanja, skladištenja, transporta, ponovnog iskorišćenja i odlaganja, opasan otpad se pakuje i obeležava na način koji obezbeđuje sigurnost po zdravlje ljudi i životnu sredinu, u skladu sa međunarodnim i harmonizovanim srpskim standardima.

Opasan otpad se pakuje prema karakteristikama opasnog otpada (zapaljiv, eksplozivan, infektivan i dr) i obeležava u skladu sa zakonom kojim se uređuje transport opasne robe i ovim zakonom.

Zabranjeno je mešanje različitih kategorija opasnog otpada ili mešanje opasnog otpada sa neopasnim otpadom, drugim supstancama i materijama, osim:

- 1) u postrojenjima za koje je izdata dozvola za tretman opasnog otpada u skladu sa članom 81. ovog zakona;
- 2) ako se primenjuje član 3. ovog zakona i ne dolazi do štetnog dejstva upravljanja otpadom na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 3) pod uslovima utvrđenim u dozvoli uz primenu najbolje dostupnih tehnika i pod nadzorom kvalifikovanog lica.

Mešanje otpada iz stava 6. ovog člana uključuje i razblaživanje opasnih materija.

U skladu sa tehničkim i ekonomskim kriterijumima izvodljivosti, kada je opasan otpad pomešan na način suprotan odredbama ovog člana, odvajanje se vrši ukoliko je to moguće i neophodno u postrojenju iz stava 6. ovog člana, pod nadzorom kvalifikovanog lica, u skladu sa članom 3. ovog zakona.

Odredbe st. 1, 5. i 6. ovog člana ne primenjuju se na mešani opasan otpad iz domaćinstva pre preuzimanja iz centara za sakupljanje radi predaje u postrojenja za ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada.

Zabranjeno je odlaganje opasnog otpada bez prethodnog tretmana kojim se značajno smanjuju opasne karakteristike otpada odnosno značajno smanjuje negativan uticaj na životnu sredinu.

Zabranjeno je razblaživanje opasnog otpada radi ispuštanja u životnu sredinu.

Ministar propisuje način skladištenja, pakovanja i obeležavanja opasnog otpada.

Dokument o kretanju otpada

Član 58

Kretanje otpada prati poseban Dokument o kretanju otpada, osim otpada iz domaćinstva.

Držalac otpada mora da klasifikuje otpad pre otpočinjanja kretanja otpada.

Držalac otpada mora čuvati kopije dokumenata o otpremi otpada sve dok ne dobije primerak popunjenog Dokumenta o kretanju otpada od primaoca kojim se potvrđuje da je otpad prihvaćen.

Držalac otpada dostavlja Agenciji za zaštitu životne sredine Dokument o kretanju otpada isključivo u elektronskom obliku, saglasno zakonu kojim se uređuje elektronska uprava, unosom

podataka u informacijski sistem Nacionalnog registra izvora zagađivanja, najkasnije na dan započinjanja kretanja otpada, čime se potvrđuje predaja otpada.

Dokument o kretanju otpada primalac otpada dostavlja Agenciji za zaštitu životne sredine, isključivo u elektronskom obliku, unosom podataka u informacijski sistem Nacionalnog registra izvora zagađivanja, sa finalnim, dopunjenim podacima o otpadu, najkasnije sedam dana od završetka kretanja otpada čime se potvrđuje završetak kretanja otpada.

Ako držalac otpada u roku od 15 dana od dana dostavljanja podataka u informacijski sistem Nacionalnog registra izvora zagađivanja ne primi informaciju kojom se potvrđuje da je otpad preuzet, mora pokrenuti postupak provere kretanja otpada i dužan je da o nalazu izvesti Ministarstvo, bez odlaganja, kao i nadležni organ autonomne pokrajine, ako se kretanje otpada vrši isključivo na teritoriji autonomne pokrajine.

Držalac otpada čuva kompletirani Dokument o kretanju otpada najmanje dve godine.

Ministar propisuje obrazac Dokumenta o kretanju otpada, kao i uputstvo za njegovo popunjavanje.

Dokument o kretanju opasnog otpada

Član 59

Kretanje opasnog otpada prati poseban Dokument o kretanju opasnog otpada koji popunjava držalac otpada i svako ko preuzima opasan otpad.

Dokument o kretanju opasnog otpada sastoji se od:

- 1) kopije prethodnog obaveštenja koje držalac otpada (pošiljalac) dostavlja 48 sati pre započinjanja kretanja opasnog otpada Agenciji sa podacima o pošiljaocu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, kao i vrsti i procenjenim količinama otpada, klasifikaciji otpada, vrsti prevoza i odredištu, koju je potpisao pošiljalac;
- 2) kopije dokumenta iz tačke 1) ovog stava koju čuva pošiljalac otpada, koju je potpisalo lice koje je preuzelo otpad radi transporta (prevoznik);
- 3) kopije dokumenta iz tačke 2) ovog stava koju čuva prevoznik otpada i koju je potpisalo lice koje je preuzelo otpad na odredištu (primalac);
- 4) kopije dokumenta iz tačke 3) ovog stava koju čuva primalac otpada;
- 5) kopije dokumenta iz tačke 4) ovog stava koju primalac šalje pošiljaocu.

Kopije dokumenata iz stava 2. tačka 5) ovog člana koriste nadležni organ i držalac otpada, radi kompletiranja dokumentacije o kretanju opasnog otpada.

Držalac otpada čuva kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 2) ovog člana dok ne dobije kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 5) ovog člana od primaoca otpada, odnosno primerak popunjenog Dokumenta o kretanju opasnog otpada, kojom se potvrđuje da je otpad prihvaćen.

Držalac otpada dužan je da kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 5) ovog člana čuva trajno i dužan je da je dostavi Agenciji u elektronskom obliku unosom podataka u informacijski sistem Nacionalnog registra izvora zagađivanja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje elektronska uprava, najkasnije 15 dana od završetka kretanja otpada sa finalnim, dopunjenim podacima o otpadu, u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti, čime se potvrđuje završetak kretanja opasnog otpada.

Prethodno obaveštenje dostavlja se Agenciji za zaštitu životne sredine, u elektronskom obliku, unosom podataka u informacijski sistem Nacionalnog registra izvora zagađivanja Agencije.

Učesnici u svakom pojedinačnom kretanju opasnog otpada, preuzimanje otpada potvrđuju elektronski.

Dokumentovani dokaz da su operacije upravljanja izvršene dostavlja se i na zahtev nadležnog organa ili prethodnog držaoca otpada.

Ako držalac otpada u roku od 15 dana od dana dobijanja kopije dokumenta iz stava 2. tačka 2) ovog člana ne primi kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 5) ovog člana kojom se potvrđuje da je otpad preuzet, mora pokrenuti postupak provere kretanja otpada i dužan je da o nalazu izvesti nadležni inspekcijski organ, bez odlaganja.

Agencija čuva kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 1) ovog člana sve dok ne primi kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 5) ovog člana od držaoca otpada kojom se potvrđuje završetak kretanja opasnog otpada.

U slučaju da Agencija u roku od 30 dana od dana dobijanja kopije dokumenta iz stava 2. tačka 1) ovog člana ne dobije kopiju dokumenta iz stava 2. tačka 5) ovog člana od primaoca otpada da je otpad primljen, ili ukoliko ne primi obaveštenje od držaoca otpada o eventualnom problemu, nadležni inspekcijski organ započinje postupak provere kretanja otpada.

Ministar propisuje obrazac Dokumenta o kretanju opasnog otpada, obrazac prethodnog obaveštenja, način njegovog dostavljanja kao i uputstvo za njihovo popunjavanje.

VII UPRAVLJANJE POSEBNIM TOKOVIMA OTPADA

Upravljanje istrošenim baterijama i akumulatorima

Član 60

Zabranjen je promet baterija i akumulatora koji sadrže više od 0,0005% masenih žive, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, može biti dozvoljen promet dugmastih baterija i baterija koje se sastoje od kombinacija dugmastih baterija sa sadržajem ne većim od 2% masenih žive.

Zabranjen je promet prenosivih baterija i akumulatora, uključujući one koji su ugrađeni u uređaje, koji sadrže više od 0,002% masenih kadmijuma, osim onih koje se koriste u sigurnosnim i alarmnim sistemima, medicinskoj opremi ili bežičnim električnim alatima, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Proizvođač opreme sa ugrađenim baterijama i akumulatorima dužan je da obezbedi njihovu ugradnju u uređaj tako da korisnik posle njihove upotrebe može lako da ih odvoji.

Proizvođač i uvoznik baterija i akumulatora, kao i proizvođač i uvoznik opreme sa ugrađenim baterijama i akumulatorima dužan je da ih obeležava koristeći oznake koje sadrže uputstva i upozorenja za odvojeno sakupljanje, sadržaj teških metala, mogućnost recikliranja ili odlaganja i dr.

Proizvođač i uvoznik baterija i akumulatora dužan je da vodi i čuva evidenciju o količini proizvedenih ili uvezenih proizvoda.

Držalac istrošenih baterija i akumulatora, osim domaćinstava, dužan je da ih preda radi sakupljanja ili tretmana licu koje za to ima dozvolu ili proizvođaču ili uvozniku proizvoda odnosno ovlašćenom pravnom licu za sakupljanje opasnog otpada iz člana 34. stav 3. ovog zakona.

Lice koje vrši sakupljanje, skladištenje i tretman istrošenih baterija i akumulatora mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o istrošenim baterijama i akumulatorima i o količini koja je sakupljena, uskladištena ili tretirana i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje sadržinu i izgled oznaka na baterijama, dugmastim baterijama i akumulatorima prema sadržaju opasnih materija, način i postupak upravljanja istrošenim baterijama i akumulatorima, kao i uređajima sa ugrađenim baterijama i akumulatorima.

Upravljanje otpadnim uljima

Član 61

Otpadna ulja, u smislu ovog zakona, jesu sva mineralna ili sintetička ulja ili maziva, koja su neupotrebljiva za svrhu za koju su prvobitno bila namenjena, kao što su hidraulična ulja, motorna, turbinska ulja ili druga maziva, brodska ulja, ulja ili tečnosti za izolaciju ili prenos toplote, ostala mineralna ili sintetička ulja, kao i uljni ostaci iz rezervoara, mešavine ulje-voda i emulzije.

Regeneracija otpadnih ulja, u smislu ovog zakona, označava svaku operaciju reciklaže u kojoj se bazna ulja mogu proizvesti rafiniranjem otpadnih ulja, posebno uklanjanjem zagađivača, proizvoda oksidacije i aditiva sadržanih u takvim uljima.

Zabranjeno je:

- 1) ispuštanje ili prosipanje otpadnih ulja u ili na zemljište, površinske i podzemne vode i u kanalizaciju;
- 2) odlaganje otpadnih ulja i nekontrolisano ispuštanje ostataka od prerade otpadnih ulja;
- 3) mešanje otpadnih ulja tokom sakupljanja i skladištenja sa PCB i korišćenim PCB ili halogenim materijama i sa materijama koje nisu otpadna ulja, ili mešanje sa drugim opasnim otpadom;

4) svaka vrsta prerade otpadnih ulja koja zagađuje vazduh u koncentracijama iznad propisanih graničnih vrednosti;

5) spaljivanje ili suspaljivanje osim u postrojenjima za upravljanje otpadom i postrojenjima koja podležu izdavanju integrisane dozvole.

Proizvođač otpadnog ulja, u zavisnosti od količine otpadnog ulja koju godišnje proizvede, dužan je da obezbedi prijemno mesto do predaje radi tretmana licu koje za to ima dozvolu.

Držaoци otpadnih ulja koji nisu proizvođači otpadnog ulja dužni su da otpadno ulje predaju radi sakupljanja ili tretmana licu koje za to ima dozvolu ili proizvođaču ili uvozniku proizvoda odnosno ovlašćenom pravnom licu za sakupljanje opasnog otpada iz člana 34. stav 3. ovog zakona.

Lice koje vrši sakupljanje, skladištenje i tretman otpadnih ulja mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o otpadnim uljima i o količini koja je sakupljena, uskladištena ili tretirana, kao i o konačnom odlaganju ostataka posle tretmana i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje uslove, način i postupak upravljanja otpadnim uljima.

Upravljanje otpadnim gumama

Član 62

Otpadne gume, u smislu ovog zakona, jesu gume od motornih vozila (putničkih vozila, autobusa, kamiona, motorcikala i dr), poljoprivrednih i građevinskih mašina, prikolica, vučenih mašina i sl. posle završetka životnog ciklusa.

Lice koje vrši sakupljanje, transport, skladištenje ili tretman otpadnih guma mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količinama sakupljenih i tretiranih otpadnih guma i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje način i postupak upravljanja otpadnim gumama.

Upravljanje otpadom od električnih i elektronskih proizvoda

Član 63

Otpad od električnih i elektronskih proizvoda ne može se mešati sa drugim vrstama otpada.

Zabranjeno je odlaganje otpada od električnih i elektronskih proizvoda bez prethodnog drugog vida tretmana.

Otpadne tečnosti od električnih i elektronskih proizvoda moraju biti odvojene i tretirane na odgovarajući način.

Komponente otpada od električnih i elektronskih proizvoda koje sadrže PCB obavezno se odvajaju i obezbeđuje se njihovo adekvatno odlaganje.

Proizvođač ili uvoznik električnih ili elektronskih proizvoda dužan je da identifikuje reciklabilne komponente tih proizvoda.

Lice koje vrši sakupljanje odnosno tretman otpada od električnih i elektronskih proizvoda mora da ima dozvolu, da vodi evidenciju o količini i vrsti preuzetih električnih ili elektronskih proizvoda i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Pri stavljanju u promet zabranjuje se ili ograničava korišćenje nove električne i elektronske opreme koja sadrži olovo, živu, kadmijum, šestovalentni hrom, polibromovane bifenile (PBB), polibromovane difenil etre (PBDE), bis (2-etilheksil) ftalat (DEHP), dibutil ftalat (DBP), benzil butil ftalat (BBP) i diizobutil ftalat (DIBP).

Ministar bliže propisuje listu električnih i elektronskih proizvoda, mere zabrane i ograničenja korišćenja električne i elektronske opreme koja sadrži opasne materije, način i postupak upravljanja otpadom od električnih i elektronskih proizvoda.

Upravljanje otpadnim fluorescentnim cevima koje sadrže živu

Član 64

Otpadne fluorescentne cevi koje sadrže živu odvojeno se sakupljaju.

Zabranjeno je bez prethodnog tretmana odlagati otpadne fluorescentne cevi koje sadrže živu.

Držalac otpadnih fluorescentnih cevi koje sadrže živu dužan je da ih preda radi tretmana licu koje za to ima dozvolu.

Lice koje vrši sakupljanje odnosno tretman otpadnih fluorescentnih cevi koje sadrže živu mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količini koja je sakupljena, tretirana ili odložena i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje način i postupak za upravljanje otpadnim fluorescentnim cevima koje sadrže živu.

Upravljanje otpadnom živom, živinim jedinjenjima i otpadom koji sadrži živu

Član 65

Otpadna živa i živina jedinjenja (u čistom obliku ili u smesama), kao i drugi otpad koji sadrži živu, zbrinjavaju se na način kojim se ne ugrožava zdravlje ljudi i životna sredina.

Otpadna živa i živina jedinjenja, kao i drugi otpad koji sadrži živu skladište se i odlažu, samo ako su prethodno tretirani postupkom konverzije i/ili solidifikacije.

Otpadna živa i živina jedinjenja, kao i drugi otpad koji sadrži živu skladište se odvojeno od drugog otpada, pod posebnim uslovima.

Otpadna živa i živina jedinjenja, kao i drugi otpad koji sadrži živu, trajno se odlažu u:

1) podzemnim odlagalištima koja u slučaju da su rudarski podzemni objekti mogu biti samo rudarski podzemni objekti koji su zatvoreni saglasno posebnom zakonu i ne koriste se u svrhu obavljanja rudarskih delatnosti;

2) nadzemnim objektima, posebno opremljenim za trajno odlaganje žive.

Vlada propisuje uslove za upravljanje otpadnom živom, živinim jedinjenjima i otpadom koji sadrži živu, njihovom privremenom skladištenju, tretmanu i odlaganju.

Ministar propisuje sadržinu način i rokove dostavljanja godišnjeg izveštaja o upravljanju otpadnom živom, živinim jedinjenjima i otpadom koji sadrži živu.

Upravljanje PCB i PCB otpadom

Član 66

Otpad koji sadrži PCB odvojeno se sakuplja.

Zabranjeno je:

- 1) dopunjavanje transformatora sa PCB;
- 2) ponovno korišćenje PCB otpada;
- 3) dobijanje reciklažom PCB iz PCB otpada;
- 4) privremeno skladištenje PCB, PCB otpada ili uređaja koji sadrži PCB duže od 24 meseca pre obezbeđivanja njihovog odlaganja ili dekontaminacije;
- 5) spaljivanje PCB ili PCB otpada na brodovima;
- 6) korišćenje uređaja koji sadrže PCB ako nisu u ispravnom radnom stanju ili ako cure.

Držalac PCB i PCB otpada dužan je da obezbedi njihovo odlaganje, odnosno dekontaminaciju, na način propisan ovim zakonom.

Držalac uređaja u upotrebi koji sadrži PCB ili za koji postoji mogućnost da je kontaminiran sadržajem PCB, dužan je da izvrši ispitivanje sadržaja PCB u laboratoriji akreditovanoj za ispitivanje sadržaja PCB.

Držalac uređaja koji sadrži više od 5 dm³ PCB dužan je Ministarstvu da prijavi uređaj, dostavi plan zamene, odnosno odlaganja i dekontaminacije uređaja, obezbedi odlaganje, odnosno njihovu dekontaminaciju, kao i da o svim promenama podataka koji se odnose na uređaj obaveštava Ministarstvo u roku od tri meseca od dana nastanka promene.

Lica koja vrše odlaganje PCB dužna su da držaocima koji dostave upotrebljavani PCB, izdaju potvrdu kojom se specifikuju svojstva i količine PCB.

Držalac PCB, PCB otpada i/ili uređaja koji sadrže PCB dužan je da pre predaje PCB, PCB otpada i/ili opreme koja sadrži PCB licu koje ima dozvolu u skladu sa ovim zakonom, preduzme sve mere predostrožnosti kako bi se izbegao rizik od požara, uključujući i njihovo držanje dalje od zapaljivih proizvoda.

Uređaji koji sadrže PCB manje od 5 dm³ koji su sastavni delovi drugih uređaja moraju se ukloniti i odvojeno sakupiti, reciklirati ili odložiti, po prestanku upotrebe uređaja čiji su sastavni deo.

Pored držaoca, uređaj iz stava 5. ovog člana može da prijavi i lice koje održava taj uređaj.

Svi uređaji koji sadrže PCB i prostorije ili postrojenja u kojima su smešteni, kao i dekontaminirani uređaji moraju biti označeni.

Lice koje vrši sakupljanje, tretman, dekontaminaciju ili odlaganje PCB otpada mora da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količini koja je sakupljena, tretirana ili odložena i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Agencija vodi registar uređaja u upotrebi koji sadrže PCB čiji su podaci javni.

Ministar bliže propisuje:

- 1) sadržinu, izgled oznake i način označavanja uređaja koji sadrže PCB i prostorije ili postrojenja u kojima su smešteni, kao i dekontaminiranih uređaja;
- 2) način odlaganja PCB ili PCB otpada, dekontaminacije uređaja koji sadrže PCB i metode ispitivanja sadržaja PCB;
- 3) sadržinu prijave podataka i registra uređaja u upotrebi koji sadrže PCB i PCB otpada;
- 4) sadržaj zahteva za izdavanje dozvole za dekontaminaciju uređaja koji sadrže PCB;
- 5) uputstvo za sakupljanje i odlaganje uređaja koji sadrže PCB manje od 5 dm³ koji su sastavni delovi drugih uređaja.

Upravljanje otpadom koji sadrži, sastoji se ili je kontaminiran dugotrajnim organskim zagađujućim materijama (POPs otpad)

Član 67

POPs otpad, u smislu ovog zakona, jeste otpad koji se sastoji, sadrži ili je kontaminiran dugotrajnim organskim zagađujućim materijama (POPs materije).

Lice koje vrši tretman odnosno ponovno iskorišćenje ili odlaganje otpada iz stava 1. ovog člana dužno je da obezbedi da ostaci posle tretmana odnosno ponovnog iskorišćenja nemaju karakteristike POPs materija.

Držalac POPs otpada dužan je da Ministarstvu prijavi vrstu i količinu POPs otpada.

Ministar bliže propisuje listu POPs materija, način i postupak za upravljanje POPs otpadom i granične vrednosti koncentracija POPs materija koje se odnose na odlaganje otpada koji sadrži ili je kontaminiran POPs materijama.

Upravljanje otpadom koji sadrži azbest

Član 68

Otpad koji sadrži azbest odvojeno se sakuplja, pakuje, skladišti i odlaže na deponiju na vidljivo označenom mestu namenjenom za odlaganje otpada koji sadrži azbest.

Držalac otpada koji sadrži azbest obavezan je da primeni mere za sprečavanje raznošenja azbestnih vlakana i prašine u životnoj sredini.

Pre odlaganja azbest mora biti pravilno upakovan u skladu sa ovim zakonom i posebnim propisima.

Držalac otpada koji sadrži azbest dužan je da vodi evidenciju o količinama otpada koji skladišti ili odlaže i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Ministar bliže propisuje način pakovanja, kriterijume, uslove i način konačnog odlaganja otpada koji sadrži azbest i druge mere za sprečavanje raznošenja azbestnih vlakana i prašine u životnoj sredini.

Upravljanje otpadnim vozilima

Član 69

Otpadna, odnosno neupotrebljiva vozila jesu motorna vozila ili delovi vozila koja su otpad i koja vlasnik želi da odloži ili je njihov vlasnik nepoznat.

Proizvođač ili uvoznik dužan je da pruži informacije o rasklapanju, odnosno odgovarajućem tretmanu neupotrebljivog vozila.

Vlasnik otpadnog vozila ili dela vozila je pravno ili fizičko lice kome ovo vozilo ili deo vozila pripada, a postalo je neupotrebljivo njegovom aktivnošću.

Vlasnik otpadnog vozila (ako je poznat) dužan je da obezbedi predaju vozila licu koje ima dozvolu za sakupljanje ili tretman.

Ako je vlasnik otpadnog vozila nepoznat, jedinica lokalne samouprave dužna je da obezbedi sakupljanje i predaju vozila licu koje ima dozvolu za tretman.

Jedinica lokalne samouprave uređuje postupak sakupljanja i predaje vozila iz stava 5. ovog člana i ima pravo na naplatu troškova, ako se naknadno utvrdi vlasnik otpadnog vozila.

Lice koje vrši tretman otpadnih vozila dužno je da:

1) vodi evidenciju o svim fazama tretmana i podatke dostavlja Agenciji;

- 2) obezbedi izdvajanje opasnih materijala i komponenti iz otpadnog vozila radi daljeg tretmana pre odlaganja;
- 3) obezbedi tretman otpadnih vozila i odlaganje delova koji se ne mogu preraditi;
- 4) vlasniku ili licu koje sakuplja otpadna vozila izda potvrdu o preuzimanju vozila;
- 5) potvrdu o rasklapanju otpadnog vozila dostavi organu nadležnom za registraciju vozila.

Ministar bliže propisuje način i postupak upravljanja otpadnim vozilima.

Upravljanje medicinskim otpadom

Član 70

Na plan upravljanja medicinskim otpadom iz zdravstvenih ustanova, drugih oblika zdravstvene službe (u daljem tekstu: privatna praksa), drugih pravnih lica, odnosno ustanova u kojima se obavlja zdravstvena zaštita ljudi u skladu sa zakonom, kao i sa njima povezanih medicinskih, obrazovnih i naučnoistraživačkih delatnosti koje proizvode više od 500 kg opasnog medicinskog otpada godišnje, saglasnost daje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja uz prethodno pribavljeno mišljenje zavoda za javno zdravlje osnovanog za teritoriju Republike Srbije, a u saradnji sa Ministarstvom.

Plan upravljanja medicinskim otpadom iz veterinarskih organizacija i objekata u kojima se obavlja veterinarska delatnost odobrava ministarstvo nadležno za poslove veterinarstva, u skladu sa zakonom kojim se uređuje veterinarstvo i ovim zakonom.

Proizvođač medicinskog otpada obezbeđuje, kada je to moguće, smanjenje količine i/ili opasnih karakteristika medicinskog otpada na mestu nastanka, kao i ponovno iskorišćenje otpada.

Proizvođač medicinskog otpada sakuplja sav otpad na mestu nastanka i razvrstava opasan od neopasnog otpada, odnosno različite vrste opasnog medicinskog otpada pri tom vodeći računa da oštre predmete izdvaja posebno u odnosu na ostali medicinski infektivni otpad i odlaže u odgovarajuću ambalažu prilagođenu njegovim svojstvima, količini, načinu privremenog odlaganja, transporta i tretmana.

Transport opasnog medicinskog otpada, razvrstanog, upakovanog i obeleženog u skladu sa ovim zakonom i propisom donetim na osnovu ovog zakona, vrši se specijalnim vozilima za transport medicinskog otpada od proizvođača medicinskog otpada do operatera postrojenja za tretman otpada, u skladu sa propisima o upravljanju otpadom i propisima o transportu opasne robe.

Proizvođač opasnog medicinskog otpada mora da ima zaključen ugovor sa licem koje ima dozvolu za sakupljanje odnosno transport medicinskog otpada, ako ne poseduje sopstveno vozilo za transport medicinskog otpada.

Lice koje ima dozvolu za sakupljanje odnosno transport opasnog medicinskog otpada, u skladu sa zakonom, mora sa operaterom postrojenja za tretman otpada da zaključi ugovor o preuzimanju tog otpada.

Otpad koji je nastao obavljanjem kućnog lečenja i ostalih sličnih aktivnosti u kojima nastaje medicinski otpad, preuzima lice koje obavlja tu delatnost i obezbeđuje njegov tretman o sopstvenom trošku, u skladu sa propisima kojima se uređuje upravljanje otpadom.

Lice koje vrši transport opasnog medicinskog otpada obezbeđuje posle svakog završenog transporta čišćenje i dezinfekciju vozila za transport.

Proizvođač opasnog medicinskog otpada, pre transporta, tretmana ili predaje tog otpada operateru postrojenja za tretman otpada, skladišti taj otpad na mestu predviđenom samo za tu namenu.

Proizvođač opasnog medicinskog otpada vrši tretman sopstvenog medicinskog otpada samostalno ili preko trećeg lica sa kojim ima zaključen ugovor koje ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.

Proizvođač medicinskog otpada dužan je da podatke o količinama otpada po vrstama i načinu postupanja dostavlja Agenciji.

Lice koje vrši sakupljanje, transport, tretman i odlaganje ostatka posle tretmana medicinskog otpada mora da ima dozvolu, da vodi evidenciju o količini i vrsti medicinskog otpada koja je sakupljena, transportovana, tretirana, odnosno uskladištena i odložena i da podatke o tome dostavlja Agenciji.

Medicinski otpad se izvozi ako u Republici Srbiji nema tehničkih mogućnosti i/ili nema postrojenja za ponovno iskorišćenje ili odlaganje tog otpada na ekološki prihvatljiv i efikasan način, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje međunarodni transport otpada.

Ministar nadležan za poslove zdravlja i ministar sporazumno propisuju sadržinu plana upravljanja medicinskim otpadom iz ustanova u kojima se obavlja zdravstvena zaštita ljudi, način i postupak upravljanja medicinskim otpadom.

Upravljanje farmaceutskim otpadom

Član 71

Apoteke koje su osnovane kao zdravstvene ustanove, odnosno veterinarska organizacija, kao i apoteke osnovane kao privatna praksa dužne su:

- 1) da preuzmu farmaceutski otpad proizveden od građana i da taj otpad predaju licima koja vrše sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje ili izvoz farmaceutskog otpada;
- 2) da vode posebnu evidenciju o sopstvenom farmaceutskom otpadu i podatke o tome dostavljaju Agenciji;
- 3) da u poslovnom prostoru apoteke obezbede prostor za kontejner za besplatno sakupljanje neupotrebljivih lekova od građana;
- 4) da zaključe ugovor sa licem iz tačke 1) ovog stava o pravima, obavezama i odgovornostima u oblasti upravljanja farmaceutskim otpadom od građana;

5) da na vidnom mestu istaknu obaveštenje da se u toj apoteci prikupljaju neupotrebljivi lekovi od građana, kao i da za vraćanje neupotrebljivih lekova građani ne plaćaju naknadu.

Građani, odnosno držaoci životinja su dužni da neupotrebljive lekove predaju apoteci koja je osnovana kao zdravstvena ustanova, odnosno veterinarska organizacija ili apoteci koja je osnovana kao privatna praksa.

Kontejner iz stava 1. tačka 3) ovog člana postavlja lice koje vrši sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje ili izvoz farmaceutskog otpada koje ima dozvolu u skladu sa ovim zakonom.

Otpad koji sadrži psihoaktivne kontrolisane supstance i prekursore tretira se u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast psihoaktivnih kontrolisanih supstanci i prekursora, zakonom kojim se uređuje oblast lekova, kao i zakonom kojim se uređuje upravljanje otpadom.

Ministar nadležan za poslove zdravlja, ministar nadležan za poslove veterinarstva i ministar sporazumno propisuju način i postupak upravljanja farmaceutskim otpadom.

Troškovi upravljanja medicinskim i farmaceutskim otpadom

Član 72

Troškove upravljanja medicinskim i farmaceutskim otpadom, snosi proizvođač otpada, osim troškova upravljanja farmaceutskim otpadom sakupljenim od građana.

Troškove upravljanja otpadom koji nastaje od lekova, za koje u Republici Srbiji nije izdata dozvola za stavljanje u promet, snosi uvoznik tih lekova.

Troškove upravljanja otpadom koji nastaje od lekova koji su registrovani u Republici Srbiji, snosi proizvođač odnosno distributer tih lekova.

Troškove upravljanja, odnosno izvoza farmaceutskog otpada sakupljenog od građana snosi proizvođač i/ili uvoznik koji stavlja farmaceutske proizvode na tržište Republike Srbije, proporcionalno učešću u masi plasmana svojih proizvoda na tržište Republike Srbije, u skladu sa ovim zakonom, a na osnovu evidencije Agencije za lekove i medicinska sredstva.

Troškovi upravljanja farmaceutskim otpadom iz stava 4. ovog člana podrazumevaju:

- 1) preuzimanje i transport otpada;
- 2) nabavku i raspored kontejnera za sakupljanje;
- 3) privremeno skladištenje i transport radi odlaganja;
- 4) tretman, odnosno ponovno iskorišćenje, odlaganje ili izvoz otpada;
- 5) administrativne troškove (elektronska obrada podataka, vođenje sistema, obaveštavanje i priprema dokumentacije za izvoz).

Upravljanje otpadom iz proizvodnje titan-dioksida

Član 73

Otpad od titan-dioksida, u smislu ovog zakona, jesu sve vrste otpada nastale u toku proizvodnje titan-dioksida, koji proizvođač odlaže ili je obavezan da odloži u skladu sa ovim zakonom, kao i ostatak nastao u toku tretmana ove vrste otpada.

Operacije odlaganja otpada od titan-dioksida ne mogu se vršiti bez dozvole Ministarstva, odnosno nadležnog organa autonomne pokrajine.

Držalac otpada dužan je da ima dozvolu, da vodi i čuva evidenciju o količinama ove vrste otpada koja je sakupljena, uskladištena, tretirana ili odložena i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Držalac titan-dioksida i otpada od titan-dioksida u obavezi je da sprovodi mere nadzora nad operacijama odlaganja i kontrolu zemljišta, vode i vazduha na lokaciji gde je otpad od titan-dioksida korišćen, čuvan ili odložen.

Ministar bliže propisuje način i postupak upravljanja otpadom od titan-dioksida, kao i mere nadzora i monitoringa životne sredine na lokaciji.

Upravljanje ambalažom i ambalažnim otpadom

Član 74

Materijali koji se koriste za ambalažu moraju biti proizvedeni i dizajnirani na način da tokom njihovog životnog ciklusa ispunjavaju uslove zaštite životne sredine, bezbednosti i zdravlja ljudi, zdravstvene ispravnosti upakovanog proizvoda, kao i uslove za transport proizvoda i upravljanje otpadom.

Ambalažom i ambalažnim otpadom upravlja se u skladu sa posebnim zakonom.

Upravljanje otpadom od građenja i rušenja

Član 75

Otpad od građenja i rušenja se razdvaja na lokaciji nastanka kako bi se pripremio za tretman, odnosno ponovno iskorišćenje, uključujući postupke zatrpavanja i nasipanja i/ili odlaganja.

Lice koje vrši sakupljanje, transport, skladištenje odnosno tretman otpada od građenja i rušenja mora da vodi evidenciju o količini i vrsti otpada od građenja i rušenja kojim upravlja i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Zabranjeno je nekontrolisano odlaganje otpada od građenja i rušenja.

Proizvođač otpada od građenja i rušenja dužan je da sačini Plan upravljanja otpadom od građenja i rušenja, pribavi saglasnost na isti od strane nadležnog organa i organizuje njegovo sprovođenje, ako se radovi izvode na objektu koji je kategorije B, V i G.

Ukoliko dođe do promene vrste otpada, načina postupanja sa otpadom i drugih bitnih promena podataka utvrđenih planom iz stava 4. ovog člana neophodno je sačiniti nov Plan upravljanja otpadom od građenja i rušenja i za isti pribaviti novu saglasnost nadležnog organa.

Vlada bliže propisuje način i postupak upravljanja otpadom od građenja i rušenja i sadržinu Plana upravljanja otpadom od građenja i rušenja kao i kriterijume za operaciju nasipanja.

Upravljanje otpadnim muljem iz postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda

Član 76

Držalac mulja iz postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda dužan je da sa muljem postupa u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Lice iz stava 1. ovog člana dužno je da vodi evidenciju o količinama otpadnog mulja koji je sakupljen, uskladišten, tretiran ili odložen i o tome izveštava Agenciju.

Vlada bliže propisuje način i postupak upravljanja muljem iz postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda.

VIII DOZVOLE ZA UPRAVLJANJE OTPADOM

Izdavanje i vrste dozvola

Član 77

Za obavljanje jedne ili više delatnosti u oblasti upravljanja otpadom pribavljaju se dozvole, i to:

- 1) dozvola za sakupljanje otpada;
- 2) dozvola za transport otpada;
- 3) dozvola za skladištenje otpada;
- 4) dozvola za tretman otpada, i to:

(1) dozvola za ponovno iskorišćenje,

(2) dozvola za odlaganje.

Za obavljanje više delatnosti jednog pravnog lica ili preduzetnika može se izdati integralna dozvola.

Dozvola za sakupljanje odnosno transport otpada izdaje se u skladu sa ovim zakonom kao i zakonom kojim se uređuje prevoz u javnom saobraćaju i zakonom kojim se uređuje transport opasne robe.

Dozvola iz stava 1. ovog člana izdaje se i za rad novih postrojenja u oblasti upravljanja otpadom za period trajanja probnog rada, a najduže još 30 dana posle okončanja ovog perioda u skladu sa posebnim propisima.

Protiv rešenja kojim je izdata dozvola iz stava 1. ovog člana pravno lice ili preduzetnik može izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Finansijske garancije

Član 78

Vlada bliže uređuje vrste finansijskih garancija i ekvivalentnog osiguranja kojim se obezbeđuje obavljanje delatnosti upravljanja otpadom (sakupljanje, transport, skladištenje odnosno tretman otpada, trgovina odnosno posredništvo) odnosno prekogranično kretanje otpada (uvoz, izvoz i tranzit otpada), izdavaoce i korisnike, sadržinu, uslove izdavanja, korišćenje i povlačenje sredstava obezbeđenja, postupak izvršenja, elemente za utvrđivanje visine i način obračuna, kao i maksimalni iznos osiguranja od građansko-pravne odgovornosti za zagađenje.

Vlada bliže uređuje vrste finansijskih garancija i ekvivalentnog osiguranja kojim se obezbeđuje obavljanje delatnosti upravljanja otpadom (sakupljanje, transport, skladištenje odnosno tretman otpada) odnosno prekogranično kretanje otpada (uvoz, izvoz i tranzit otpada), osim u slučajevima kada je osnivač Republika Srbija.

Nadležnost za izdavanje dozvola

Član 79

Dozvole za sakupljanje, transport, skladištenje odnosno tretman opasnog otpada, dozvolu za tretman otpada spaljivanjem i dozvolu za tretman otpada u mobilnom postrojenju izdaje Ministarstvo, a ukoliko se predmetna delatnost upravljanja otpadom vrši isključivo na teritoriji autonomne pokrajine nadležni organ autonomne pokrajine. Dozvole za regionalne deponije, odnosno dozvole za deponije za odlaganje neopasnog i inertnog otpada za područje nastanjeno sa preko 200.000 stanovnika izdaje Ministarstvo, a ukoliko se predmetna delatnost upravljanja otpadom vrši isključivo na teritoriji autonomne pokrajine nadležni organ autonomne pokrajine.

Ministarstvo izdaje dozvole za sakupljanje odnosno transport neopasnog i inertnog otpada na teritoriji Republike Srbije, kao i za skladištenje odnosno tretman otpada ukoliko dozvolu za izgradnju izdaje nadležni organ na republičkom nivou.

Autonomnoj pokrajini poverava se izdavanje dozvola za sakupljanje odnosno transport neopasnog i inertnog otpada ukoliko se predmetna delatnost upravljanja otpadom vrši isključivo na teritoriji autonomne pokrajine, kao i za skladištenje odnosno tretman otpada ukoliko dozvolu za izgradnju izdaje nadležni organ autonomne pokrajine.

Jedinici lokalne samouprave poverava se izdavanje dozvole za sakupljanje, transport, skladištenje odnosno tretman, neopasnog i inertnog otpada ukoliko se predmetna delatnost upravljanja otpadom vrši isključivo na teritoriji jedinice lokalne samouprave.

Izuzeci

Član 80

Dozvola se ne izdaje:

- 1) za kretanje otpada unutar lokacije proizvođača otpada;
- 2) za sakupljanje otpada u kontejnere ili drugu opremu za sakupljanje otpada iz domaćinstva kao i za delatnost komunalnog preduzeća ili drugog pravnog lica, koje vrši sakupljanje i/ili transport mešanog komunalnog otpada, otpada sa pijaca, ostataka od čišćenja ulica i kabastog komunalnog otpada, ako poseduju, odgovarajuću opremu za sakupljanje navedenog komunalnog otpada, kao i specijalizovana vozila za transport navedenog otpada u skladu sa zakonom kojim se uređuju komunalne delatnosti;
- 3) za slučaj testiranja koje se vrši radi utvrđivanja tehničko tehnoloških parametara tretmana u svrhu pribavljanja podataka radi sprovođenja procedure za izradu studije o proceni uticaja i/ili testiranja opreme;
- 4) proizvođaču otpada za privremeno skladištenje sopstvenog otpada koji je nastao u postupku obavljanja njegove osnovne delatnosti utvrđene posebnim propisom na lokaciji na kojoj je otpad nastao;
- 5) za korišćenje otpada u naučnoistraživačke svrhe;
- 6) za odlaganje sopstvenog neopasnog otpada, proizvođaču otpada na mestu njegovog nastanka, osim otpada koji je nastao postupcima tretmana otpada;
- 7) proizvođaču otpada koji transportuje sopstveni neopasni otpad u postrojenje koje ima dozvolu za upravljanje otpadom, koristeći svoja transportna sredstva, a količine neopasnog otpada ne prelaze 300kg po jednoj pošiljci;
- 8) fizičkom licu koje prenosi otpad iz svog domaćinstva u kontejnere, centre za sakupljanje ili u postrojenje za upravljanje otpadom ili vraća ambalažu ili iskorišćene proizvode proizvođaču ili prodavcu;
- 9) fizičkim licima koja nisu preduzetnici odnosno individualnim sakupljačima otpada koji sakupljaju razvrstani neopasni otpad na teritoriji jedinica lokalne samouprave.

Za slučaj iz stava 1. tač. 3), 5) i 6) ovog člana izdaje se potvrda o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole.

Odredbe člana 79. ovog zakona, koje se odnose na nadležnost organa za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom, shodno se primenjuju i pri izdavanju potvrde iz stava 2. ovog člana o izuzimanju od obaveze pribavljanja te vrste dozvole.

Potvrda iz stava 2. ovog člana izdaje se za slučaj iz stava 1. tač. 3) i 5) ovog člana na period od najduže 90 dana i ne može se ponovo izdati.

Zahtev za izdavanje potvrde iz stava 2. ovog člana sadrži naročito:

- 1) podatke o podnosiocu zahteva;
- 2) podatke o postrojenju i lokacijske uslove, a za korišćenje otpada u naučnoistraživačke svrhe informacija o lokaciji;
- 3) podatke o kapacitetu postrojenja;
- 4) podatke o vrsti i karakteru otpada;
- 5) potvrdu o registraciji u Agenciji za privredne registre;
- 6) plan zaštite od udesa i saglasnost na plan zaštite od požara pribavljenu od organa nadležnog za zaštitu od požara u skladu sa propisom kojim se uređuje oblast smanjenja rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama odnosno oblast zaštite od požara.

Posle sprovedenog testiranja iz stava 1. tačka 3) ovog člana, pravno lice odnosno preduzetnik je u obavezi da u periodu od 30 dana obavesti nadležni organ koji je izdao potvrdu, o rezultatima testiranja.

Ministar bliže propisuje sadržinu potvrde i zahteva iz st. 2. i 5. ovog člana.

Izuzetno, od stava 5. ovog člana, zahtev za izdavanje potvrde iz stava 2. ovog člana, za slučaj iz stava 1. tačka 6) ovog člana sadrži naročito:

- 1) podatke o proizvođaču otpada;
- 2) podatke o deponiji i lokaciji uključujući i njene hidrogeološke i geološke karakteristike, blizinu drugih objekata, naselja, klasi deponije (neopasan i/ili inertan otpad), ukupnom kapacitetu deponije (količina otpada planiran za odlaganje na godišnjem nivou), opis tehnološkog postupka odlaganja, opis tehnološkog postupka iz kog nastaje otpad, prikaz operativnog plana odlaganja - opis plana rada deponije;
- 3) plan za zatvaranje i rekultivaciju deponije sa opisom postupka zatvaranja i operacija naknadnog održavanja i kontrole deponije posle zatvaranja, za nove deponije;
- 4) podatke o vrsti i karakteru otpada;
- 5) potvrdu o registraciji u Agenciji za privredne registre;
- 6) interni plan zaštite od udesa i saglasnost na plan zaštite od požara u skladu sa propisom kojim se uređuje oblast zaštite od požara ukoliko je podnosilac zahteva u obavezi da takav plan izradi;
- 7) podatke o roku za zatvaranje, sanaciju i rekultivaciju sa opisom postupaka zatvaranja i operacija naknadnog održavanja i kontrole deponije posle zatvaranja, za postojeće deponije.

Ministar bliže propisuje vrste i količine otpada koje mogu biti obuhvaćene izuzećem od pribavljanja dozvole za odlaganje sopstvenog neopasnog otpada, uslove zaštite životne sredine

koje mora da ispuni deponija iz stava 1. tačka 6) ovog člana, kao i sadržinu potvrde iz stava 8. ovog člana i period na koji se izdaje.

Nadležni organ u postupku izdavanja potvrde iz stava 2. ovog člana pribavlja po službenoj dužnosti zapisnik nadležnog inspekcijskog organa o ispunjenosti uslova za izdavanje potvrde.

Zahtev za izdavanje dozvole

Član 81

Za obavljanje delatnosti skladištenja odnosno tretmana otpada podnosi se zahtev za izdavanje dozvole.

Zahtev za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana sadrži:

- 1) podatke o podnosiocu zahteva;
- 2) podatke o objektima i lokaciji, a posebno opis lokacije uključujući njene hidrogeološke i geološke karakteristike u zahtevu za odlaganje otpada na deponije;
- 3) podatke o dnevnom i godišnjem kapacitetu postrojenja za upravljanje otpadom u skladu sa aktom o proceni uticaja na životnu sredinu;
- 4) podatke o vrsti i količini otpada;
- 5) metode i tehnologije koje će se koristiti za svaku vrstu operacije sadržane u dozvoli, tehničke i druge zahteve koji se odnose na konkretnu lokaciju, kao i predložene metode za prevenciju i smanjenje zagađenja;
- 6) podatke o opremi i uređajima koji će se koristiti;
- 7) broj zaposlenih;
- 8) podatke o kvalifikovanom licu odgovornom za stručni rad;
- 9) uverenje o neosuđivanosti za preduzetnika, članova, odnosno zastupnika pravnog lica za bilo koje krivično delo odnosno privredni prestup ili prekršaj iz oblasti zaštite životne sredine.

Uz zahtev za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana, operater prilaže sledeću dokumentaciju:

- 1) potvrdu o registraciji;
- 2) Radni plan iz člana 25. ovog zakona;
- 3) saglasnost na plan zaštite od udesa u skladu sa propisom kojim se uređuje oblast smanjenja rizika od katastrofa i upravljanje vanrednim situacijama, ako je operater u obavezi da takvu saglasnost pribavi, ili interni plan zaštite od udesa;

- 4) saglasnost na plan zaštite od požara i saglasnost na program osnovne obuke zaposlenih iz oblasti zaštite od požara u skladu sa propisom kojim se uređuje oblast zaštite od požara;
- 5) plan za zatvaranje skladišta, odnosno postrojenja za tretman;
- 6) izjavu o metodama tretmana otpada;
- 7) izjavu o metodama tretmana ostataka iz postrojenja;
- 8) saglasnost na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu ili studiju o proceni uticaja zatečenog stanja ili akt kojim je utvrđeno da nije potrebna procena uticaja na životnu sredinu, u skladu sa zakonom;
- 9) kopije odobrenja i saglasnosti drugih nadležnih organa, izdatih u skladu sa zakonom (odgovarajuću upotrebnu dozvolu ili drugi akt kojim se dozvoljava upotreba objekta za upravljanje otpadom, izvod iz katastra nepokretnosti, dokaz o vlasništvu nad objektom, vodnu dozvolu i vodnu saglasnost);
- 10) finansijske i druge garancije ili odgovarajuće osiguranje za slučaj udesa ili štete pričinjene trećim licima;
- 11) finansijske ili druge garancije kojima se obezbeđuje obavljanje delatnosti upravljanja otpadom;
- 12) potvrdu o uplati republičke administrativne takse.

Zahtev za izdavanje dozvole za odlaganje otpada na deponiju pored podataka iz stava 2. ovog člana sadrži i podatke o postupku zatvaranja i održavanja deponije posle zatvaranja.

Za obavljanje delatnosti sakupljanja otpada podnosi se zahtev za izdavanje dozvole.

Zahtev za izdavanje dozvole za sakupljanje otpada iz stava 5. ovog člana sadrži podatke o podnosiocu zahteva, registraciji za obavljanje delatnosti, vrsti otpada, lokaciji odnosno mestu za postavljanje opreme za sakupljanje i opremi za sakupljanje predmetnog otpada, ugovoru sa operaterom za skladištenje i/ili tretman predmetnog otpada ugovor sa prevoznikom predmetnog otpada i finansijsku ili druge garancije kojima se obezbeđuje obavljanje delatnosti upravljanja otpadom kao i druge podatke na zahtev nadležnog organa za izdavanje dozvole.

Za obavljanje delatnosti transporta otpada podnosi se zahtev za izdavanje dozvole.

Zahtev za izdavanje dozvole za transport otpada iz stava 7. ovog člana sadrži podatke o podnosiocu zahteva, registraciji za obavljanje delatnosti, vrsti otpada, prevoznim sredstvima i ugovoru sa operaterom za skladištenje i/ili tretman predmetnog otpada kao i druge podatke na zahtev nadležnog organa za izdavanje dozvole.

Ako se vrši transport opasnog otpada, zahtev obavezno sadrži i podatke o licima koja upravljaju transportnim sredstvima, savetniku za transport opasnog otpada, odgovarajuću polisu osiguranja za slučaj udesa ili štete pričinjene trećim licima, kao i podatke o opremi u skladu sa posebnim propisom.

Dozvolom iz st. 5. i 7. ovog člana utvrđuju se obavezne mere postupanja prilikom sakupljanja, odnosno transporta inertnog, neopasnog i opasnog otpada, u skladu sa odredbama ovog zakona i drugih propisa.

Nadležni organ za izdavanje dozvole za sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje otpada, po potrebi, može zahtevati dodatne podatke, informacije ili dokumentaciju za izdavanje dozvole.

Ministar propisuje obrazac zahteva za izdavanje dozvole iz st. 1. 5. i 7. ovog člana.

Postupak izdavanja dozvole

Član 82

Zahtev za izdavanje dozvole za sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje otpada podnosi se Ministarstvu, odnosno autonomnoj pokrajini, odnosno jedinici lokalne samouprave.

Nadležni organ za izdavanje dozvole, u roku od 15 dana od dana prijema zahteva za izdavanje dozvole dužan je da od podnosioca zahteva, zatraži dokaze i dokumentaciju potrebnu za dopunu zahteva, ako je zahtev nepotpun, odnosno neuredan.

Nadležni organ za izdavanje dozvole za tretman odnosno skladištenje otpada u roku od 30 dana od dana prijema urednog zahteva pribavlja zapisnik o ispunjenosti uslova zaštite životne sredine u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje oblast zaštite životne sredine, od nadležnog inspeksijskog organa.

Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine, istovremeno sa javnim obaveštenjem iz člana 88. stava 2. ovog zakona dostavlja podneti zahtev za izdavanje dozvole za tretman odnosno skladištenje otpada jedinici lokalne samouprave, zajedno sa dokumentacijom radi pribavljanja mišljenja.

Jedinica lokalne samouprave u roku od 30 dana od dana prijema zahteva za mišljenje iz stava 4. ovog člana, dužna je da razmotri zahtev i da Ministarstvu, odnosno nadležnom organu autonomne pokrajine dostavi svoje mišljenje sa obrazloženim predlogom za prihvatanje ili odbijanje zahteva za izdavanje dozvole.

Jedinica lokalne samouprave, pre davanja mišljenja iz stava 4. ovog člana, po potrebi pribavlja mišljenja drugih zainteresovanih organa i organizacija (urbanizma, zaštite prirode, komunalnih delatnosti, unutrašnjih poslova, zaštite potrošača i dr).

Nadležni organ za izdavanje dozvole razmatra podneti zahtev, priloženu dokumentaciju, pribavljena mišljenja, kao i zapisnik o ispunjenosti uslova od strane nadležnog inspeksijskog organa i izdaje dozvolu podnosiocu zahteva u roku od 15 dana od dana prijema mišljenja iz stava 4. ovog člana ili donosi rešenje kojim odbija zahtev, uz obrazloženje o razlozima odbijanja.

Nadležni organ ne može izdati dozvolu za upravljanje otpadom preduzetniku ili pravnom licu čiji su članovi i/ili zastupnik i/ili odgovorno lice, pravosnažno osuđen za bilo koje krivično delo odnosno privredni prestup ili prekršaj iz oblasti zaštite životne sredine.

Sadržaj dozvole

Član 83

Dozvolom za skladištenje odnosno tretman otpada se utvrđuju uslovi za upravljanje otpadom u postrojenju za tretman, odnosno skladištenje otpada.

Dozvola sadrži naročito:

- 1) podatke o lokaciji;
- 2) tehničke i tehnološke uslove za rad postrojenja;
- 3) metode koje se koriste za svaku pojedinačnu operaciju;
- 4) podatke o poreklu, odredištu i tretmanu otpada;
- 5) podatke o vrsti i količini otpada koji skladišti odnosno tretira;
- 6) procedure za kontrolu rada postrojenja i monitoring životne sredine;
- 7) mere zaštite od udesa, uključujući uslove za sprečavanje udesa i smanjenje posledica udesa, mere zaštite od požara, kao i procedure za zatvaranje postrojenja;
- 8) visinu finansijske garancije ili drugog instrumenta za pokriće troškova rada postrojenja;
- 9) obavezu dostavljanja najmanje jednom godišnje podataka o vrsti i količinama tretiranog otpada, kao i o rezultatima monitoringa;
- 10) operaciju upravljanja otpadom.

Ako se dozvola izdaje za odlaganje otpada na deponiju, pored podataka iz stava 2. ovog člana, sadrži i podatke o:

- 1) klasi deponije (za inertni, opasni ili neopasni otpad);
- 2) proceduri za prijem otpada;
- 3) drugim postrojenjima na lokaciji i ukupnom kapacitetu deponije;
- 4) tehničkoj dokumentaciji za izgradnju deponije i o postrojenju i opremi koja će se koristiti;
- 5) operativnom planu sa rasporedom i dinamikom punjenja deponije;
- 6) zahtevima za pripremu deponije za odlaganje, operacije odlaganja i monitoring rada deponije, kontrolne procedure, uključujući i interventne planove;

7) zahtevima za zatvaranje deponije i operacijama naknadnog održavanja deponije posle zatvaranja;

8) vrstu, visinu i druge uslove korišćenja finansijske garancije i drugog ekvivalentnog osiguranja za pokriće troškova rada.

Ako se dozvola izdaje za termički tretman otpada, pored podataka iz stava 2. ovog člana, sadrži i podatke koji se odnose na:

1) način merenja i rokove uzorkovanja i merenja po kojima treba postupati kako bi se poštovali uslovi za praćenje graničnih vrednosti emisija;

2) maksimalno dozvoljeno vreme rada u periodima tehničkih prekida rada ili kvara uređaja za kontrolu zagađenja i monitoring, odnosno prelazne periode za rad postrojenja i njegovih delova, kao i mere za prekid rada u akcidentnim situacijama;

3) podatke o najvišim i najnižim tačkama paljenja otpada koji će biti termički tretiran, najveće i najniže kalorijske vrednosti otpada, maksimalni sadržaj polihlorovanih bifenila, hlora, sumpora, teških metala i ostalih materija koje emituje postrojenje;

4) podatke o načinu merenja ispuštanja emisija u vazduh;

5) podatke o pH vrednostima, temperaturi i protoku ispuštanja otpadnih voda.

Dozvola za mobilno postrojenje za tretman otpada sadrži i obavezu operatera da o svakoj promeni lokacije, odnosno o početku i završetku rada na lokaciji obavesti Ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine odnosno jedinice lokalne samouprave.

Dozvola koja obuhvata spaljivanje i su-spaljivanje uz iskorišćenje energije izdaje se pod uslovom da su ispunjeni uslovi u skladu sa zakonom kojim se uređuju energetska efikasnost i racionalna upotreba energije.

Lista kategorija otpada koju dozvola treba da sadrži može se propisati za su-spaljivanje otpada u pojedinim kategorijama postrojenja za su-spaljivanje otpada.

Ministar bliže propisuje sadržinu i izgled dozvole za upravljanje otpadom.

Odbijanje i odbacivanje zahteva za izdavanje dozvole

Član 84

Nadležni organ za izdavanje dozvole donosi rešenje kojim se odbija zahtev za izdavanje dozvole, ako:

1) zahtev nije u skladu sa regionalnim, odnosno lokalnim planom upravljanja otpadom ili lokacija postrojenja nije u skladu sa namenom utvrđenom važećim prostornim, odnosno urbanističkim planom;

2) nisu ispunjeni uslovi u pogledu metoda upravljanja otpadom, odnosno ako je nameravana metoda tretmana neprihvatljiva sa aspekta zaštite životne sredine, a posebno ako metoda nije u skladu sa članom 3. ovog zakona;

3) podnosilac zahteva nema kvalifikovanih lica odgovornih za stručni rad u postrojenju;

4) ne ispunjava druge uslove u skladu sa članom 81. ovog zakona;

5) ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom.

U slučaju da zahtev za izdavanje dozvole ne sadrži propisane podatke i dokumentaciju, nadležni organ za izdavanje dozvole dužan je da podnosiocu zahteva odredi rok za otklanjanje nedostataka, odnosno dostavljanje dokaza u skladu sa članom 82. stavom 2. ovog zakona.

Ako podnosilac zahteva u roku iz člana 82. stava 2. ovog zakona ne otkloni nedostatke, odnosno ne dostavi tražene dokaze, nadležni organ za izdavanje dozvole odbacuje zahtev, u skladu sa zakonom.

Rok važenja dozvola

Član 85

Dozvola za tretman, odnosno skladištenje otpada izdaje se na period od deset godina.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog člana, dozvole iz stava 1. ovog člana se mogu izdavati i za kraći period od deset godina i to za vreme trajanja probnog rada u trajanju ne dužem od godinu dana.

Dozvola iz stava 1. ovog člana se može obnoviti na zahtev koji se podnosi najkasnije 120 dana pre isteka važenja dozvole radi obezbeđenja kontinuiteta važenja dozvole.

Operater deponije odgovoran je za primenu uslova propisanih dozvolom i posle zatvaranja deponije, sve dok nadležni organ za izdavanje dozvole, ne izda potvrdu kojom se garantuje da su rizici po zdravlje ljudi i životnu sredinu svedeni na prihvatljiv nivo.

Ako se pokrene postupak stečaja ili likvidacije lica koje ima dozvolu, a koje nije izvršilo sanaciju zagađene lokacije u okviru prestanka rada i zatvaranja postrojenja, troškovi sanacije podmiruju se iz stečajne, odnosno imovine društva u likvidaciji.

Ako pravni sledbenik preuzima prava i obaveze lica koje ima dozvolu, odgovornost za ispunjenje uslova u dozvoli, uključujući sanaciju zagađene lokacije, prenosi se na pravnog sledbenika ili vlasnika zemljišta, a ako to nije moguće odgovornost za ispunjenje uslova u dozvoli preuzima nadležni organ za izdavanje dozvole i ima pravo na naknadu troškova od budućeg vlasnika, odnosno korisnika lokacije.

Dozvola za sakupljanje odnosno transport otpada izdaje se na period od pet godina i može se obnoviti na zahtev koji se podnosi pre isteka važenja dozvole.

Oduzimanje i ukidanje dozvole

Član 86

Dozvola se oduzima rešenjem nadležnog organa za izdavanje dozvole, ako se utvrdi da lice koje ima dozvolu:

- 1) ne ispunjava uslove iz člana 81. ovog zakona;
- 2) ne postupa u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli;
- 3) ne postupa u skladu sa zakonom i propisima u oblasti upravljanja otpadom i zaštite životne sredine.

Ako se inspekcijskim nadzorom utvrdi da lice koje ima dozvolu ne postupa u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli odnosno postupa suprotno zakonu i propisima iz oblasti upravljanja otpadom i zaštite životne sredine i merama koje su propisane aktom o proceni uticaja na životnu sredinu, inspektor za zaštitu životne sredine:

- 1) nalaže licu koje ima dozvolu mere i utvrđuje rok za izvršenje naloženih mera, a ako to lice u utvrđenom roku ne postupi po nalogu inspektora, predlaže nadležnom organu za izdavanje dozvole oduzimanje dozvole;
- 2) bez odlaganja predlaže nadležnom organu za izdavanje dozvole oduzimanje dozvole, ako lice koje ima dozvolu postupa sa otpadom na način kojim ugrožava životnu sredinu i zdravlje ljudi, odnosno ne primenjuje mere zaštite životne sredine, kontrole zagađivanja, sprečavanja udesa ili požara.

Rešenjem o oduzimanju dozvole za upravljanje otpadom, zabranjuje se upravljanje otpadom odnosno obavezuje pravno lice ili preduzetnik da dalje postupa po planu zatvaranja skladišta ili postrojenja za upravljanje otpadom, odnosno u skladu sa zakonom.

Rešenjem o oduzimanju dozvole izriče se zaštitna mera zabrane obavljanja delatnosti upravljanja otpadom u trajanju do pet godina od dana pravosnažnosti rešenja o oduzimanju.

Protiv rešenja iz stava 3. ovog člana nije dozvoljena žalba već se može pokrenuti upravni spor.

Pokretanje upravnog spora iz stava 5. ovog člana ne zadržava izvršenje rešenja.

Dozvola za upravljanje otpadom ukida se rešenjem nadležnog organa za izdavanje dozvole, po zahtevu pravnog lica odnosno preduzetnika kome je izdata dozvola.

Uz zahtev iz stava 7. ovog člana prilaže se:

- 1) izjava o razlozima za prestanak obavljanja delatnosti;
- 2) plan za zatvaranje skladišta otpada ili postrojenja za tretman otpada.

Nadležni organ po službenoj dužnosti pribavlja od nadležnog inspekcijskog organa zapisnik o sprovedenim merama iz plana za zatvaranje postrojenja i donosi odluku o ukidanju dozvole.

Dozvola za upravljanje otpadom ukida se rešenjem nadležnog organa za izdavanje dozvole uvek kada je lice koje poseduje dozvolu za upravljanje otpadom brisano iz registra privrednih subjekata Agencije za privredne registre.

Izmena dozvole

Član 87

Operater postrojenja za upravljanje otpadom je dužan da podnese zahtev za izmenu dozvole ako dođe do promene vrste i/ili količine otpada u dozvoli, promene kvalifikovanog lica odgovornog za stručni rad za upravljanje otpadom, promene adrese sedišta, poslovnog imena, promena radnog vremena ili promena drugih podataka koji se odnose na promenu opreme i rada postrojenja.

Lice kome je izdata dozvola za sakupljanje odnosno transport otpada je dužno da podnese zahtev za izmenu dozvole u slučaju da dođe do promene podataka iz dozvole, odnosno do promene opreme za sakupljanje otpada, promene vozila kojima se vrši transport otpada, vrste otpada, poslovnog imena, pravne forme, adrese sedišta i drugih podataka od značaja.

Nadležni organ će po službenoj dužnosti, rešenjem, izmeniti dozvolu ako:

- 1) postoji opasnost ili nastane šteta po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 2) dođe do izmena odnosno dopuna zakona i drugih propisa relevantnih za dozvolu.

Nadležni organ na zahtev operatera, odnosno lica koje ima dozvolu za sakupljanje odnosno transport otpada donosi rešenje o prenosu prava i obaveza na pravnog sledbenika iz stava 5. ovog člana ili odbija zahtev za prenos prava i obaveza.

Ako dođe do promene operatera, odnosno lica na čije ime je izdata dozvola za sakupljanje odnosno transport otpada, prava i obaveze koje proizlaze iz dozvole prenose se na pravnog sledbenika, ako ispunjava uslove za izdavanje dozvole utvrđene ovim zakonom.

Nadležni organ za izdavanje dozvole donosi novo rešenje o izdavanju dozvole uvek kada se menjaju uslovi za rad u dozvoli.

Protiv rešenja iz st. 4. i 6. ovog člana može se izjaviti žalba administrativnoj komisiji Vlade preko prvostepenog organa u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Obaveštavanje javnosti

Član 88

Nadležni organ za izdavanje dozvole obaveštava javnost o prijemu zahteva za izdavanje dozvole za skladištenje odnosno tretman otpada, dokumentaciji koja je podneta uz zahtev, izdatoj dozvoli i oduzetoj dozvoli putem sredstava javnog informisanja ili interneta, odnosno na uobičajen lokalni način.

O prijemu zahteva za izdavanje dozvole iz stava 1. ovog člana nadležni organ obaveštava javnost u roku od 15 dana od dana prijema urednog zahteva.

Rok za javni uvid u podneti zahtev je 30 dana od dana oglašavanja putem sredstava javnog informisanja ili interneta, odnosno na uobičajen lokalni način.

Javno obaveštenje iz stava 2. ovog člana sadrži sledeće podatke:

- 1) naziv podnosioca zahteva, registarski broj, lični identifikacioni broj i adresu;
- 2) lokaciju postrojenja;
- 3) kratki opis aktivnosti;
- 4) rok za dostavljanje mišljenja i predloga;
- 5) mesto gde se može izvršiti uvid u podneti zahtev za izdavanje dozvole.

Ukoliko zahtev za izdavanje dozvole ili dozvola uključuju poslovnu tajnu ili podatak koji bi, u skladu sa zakonom, zahtevao ograničen pristup javnosti, nadležni organ za izdavanje dozvole može odlučiti da za određene delove zahteva za izdavanje dozvole ili dozvole ograniči pristup javnosti.

Ograničenje iz stava 5. ovog člana ne odnosi se na informaciju o emisijama, rizicima od udesa, rezultate monitoringa i inspeksijskog nadzora.

IX PREKOGRANIČNO KRETANJE OTPADA

Uslovi i način prekograničnog kretanja otpada

Član 89

Prekogranično kretanje otpada vrši se u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Prekogranično kretanje otpada prati dokumentacija o kretanju od mesta gde je kretanje počelo do konačnog odredišta u skladu sa nacionalnim i međunarodnim standardima i međunarodnim propisima koji se odnose na prekogranični promet.

Otpad za čiji tretman na ekološki prihvatljiv i efikasan način nema tehničkih mogućnosti i postrojenja u Republici Srbiji, izvozi se, na osnovu rešenja Ministarstva o izdavanju dozvole za izvoz, u skladu sa članom 90. ovog zakona.

Neopasan otpad se može uvoziti radi tretmana pod uslovom da postoji postrojenje za tretman tog otpada.

Zabranjen je uvoz otpada radi odlaganja i iskorišćenja u energetske svrhe u skladu sa ovim zakonom.

Izuzetno, od stava 5. ovog člana, određene vrste neopasnog otpada mogu se uvoziti radi iskorišćenja u energetske svrhe.

Uvoz neopasnog otpada iz stava 6. ovog člana može se dozvoliti pod uslovom da postoji postrojenje za iskorišćenje tog otpada u energetske svrhe za čiji rad je izdata dozvola, u skladu sa zakonom.

Zabranjen je uvoz opasnog otpada.

Izuzetno od odredbe stava 8. ovog člana pojedine vrste opasnog otpada koje su potrebne kao sekundarne sirovine prerađivačkoj industriji u Republici Srbiji, u skladu sa nacionalnim ciljevima prerade tih otpada, mogu se uvoziti na osnovu dozvole koju izdaje Ministarstvo.

Uvoz opasnog otpada iz stava 9. ovog člana može se dozvoliti pod uslovom da postoji postrojenje za reciklažu tog otpada za čiji rad je izdata dozvola, u skladu sa zakonom.

Prekogranično kretanje otpada vrši se pod uslovom da se otpad pakuje, obeležava i transportuje na način kojim se obezbeđuju uslovi za najmanji rizik po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Lice koje ima svojstvo prevoznika u skladu sa propisima kojima se uređuje međunarodni prevoz u javnom saobraćaju mora posedovati akt kojim se utvrđuje ispunjenost uslova za otpočinjanje i obavljanje javnog prevoza stvari i uverenje o osposobljenosti za obavljanje međunarodnog javnog prevoza u skladu sa tim propisima.

Izdavanje i vrste dozvola za prekogranično kretanje otpada

Član 90

Za obavljanje prekograničnog kretanja otpada pribavlja se:

- 1) dozvola za izvoz otpada;
- 2) dozvola za uvoz otpada;
- 3) dozvola za tranzit otpada.

Za otpad koji se nalazi na listi neopasnog otpada za koji se ne izdaje dozvola, sa dokumentacijom koja prati prekogranično kretanje, Ministarstvo izdaje potvrdu prijave za prekogranično kretanje otpada, na period od najduže godinu dana.

Za izdavanje dozvola iz stava 1. ovog člana odnosno potvrde iz stava 2. ovog člana nadležno je Ministarstvo.

Za svako prekogranično kretanje otpada, uz zahtev za izdavanje dozvole, odnosno potvrde prijave, Ministarstvu se podnosi dokumentacija koja sadrži naročito:

- 1) ugovor zaključen između uvoznika i izvoznika;

- 2) opštu i posebnu dokumentaciju koja se podnosi uz zahtev u skladu sa posebnim propisom;
- 3) druge dokaze i dokumentaciju u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine.

Za prekogranično kretanje otpada podnosilac zahteva obezbeđuje odgovarajuću finansijsku garanciju i polisu osiguranja ili drugi oblik osiguranja zavisno od zahteva države uvoza ili tranzita, u iznosu koji je potreban za troškove tretmana otpada, troškove sanacije u slučaju udesa i obezbeđenje obavljanja delatnosti upravljanja otpadom.

Ministarstvo donosi odluku po zahtevu za odobravanje uvoza, izvoza i tranzita otpada na osnovu činjenica sadržanih u zahtevu i dokumentaciji koja se podnosi uz zahtev, pri čemu posebno uzima u obzir:

- 1) da li je uvoz/izvoz otpada dozvoljen za potrebe ponovnog iskorišćenja ili odlaganja u državi uvoza/izvoza;
- 2) da li država izvoza/tranzita/uvoza primenjuje sistem obaveštavanja o prekograničnom kretanju otpada koji nije opasan otpad;
- 3) da li će se sa otpadom namenjenim za ponovno iskorišćenje ili odlaganje postupati na ekološki prihvatljiv način;
- 4) da li izvoznik otpada poseduje skladište iz kog će se vršiti izvoz otpada a čiji kapacitet odgovara količini otpada za koji se podnosi zahtev, odnosno da li posrednik ili trgovac otpadom koji su podneli zahtev za izvoz otpada poseduju ugovor o poslovnotehničkoj saradnji sa operaterom koji poseduje skladište iz kog će se vršiti izvoz otpada a čiji kapacitet odgovara količini otpada za koji se podnosi zahtev;
- 5) da li uvoznik otpada poseduje postrojenje za tretman otpada čiji kapacitet odgovara količini i vrsti otpada za koji se podnosi zahtev i u kom će se vršiti tretman uvezenog otpada, odnosno da li posrednik ili trgovac otpadom koji su podneli zahtev za uvoz otpada poseduju ugovor o poslovnotehničkoj saradnji sa operaterom koji poseduje postrojenje za tretman otpada čiji kapacitet odgovara količini otpada za koji se podnosi zahtev i u kom će se vršiti tretman uvezenog otpada.

Dozvola za uvoz, izvoz i tranzit otpada na čije se prekogranično kretanje primenjuje kontrolni postupak propisan potvrđenim međunarodnim ugovorom, odnosno potvrda prijave za prekogranično kretanje otpada izdaje se u roku od 60 dana od dana prijema zahteva iz stava 4. ovog člana.

Uvoz, izvoz i tranzit otpada koji se obavlja u više pošiljki odobrava se za period do 12 meseci.

Prekogranično kretanje otpada koje podleže notifikacionom postupku, u skladu sa posebnim propisom odobrava se za period do 36 meseci.

Podnosilac zahteva može zatražiti dozvolu za uvoz, izvoz i tranzit, odnosno potvrdu prijave za prekogranično kretanje otpada za više pošiljki u slučaju kada se radi o otpadu istih fizičko-hemijskih osobina, koji se otprema na isto odredište preko istih graničnih prelaza.

Izvoznik, odnosno uvoznik je dužan da do 31. marta tekuće godine dostavi Agenciji podatke o izvršenom izvozu, odnosno uvozu otpada za prethodnu godinu.

Ako izvoznik ne dostavi podatke iz stava 11. ovog člana Ministarstvo izvozniku zabranjuje dalji izvoz otpada sve dok izvoznik ne dostavi podatke i o zabrani obaveštava organ nadležan za poslove carine.

Ministar propisuje obrazac zahteva za izdavanje dozvole i prethodne saglasnosti, potvrdu prijave za prekogranično kretanje otpada i dokumentaciju koja se podnosi uz zahtev za uvoz, izvoz, i tranzit otpada - prekogranično kretanje otpada koje podleže notifikacionom postupku.

Vlada bliže propisuje:

- 1) listu opasnog otpada čiji je uvoz zabranjen;
- 2) listu opasnog otpada koji se može uvoziti kao sekundarna sirovina;
- 3) listu opasnog otpada čiji je izvoz i tranzit dozvoljen;
- 4) listu neopasnog otpada koji se može uvoziti radi iskorišćenja u energetske svrhe, uslove njegovog uvoza i način tretmana;
- 5) listu neopasnog otpada čiji je uvoz, izvoz i tranzit dozvoljen;
- 6) listu neopasnog otpada za koji se ne izdaje dozvola, sa dokumentacijom koja prati prekogranično kretanje;
- 7) sadržinu, izgled i uputstvo za popunjavanje obaveštenja o prekograničnom kretanju otpada;
- 8) sadržinu, izgled i uputstvo za popunjavanje dokumenta o prekograničnom kretanju otpada.

Član 91

Dozvolom za uvoz, izvoz i tranzit otpada, odnosno potvrdom prijave za prekogranično kretanje otpada utvrđuju se uslovi za prekogranično kretanje otpada.

Dozvola, odnosno potvrda prijave za prekogranično kretanje otpada sadrži podatke o:

- 1) izvozniku otpada, uvozniku otpada, odnosno posredniku ili trgovcu otpadom;
- 2) državi polazišta, tranzita i odredišta otpada;
- 3) vrsti, indeksnom broju i količini otpada;
- 4) proizvođaču otpada;
- 5) prerađivaču otpada;
- 6) roku važenja dozvole;

7) vrsti, visini i drugim uslovima korišćenja finansijske garancije i drugog ekvivalentnog osiguranja;

8) proceduri za kontrolu prekograničnog kretanja otpada;

9) broju isporuka otpada;

10) vrsti prevoza (drumski, železnički, rečni);

11) nazivu graničnog prelaza.

Dozvola za prekogranično kretanje otpada menja se u roku važenja ako:

1) izvoznik/uvoznik podnese zahtev za izmenu dozvole (usled promene graničnog prelaza, promene poslovnog imena izvoznika/uvoznika, adrese sedišta izvoznika/uvoznika);

2) lice koje ima dozvolu za tranzit podnese zahtev za izmenu dozvole (usled promene poslovnog imena, promene graničnog prelaza, promene poslovnog imena izvoznika/uvoznika, adrese sedišta);

3) dođe do izmena odnosno dopuna zakona i drugih propisa relevantnih za dozvolu.

Izmenu dozvole iz stava 3. tačka 3) ovog člana vrši nadležni organ po službenoj dužnosti.

Dozvola za prekogranično kretanje otpada oduzima se rešenjem nadležnog organa za izdavanje dozvole ako se utvrdi da lice koje ima dozvolu ne postupa u skladu sa zakonom.

Dozvola iz stava 1. ovog člana oduzima se i u slučaju kad je dozvola za skladištenje odnosno tretman otpada, koja je bila sastavni deo dokumentacije za izdavanje dozvole za prekogranično kretanje otpada, rešenjem nadležnog organa oduzeta ili je na drugi način prestala da važi.

Nadležni organ o svim oduzetim dozvolama za prekogranično kretanje otpada obaveštava bez odlaganja organ nadležan za carinske poslove.

Zabrana prekograničnog kretanja otpada

Član 92

Zabranjeno je prekogranično kretanje otpada ako:

1) sve zemlje koje učestvuju u prekograničnom kretanju otpada nisu obaveštene;

2) sve zemlje koje učestvuju u prekograničnom kretanju otpada nisu izdale dozvolu;

3) izdata dozvola predstavlja falsifikat ili je pribavljena prevarom;

4) se vrši suprotno izdatoj dozvoli;

5) se vrši namerno odlaganje otpada suprotno odredbama ovog zakona i opštim principima međunarodnog zakonodavstva o zaštiti životne sredine.

Ako prekogranično kretanje otpada za koje je izdata dozvola ne može da se izvrši u skladu sa odredbama ovog zakona, odnosno ako se u roku od 90 dana od dana dolaska otpada na odredište u zemlji uvoza ne može naći rešenje za tretman otpada na ekološki prihvatljiv način, zemlja koja izvozi otpad dužna je da obezbedi vraćanje otpada, o trošku izvoznika.

U slučaju iz stava 2. ovog člana lice koje ima dozvolu za uvoz, izvoz ili tranzit otpada obaveštava Ministarstvo i organ nadležan za poslove carine koji obezbeđuju nesmetano vraćanje otpada u zemlju izvoza.

X IZVEŠTAVANJE O OTPADU I REGISTRI

Izveštaji o upravljanju otpadom

Član 93

Izveštaj o upravljanju otpadom na teritoriji Republike Srbije sastavni je deo Izveštaja o stanju životne sredine i podnosi se jedanput godišnje Narodnoj skupštini.

Skupština autonomne pokrajine jedanput godišnje razmatra izveštaj o realizaciji regionalnih i lokalnih planova na svojoj teritoriji i izveštaj dostavlja Ministarstvu i Agenciji.

Dve ili više jedinica lokalne samouprave koje su donele regionalni plan upravljanja otpadom razmatraju izveštaj o realizaciji plana jedanput godišnje i izveštaj dostavljaju Ministarstvu, Agenciji i nadležnom organu autonomne pokrajine.

Jedinica lokalne samouprave razmatra izveštaj o realizaciji lokalnog plana upravljanja otpadom jedanput godišnje i izveštaj dostavlja Ministarstvu, Agenciji i nadležnom organu autonomne pokrajine.

Izveštaji iz st. 2, 3. i 4. ovog člana dostavljaju se Agenciji do 31. marta tekuće godine.

Ministar propisuje sadržinu i obrazac izveštaja o upravljanju otpadom na teritoriji Republike Srbije, izveštaja o realizaciji pokrajinskog, regionalnog i lokalnog plana upravljanja otpadom.

Izveštavanje

Član 94

Držalac otpada, izuzev otpada iz domaćinstava, dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju o otpadu i dostavlja redovni godišnji izveštaj Agenciji.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o vrsti, količini, poreklu, karakterizaciji i klasifikaciji, sastavu, skladištenju, transportu, uvozu, izvozu, tretmanu, odnosno ponovnom iskorišćenju i odlaganju nastalog otpada, kao i otpada primljenog u postrojenje za upravljanje otpadom.

Držalac otpada osim proizvođača otpada dužan je da prijavi svako kretanje ili preuzimanje otpada, na obrascu DEO6 čiji je izgled, rokovi i način dostavljanja propisan posebnim pravilnikom.

Proizvođač i uvoznik proizvoda koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, a koji ne potpada pod obavezu izveštavanja u skladu sa zakonom kojim se uređuju naknade za korišćenje javnih dobara, dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju o količini i vrsti proizvedenih i uvezenih proizvoda, odnosno dostavlja redovni godišnji izveštaj Agenciji.

Operater na deponiji dužan je da vodi i čuva dnevnu evidenciju iz stava 1. ovog člana o preuzetim i odloženim količinama otpada, odnosno da dostavlja Agenciji redovni godišnji izveštaj o vrstama i količinama preuzetog i odloženog otpada kao i rezultatima monitoringa koji je propisan posebnim podzakonskim aktom.

Ukoliko operater na deponiji vrši naknadno razvrstavanje otpada i pojedine frakcije otpada predaje na ponovno iskorišćenje Agenciji dostavlja izveštaje u skladu sa posebnim pravilnikom.

Držalac otpada, uključujući proizvođača i uvoznika proizvoda koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada i operatera na deponiji čuvaju osnovna dokumenta (evidencije, izveštaje i dr) najmanje pet godina, osim ukoliko nije drugačije propisano ovim zakonom i posebnim propisom.

Pravna lica, odnosno preduzetnici koji učestvuju u prometu otpada dužni su da Agenciji dostavljaju podatke o vrsti i količini otpada, uključujući i sekundarne sirovine koje su stavljene u promet, na propisan način.

Jedinica lokalne samouprave vodi i čuva evidenciju o prikupljenom komunalnom otpadu, kao i popis nesanitarnih i divljih deponija i podatke o tome dostavlja Agenciji.

Jedinica lokalne samouprave vodi i čuva evidenciju o komunalnom otpadu, odnosno sastavu i količinama komunalnog otpada i načinu upravljanja ovom vrstom otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave, kao i evidenciju nesanitarnih i divljih deponija na svojoj teritoriji.

Jedinica lokalne samouprave, odnosno njeno javno komunalno preduzeće dužno je da primenjuje metodologiju za prikupljanje podataka o sastavu i količinama komunalnog otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave propisane posebnim pravilnikom.

Podaci iz evidencija iz stava 10. ovog člana se dostavljaju Agenciji do 31. marta tekuće godine sa podacima za prethodnu godinu. Agencija jednom godišnje, najkasnije do 31. maja tekuće godine, kao i, po potrebi, odnosno na zahtev, dostavlja podatke Ministarstvu.

Agencija čuva originale izveštaja o otpadu najmanje 25 godina za potrebe statistike Republike Srbije o proizvodnji otpada.

Obaveza izveštavanja ne odnosi se na podatke koji su označeni stepenom tajnosti.

Vlasnik i/ili drugi držalac materije ili predmeta iz člana 9. ovog zakona dužan je da Agenciji dostavi izveštaj o nusproizvodima koji je predat na dalje postupanje do 31. marta tekuće godine sa podacima za prethodnu godinu.

Ministar propisuje:

- 1) metodologiju za prikupljanje podataka o upravljanju otpadom, obrazac dnevne evidencije, obrazac, način i rokove dostavljanja godišnjeg izveštaja;
- 2) metodologiju za prikupljanje podataka o sastavu i količinama komunalnog otpada na teritoriji jedinice lokalne samouprave;
- 3) metodologiju za prikupljanje podataka o vrstama i količinama otpada, uključujući i sekundarne sirovine, koje su stavljene u promet;
- 4) metodologiju o načinu vođenja i izgledu evidencije nesanitarnih i divljih deponija na području jedinice lokalne samouprave;
- 5) metodologiju za prikupljanje podataka o proizvodima koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada, obrazac, način i rokove dostavljanja godišnjeg izveštaja.

Registri

Član 95

Nadležni organ za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom, odnosno potvrde o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole dužan je da vodi registar izdatih dozvola, odnosno registar izdatih potvrda o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole i da podatke iz registra dostavlja Agenciji u roku od 15 dana od dana upisa u registar.

Registar izdatih dozvola je baza podataka u kojoj se evidentiraju podaci o izdatim dozvolama za upravljanje otpadom i dozvolama za uvoz, izvoz i tranzit otpada, kao i potvrdama prijave za prekogranično kretanje otpada.

Registar izdatih potvrda o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole je baza podataka u kojoj se evidentiraju podaci o izdatim potvrdama o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole.

Ministarstvo je dužno da vodi registar posrednika u upravljanju otpadom, odnosno trgovaca otpadom i da podatke iz registra dostavlja Agenciji u roku od 15 dana od dana upisa u registar.

Registar posrednika u upravljanju otpadom i trgovaca otpadom je baza podataka u kojoj se evidentiraju podaci o posrednicima, odnosno trgovcima otpadom.

Ministarstvo je dužno da vodi registar nusproizvoda i registar otpada koji je prestao da bude otpad i da podatke iz registra dostavlja Agenciji u roku od 15 dana od dana upisa u registar.

Registar nusproizvoda i registar otpada koji je prestao da bude otpad je baza podataka u kojoj se evidentiraju podaci o nusproizvodu i otpadu koji je prestao da bude otpad.

Podaci upisani u registre ovog člana su javni.

Evidencije, registri i druge zbirke podataka propisane ovim zakonom, vode se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti i zakonom kojim se uređuje registracija privrednih subjekata.

Ministar propisuje sadržinu, način vođenja i izgled:

- 1) registra izdatih dozvola za upravljanje otpadom;
- 2) registra dozvola za uvoz, izvoz i tranzit otpada;
- 3) registra izdatih potvrda o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole;
- 4) registra posrednika u upravljanju otpadom;
- 5) registra trgovaca otpadom;
- 6) registra nusproizvoda;
- 7) registra otpada koji je prestao da bude otpad.

XI FINANSIRANJE UPRAVLJANJA OTPADOM

Troškovi upravljanja otpadom

Član 96

Troškovi upravljanja otpadom utvrđuju se prema količini i svojstvima otpada u skladu sa načelom "zagađivač plaća" i obuhvataju:

- 1) troškove odvojenog sakupljanja otpada;
- 2) troškove transporta otpada;
- 3) troškove drugih mera upravljanja otpadom koje nisu pokrivene prihodom ostvarenim prometom otpada;
- 4) troškove uklanjanja otpada koji je nepoznato lice odložilo izvan deponije;
- 5) troškove projektovanja i izgradnje postrojenja za tretman, odnosno skladištenje, otpada, troškove rada postrojenja, troškove zatvaranja, njegovog naknadnog održavanja posle prestanka njegovog rada.

Troškove uklanjanja otpada odloženog izvan deponije, čije poreklo ne može da se utvrdi, odnosno ustanovi njegova veza sa proizvođačem, odnosno licem koje ga je odložilo, snosi jedinica lokalne samouprave na osnovu zapisnika nadležnog inspektora.

Domaćinstva snose troškove upravljanja otpadom u skladu sa propisima kojima se uređuju komunalne delatnosti.

Cena usluga za upravljanje otpadom

Član 97

Cena usluge upravljanja otpadom, koja uključuje i prethodni tretman se određuje u zavisnosti od vrste, količine, karakteristika otpada i učestalosti usluge, kao i od dužine i uslova transporta otpada i ostalih okolnosti koje utiču na cenu organizacije upravljanja otpadom.

Cena usluge deponovanja otpada pokriva sve troškove uspostavljanja i rada deponije, uključujući finansijske garancije ili druge ekvivalentne instrumente i procenjene troškove zatvaranja i naknadnog održavanja lokacije za period od najmanje 30 godina, za sve vrste otpada na lokaciji.

Vlada na predlog Ministarstva, ministarstva nadležnog za poslove privrede i ministarstva nadležnog za poslove finansija, bliže uređuje osnivanje, uslove, način funkcionisanja i organizovanja organizovanog tržišta otpadom.

Finansiranje upravljanja otpadom

Član 98

Sredstva za finansiranje upravljanja otpadom u Republici Srbiji obezbeđuju se iz:

- 1) budžeta Republike Srbije;
- 2) budžeta autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave;
- 3) fondova Evropske unije i drugih međunarodnih fondova;
- 4) donacija, poklona, priloga, pomoći i sličnih izvora za upravljanje otpadom;
- 5) kredita međunarodnih finansijskih institucija;
- 6) drugih izvora u skladu sa zakonom.

Sredstva iz stava 1. ovog člana mogu se koristiti samo za svrhu određenu ovim zakonom i na način propisan zakonom kojim se uređuje zaštita životne sredine.

Sprovođenje programa i planova upravljanja otpadom, kao i izgradnja postrojenja za tretman, odnosno skladištenje, ponovno iskorišćenje i odlaganje otpada iz nadležnosti Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, finansira se u skladu sa zakonom.

Vlada propisuje vrstu, kriterijume, visinu, elemente, uslove i način dodele podsticajnih sredstava operaterima koji vrše ponovnu upotrebu i ponovno iskorišćenje otpada u svrhu dodele podsticajnih sredstava.

Korišćenje sredstava za finansiranje upravljanja otpadom

Član 99

Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave sredstva iz člana 98. ovog zakona koriste za investicione i operative troškove upravljanja otpadom, i to:

- 1) izgradnju novih postrojenja za upravljanje otpadom, rekonstrukciju, revitalizaciju i iskorišćenje postojećih postrojenja;
- 2) unapređenje organizacije upravljanja otpadom;
- 3) upravljanje posebnim tokovima otpada;
- 4) podsticanje odvojenog sakupljanja otpada;
- 5) implementaciju regionalnih, odnosno lokalnih planova upravljanja otpadom;
- 6) razvoj informacionog sistema za upravljanje otpadom;
- 7) pomoć u razvoju i primeni novih tehnologija za tretman otpada;
- 8) sanaciju dugogodišnjeg zagađenja industrijskim i komunalnim otpadom;
- 9) programe obrazovanja i jačanja svesti javnosti o pitanjima zaštite životne sredine i upravljanja otpadom;
- 10) podsticanje tržišta recikliranih materijala i izvoz otpada za koji nema mogućnosti tretmana u Republici Srbiji;
- 11) mere prevencije;
- 12) druge troškove, u skladu sa zakonom.

Administrativne takse

Član 100

Podnosilac zahteva snosi troškove plaćanja administrativnih taksi, utvrđenih u skladu sa posebnim propisima, za:

- 1) podnošenje zahteva za izdavanje dozvole za upravljanje otpadom, u skladu sa ovim zakonom;
- 2) podnošenje zahteva za izdavanje dozvole za prekogranično kretanje otpada, u skladu sa ovim zakonom;
- 3) izdavanje dozvole za upravljanje otpadom, u skladu sa ovim zakonom;
- 4) izdavanje dozvole za prekogranično kretanje otpada, u skladu sa ovim zakonom;
- 5) izdavanje potvrde za upis u registar;

- 6) izdavanje potvrde o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole;
- 7) izdavanje potvrde prijave za prekogranično kretanje otpada;
- 8) izdavanje izmene odnosno dopune dozvole;
- 9) davanje saglasnost na Plan upravljanja otpadom od građenja i rušenja;
- 10) podnošenje zahteva za ukidanje dozvole, u skladu sa ovim zakonom;
- 11) davanje mišljenja odnosno tumačenja propisa.

Administrativne takse prihod su budžeta Republike Srbije.

XII NADZOR

Nadzor nad radom

Član 101

Ministarstvo vrši nadzor nad radom Agencije, autonomne pokrajine, jedinice lokalne samouprave, kao i ovlašćenih pravnih lica, u vršenju poverenih poslova.

Inspekcijski nadzor

Član 102

Inspekcijski nadzor nad primenom odredaba ovog zakona i propisa donetih za njegovo izvršavanje vrši Ministarstvo, ako ovim ili drugim posebnim zakonom nije drukčije propisano.

Inspekcijski nadzor vrši se preko inspektora za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: inspektor) u okviru delokruga utvrđenog ovim zakonom.

Autonomnoj pokrajini poverava se vršenje inspekcijskog nadzora nad aktivnostima upravljanja otpadom koji se u celini obavljaju na teritoriji autonomne pokrajine i radom postrojenja za upravljanje otpadom za koje nadležni organ autonomne pokrajine izdaje dozvolu na osnovu ovog zakona kao i nad aktivnostima kod primarnog proizvođača opasnog otpada na teritoriji autonomne pokrajine.

Jedinici lokalne samouprave poverava se vršenje inspekcijskog nadzora nad aktivnostima sakupljanja, transporta, odnosno nad radom postrojenja za skladištenje odnosno tretman otpada za koje nadležni organ izdaje dozvolu na osnovu ovog zakona.

Na sadržinu, vrstu, oblik, postupak i sprovođenje inspekcijskog nadzora, ovlašćenja i obaveze učesnika u inspekcijskom nadzoru i druga pitanja od značaja za inspekcijski nadzor koja nisu uređena ovim zakonom, primenjuju se odredbe zakona i drugih propisa kojim se uređuje inspekcijski nadzor.

Prava i dužnosti inspektora

Član 103

U vršenju poslova inspekcijaskog nadzora inspektor ima pravo i dužnost da proverava i kontroliše naročito:

- 1) donošenje, sprovođenje i ažuriranje regionalnih i lokalnih planova upravljanja otpadom odnosno Planova upravljanja otpadom od građenja i rušenja;
- 2) sprovođenje i ažuriranje Plana upravljanja otpadom kod proizvođača otpada odnosno Radnog plana upravljanja otpadom kod operatera;
- 3) postupanje sa proizvodnim ostacima upisanim u registar nusproizvoda i posedovanje dokumenata kojima se dokazuje upis u registar;
- 4) postupanje sa proizvodima koji su upisani u registar prestanka statusa otpada i posedovanje dokumenata kojima se dokazuje upis u registar;
- 5) upotrebu i korišćenje odgovarajućih tehnologija i efikasnog korišćenja sirovina i energije;
- 6) upravljanje otpadom u postrojenjima koja stvaraju otpad, primenu mera i postupaka za smanjenje njegovih količina ili opasnih svojstava, klasifikaciju, sakupljanje, transport, tretman odnosno skladištenje;
- 7) tehničke karakteristike i kapacitete, organizaciju i rad postrojenja za upravljanje otpadom, uključujući monitoring, metode tretmana i mere zaštite životne sredine u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli za upravljanje otpadom;
- 8) ispunjenost uslova za izgradnju i rad postrojenja za tretman, odnosno skladištenje otpada;
- 9) postupanje sa otpadom u toku njegovog sakupljanja, transporta, odnosno u toku njegovog kretanja (poreklo, priroda, količina i odredište);
- 10) postupanje sa otpadom u toku skladištenja odnosno tretmana;
- 11) postupanje sa otpadom u prekograničnom kretanju po zahtevu nadležnog carinskog organa;
- 12) postupanje sa otpadom pod carinskim nadzorom po zahtevu nadležnog carinskog organa;
- 13) ispunjenost uslova za rad, posebno nadzor lokacije pre otpočinjanja operacija odlaganja radi utvrđivanja ispunjenosti uslova iz dozvole, kao i zatvaranje i rekultivaciju postojećih deponija otpada i nadzor nad deponijom posle njenog zatvaranja u periodu od najmanje 30 godina;
- 14) postupak klasifikacije, skladištenja, pakovanja, obeležavanja i transporta opasnog otpada, u skladu sa ovim i drugim zakonom;

- 15) postupanje sa otpadom u skladu sa propisanim obavezama upravljanja posebnim tokovima otpada;
- 16) primenu propisanih mera zaštite životne sredine i postupaka za sprečavanje udesa i u slučaju udesa;
- 17) propisane zabrane i ograničenja;
- 18) rad lica odgovornog za upravljanje otpadom i kvalifikovanog lica odgovornog za stručni rad u postrojenju za upravljanje otpadom;
- 19) vođenje i čuvanje propisane evidencije sa podacima o poreklu, odredištu, tretmanu, vrsti i količini otpada;
- 20) sprovođenje drugih propisanih mera i postupaka upravljanja otpadom.

Ovlašćenja inspektora

Član 104

U vršenju poslova iz člana 103. ovog zakona inspektor je ovlašćen da:

- 1) naredi sprovođenje plana upravljanja otpadom odnosno Planova upravljanja otpadom od građenja i rušenja i njihovo ažuriranje, odnosno revidiranje, odnosno sprovođenje plana prevencije;
- 2) naredi zajedničko obezbeđivanje i sprovođenje upravljanja otpadom na teritoriji jedinica lokalne samouprave;
- 3) naredi sprovođenje Plana upravljanja otpadom kod primarnog proizvođača otpada odnosno Radnog plana upravljanja otpadom kod operatera i njihovo ažuriranje;
- 4) zabrani korišćenje tehnologije i rad postrojenja koja ne ispunjavaju uslove za smanjenje nastajanja otpada i efikasno korišćenje sirovina;
- 5) naredi proizvođaču proizvoda koji posle upotrebe postaje opasan otpad da taj otpad preuzme bez naknade ili da tu obavezu prenese na lice ovlašćeno za upravljanje opasnim otpadom, u skladu sa ovim zakonom;
- 6) naredi držaocu otpada da izvrši klasifikaciju otpada i pribavi dokaze o karakterizaciji otpada, odnosno upotrebnoj vrednosti reciklabilnog materijala;
- 7) naredi držaocu otpada koji je pod carinskim nadzorom da izvrši klasifikaciju i pribavi dokaze o karakterizaciji otpada;
- 8) naredi držaocu otpada, odvojeno sakupljanje otpada u skladu sa potrebama budućeg tretmana;

- 9) naredi proizvođaču otpada da preda otpad pravnom licu ili preduzetniku koje poseduje dozvolu za upravljanje otpadom, ako nije u mogućnosti da organizuje postupanje sa otpadom u skladu sa ovim zakonom;
- 10) naredi proizvođaču otpada da vodi i čuva propisane evidencije, licu koje vrši promet da dostavlja podatke o vrsti i količini otpada, uključujući i sekundarne sirovine koje su stavljene u promet;
- 11) naredi proizvođaču otpada da odredi lice odgovorno za upravljanje otpadom;
- 12) zabrani svako kretanje otpada suprotno uslovima u dozvoli, odnosno potvrdi prijave za prekogranično kretanje otpada izdatoj u skladu sa ovim zakonom;
- 13) zabrani obavljanje poslova posredovanja u upravljanju otpadom, odnosno trgovine otpadom licu koje nije upisano u registar posrednika u upravljanju otpadom, odnosno registar trgovaca otpadom, odnosno naredi obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom;
- 14) zabrani tretman odnosno skladištenje otpada suprotno uslovima iz dozvole;
- 15) zabrani rad postrojenja i upotrebu opreme za tretman odnosno skladištenje otpada koja se ne koristi u skladu sa tehničkim uputstvom;
- 16) zabrani tretman odnosno skladištenje otpada ako otpad nije obezbeđen i zaštićen od rasipanja i procurivanja;
- 17) zabrani prijem i odlaganje otpada na deponiji suprotno uslovima u izdatoj dozvoli ili u slučaju da je dozvola istekla;
- 18) naredi sprovođenje mera kojima se obezbeđuje zaštita životne sredine na deponiji u skladu sa zakonom i uslovima iz dozvole;
- 19) naredi sprovođenje rekultivacije deponije posle njenog zatvaranja i nadzor nad deponijom u periodu od najmanje 30 godina, u cilju smanjenja rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 20) naredi pravnom licu i preduzetniku koje obavlja poslove upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom, određivanje kvalifikovanog lica odgovornog za stručni rad u postrojenju za upravljanje otpadom;
- 21) naredi pravnom licu i preduzetniku koje obavlja poslove upravljanja otpadom u skladu sa ovim zakonom vođenje i čuvanje propisanih evidencija;
- 22) zabrani rad postrojenja za upravljanje otpadom koje ne ispunjava tehničke i druge uslove propisane ovim zakonom;
- 23) zabrani tretman, odnosno skladištenje van postrojenja za upravljanje otpadom koje ima dozvolu;

24) naredi licu koje vrši sakupljanje otpada od držaoca otpada da otpad sakuplja u odgovarajućoj opremi za sakupljanje na mestima određenim za tu namenu radi pripreme otpada za transport;

25) naredi licu koje vrši transport otpada da otpad transportuje do mesta koje je odredio pošiljalac, odnosno do postrojenja za upravljanje otpadom ili do centra za sakupljanje otpada ili transfer stanice;

26) naredi licu koje vrši transport otpada da obezbedi odvojen prevoz različitih vrsta otpada, naročito opasnog otpada;

27) zabrani sakupljanje odnosno transport opasnog otpada sa drugim otpadom;

28) zabrani utovar i transport otpada ako se ne obavlja u zatvorenom vozilu, kontejneru ili na drugi odgovarajući način koji onemogućava rasipanje ili ispadanje otpada prilikom transporta, utovara ili istovara;

29) naredi prevozniku otpada da, u slučaju zagađenja nastalog tokom transporta, izvrši čišćenje i otklanjanja zagađenja životne sredine;

30) zabrani transport otpada bez propisane dokumentacije;

31) zabrani skladištenje otpada na mestima koja nisu tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada i/ili nemaju dozvolu za skladištenje, kao i ako je istekao propisani period skladištenja;

32) zabrani skladištenje otpada koji je pod carinskim nadzorom, na mestima koja nisu tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada i/ili nemaju dozvolu za skladištenje, kao i ako je istekao propisani period skladištenja, u skladu sa ovim zakonom;

33) naredi držaocu da ukloni uskladišteni otpad kada otpad skladišti na mestu za koje ne poseduje dozvolu za skladištenje otpada, kao i ako je istekao propisani period skladištenja, odnosno period na koji je dozvola za skladištenje izdata;

34) naredi držaocu otpada da predmetni otpad ukloni sa mesta koje nije tehnički opremljeno za privremeno čuvanje otpada i/ili nema dozvolu za skladištenje, kao i ako je istekao propisani period skladištenja, u skladu sa ovim zakonom;

35) zabrani rad postrojenja i korišćenje opreme za tretman otpada za koje nije ishodovana dozvola;

36) zabrani rad mobilnog postrojenja za tretman otpada koje nema dozvolu;

37) naredi odvojeno sakupljanje, skladištenje i tretman otpada koji se može koristiti kao sekundarna sirovina;

38) zabrani fizički, fizičko-hemijski i hemijski tretman otpada koji se vrši suprotno odredbama ovog zakona;

- 39) zabrani biološki tretman otpada suprotno uslovima u izdatoj dozvoli;
- 40) zabrani termički tretman otpada suprotno uslovima u izdatoj dozvoli;
- 41) zabrani rad deponije koja ne ispunjava propisane tehničke, tehnološke i druge uslove i zahteve;
- 42) zabrani odlaganje otpada koji nije prethodno podvrgnut tretmanu i odlaganje opasnog otpada sa drugim vrstama otpada na istoj lokaciji, odnosno deponiji;
- 43) zabrani mešanje komunalnog otpada sa opasnim otpadom;
- 44) zabrani odlaganje komunalnog otpada suprotno zakonu i uslovima u izdatoj dozvoli;
- 45) zabrani sakupljanje, transport, tretman, odnosno skladištenje opasnog otpada koji nije obeležen i upakovan na način kojim se obezbeđuje minimalan uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu;
- 46) zabrani mešanje različitih vrsta opasnog otpada, osim u postupku tretmana opasnog otpada kako je propisano dozvolom izdatom od nadležnog organa;
- 47) zabrani odlaganje opasnog otpada bez prethodnog tretmana kojim se značajno smanjuju opasne komponente i njihova svojstva, masa i zapremina;
- 48) zabrani razblaživanje opasnog otpada radi ispuštanja u životnu sredinu;
- 49) zabrani kretanje otpada bez Dokumenta o kretanju otpada, odnosno Dokumenta o kretanju opasnog otpada sačinjenih u skladu sa ovim zakonom;
- 50) zabrani svaku radnju ili akt kojim se upravlja posebnim tokovima otpada suprotno ovom zakonu;
- 51) naredi držaocu otpada primenu ili izvršenje posebnih mera upravljanja tokovima otpada propisanih ovim zakonom;
- 52) zabrani sakupljanje odnosno transport otpada izvan teritorije za koju je izdata dozvola;
- 53) zabrani uvoz, izvoz i tranzit otpada koji se obavlja suprotno odredbama ovog i drugog zakona;
- 54) naredi licu koje ima dozvolu za upravljanje otpadom primenu i sprovođenje mera propisanih za slučaj udesa;
- 55) naredi licu koje ima dozvolu za upravljanje otpadom dostavljanje odgovarajućih obaveštenja, podataka i izveštaja u skladu sa ovim zakonom;
- 56) naloži proizvođaču i uvozniku proizvoda koji posle upotrebe postaju posebni tokovi otpada da vodi i čuva dnevnu evidenciju i dostavi godišnji izveštaj popunjen u skladu sa posebnim propisom;

57) zabrani svaku radnju ili akt protivan odredbama ovog zakona;

58) naredi izvršenje drugih propisanih obaveza u određenom roku.

Ako inspektor u vršenju poslova iz člana 103. ovog zakona utvrdi da su povređene odredbe zakona kojim se uređuje prevoz i transport, zaštita zdravlja ljudi i životinja, promet lekova i/ili drugih zakona, dužan je da o tome, bez odlaganja, obavesti drugog nadležnog inspektora.

U slučajevima kada inspektor utvrdi takve povrede zakona za koje su istovremeno propisane i nadležnosti drugih inspekcijskih organa, obavezan je da, bez odlaganja, obavesti ministra kako bi se zajednički izvršio nadzor i preduzele odgovarajuće mere.

Ukoliko se tokom kontrole upravljanja otpadom od građenja i rušenja ustanovi da se na lokaciji proizvodi opasan otpad koji nije predviđen Planom upravljanja otpadom od građenja i rušenja, inspektor je u obavezi da obavesti nadležni inspekcijski organ u skladu sa propisanim nadležnostima iz člana 104. ovog zakona.

U vršenju nadzora nad primenom mera i postupaka upravljanja otpadom inspektor ima i ovlašćenja i dužnosti utvrđene drugim propisima.

XIII NADLEŽNOST ZA REŠAVANJE O ŽALBI

Član 105

Na rešenje inspektora na osnovu ovlašćenja iz člana 104. stav 1. ovog zakona može se izjaviti žalba ministru.

Žalba se izjavljuje u roku od 15 dana od dana prijema rešenja.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

O žalbi na prvostepeno rešenje nadležnog organa jedinice lokalne samouprave, koje je doneto u vršenju poverenih poslova, rešava ministar.

O žalbi na prvostepeno rešenje nadležnog organa autonomne pokrajine u vršenju poverenih poslova rešava ministar.

O žalbi na prvostepeno rešenje područne jedinice Ministarstva rešava ministar.

O žalbi na prvostepeno rešenje Ministarstva, rešava Vlada.

XIV KAZNENE ODREDBE

1. Privredni prestupi

Član 106

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup pravno lice, ako:

- 1) postupa sa proizvodnim ostatkom kao sa nusproizvodom suprotno propisanim uslovima i/ili ne poseduje dokaze o ispunjenosti tih uslova (čl. 9 i 10);
- 2) krši odredbe o prestanku statusa otpada (član 11);
- 3) obavlja poslove bez Plana upravljanja otpadom kod primarnog proizvođača otpada (član 23);
- 4) obavlja poslove bez Plana upravljanja otpadom u postrojenjima za koje se izdaje integrisana dozvola ili ne vrši njegovo ažuriranje u propisanom roku (član 24. st. 1-3);
- 5) obavlja poslove upravljanja otpadom bez Radnog plana za upravljanje otpadom kod operatera ili ne vrši njegovo ažuriranje u propisanom roku (član 25);
- 6) vrši ispitivanje bez ovlašćenja (član 33);
- 7) obavlja poslove posredovanja u upravljanju otpadom, odnosno trgovine otpadom suprotno odredbama ovog zakona (član 39);
- 8) ne pribavi dozvolu za tretman otpada i poslove tretmana otpada ne obavlja u skladu sa dozvolom, ne objavi listu otpada za čiji tretman ima dozvolu, ne obezbeđuje otpad i ne zaštiti ga od rasipanja i procurivanja ili u slučaju udesa bez odlaganja ne obavesti nadležni organ (član 40. stav 1. tač. 3), 4), 6) i 7));
- 9) ne pribavi dozvolu za odlaganje otpada na deponiju i otpad ne odlaže u skladu sa tom dozvolom, ne obezbedi sprovođenje propisanih mera kojima se obezbeđuje zaštita životne sredine, ako ne obezbedi rekultivaciju deponije i nadzor nad deponijom posle njenog zatvaranja u periodu od najmanje 30 godina ili u slučaju udesa na deponiji bez odlaganja ne obavesti nadležni organ (član 41. stav 1. tač. 3)-7));
- 10) na deponiju primi otpad koji ne ispunjava uslove o odlaganju otpada propisane dozvolom ili ako o odbijanju prihvatanja ne obavesti nadležni organ (član 41. st. 2. i 3);
- 11) obavlja delatnost u postrojenju za upravljanje otpadom koje nema dozvolu za obavljanje tih delatnosti (član 44. st. 1, 2. i 4);
- 12) skladišti otpad na mestima koja nisu tehnički opremljena za privremeno čuvanje otpada na lokaciji držaoca otpada, u centrima za sakupljanje, transfer stanicama i drugim lokacijama ili po isteku propisanog roka za privremeno skladištenje (član 48);
- 13) tretman otpada obavlja suprotno odredbama ovog zakona ili za mobilno postrojenje za tretman otpada ne pribavi dozvolu (član 49. st. 1. i 3);
- 14) vrši ponovnu upotrebu i ponovno iskorišćenje otpada suprotno članu 50. ovog zakona;
- 15) vrši fizičko-hemijski tretman otpada suprotno propisanim uslovima (član 51);

- 16) vrši biološki tretman otpada suprotno propisanim uslovima (član 52);
- 17) vrši termički tretman otpada suprotno uslovima u dozvoli (član 53);
- 18) vrši odlaganje otpada na lokaciji koja ne ispunjava tehničke, tehnološke i druge propisane uslove, odnosno suprotno uslovima utvrđenim u dozvoli ili bez prethodnog tretmana ili odlaže opasan otpad zajedno sa drugim vrstama otpada (član 54. st. 2, 4, 5. i 6);
- 19) ne postupa u skladu sa članom 57. ovog zakona;
- 20) ne poseduje Dokument o kretanju opasnog otpada (član 59);
- 21) ne pribavi saglasnost na Plan upravljanja otpadom od građenja i rušenja (član 75);
- 22) obavlja upravljanje otpadom bez dozvole (član 77);
- 23) obavlja aktivnosti bez potvrde o izuzimanju od obaveze pribavljanja dozvole u slučajevima za koje se ne zahteva dozvola (član 80);
- 24) obavlja delatnost upravljanja otpadom suprotno uslovima propisanim dozvolom (član 83);
- 25) vrši uvoz, izvoz ili tranzit otpada suprotno uslovima i načinu propisanim u čl. 89-92. ovog zakona.

Za privredni prestup iz stava 1. ovog člana može se izreći novčana kazna u srazmeri sa visinom učinjene štete, neizvršene obaveze ili vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet privrednog prestupa, a najviše do dvadesetostrukog iznosa učinjene štete, neizvršene obaveze ili vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet privrednog prestupa.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za privredni prestup iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.

Novčanom kaznom od 1.500.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup iz stava 1. ovog člana strano pravno lice ako ima predstavništvo na teritoriji Republike Srbije i/ili ako je privredni prestup učinjen na teritoriji Republike njegovim prevoznim sredstvom.

Novčanom kaznom od 100.000 do 200.000 dinara kazniće se za privredni prestup iz stava 1. ovog člana i odgovorno lice u stranom pravnom licu.

Zaštitne mere

Član 107

Za privredni prestup iz člana 106. ovog zakona, pored propisane novčane kazne pravnom licu može se izreći i zaštitna mera zabrane obavljanja određene privredne delatnosti, a odgovornom licu zaštitna mera zabrane vršenja određene dužnosti u trajanju do deset godina računajući od dana pravosnažnosti presude.

Za privredni prestup iz člana 106. ovog zakona može se uz kaznu izreći i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili namenjeni za izvršenje privrednog prestupa, odnosno koji su nastali izvršenjem privrednog prestupa.

2. Prekršaji

Član 108

Novčanom kaznom od 500.000 do 1.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) ne klasifikuje otpad na propisan način, odnosno ne izvrši ispitivanje otpada, u skladu sa ovim zakonom (član 8. st. 4. i 5);
- 2) ne izvrši preuzimanje sopstvenih proizvoda koji posle upotrebe postaju opasan otpad, bez naknade troškova, odnosno ako tu obavezu ne prenese na drugo pravno lice (član 34. st. 2. i 3);
- 3) postupa suprotno članu 35. st. 1. i 3. ovog zakona;
- 4) obavlja sakupljanje otpada suprotno članu 37. ovog zakona;
- 5) obavlja transport otpada suprotno članu 38. ovog zakona;
- 6) ne obezbedi sprovođenje Radnog plana operatera, kao operater postrojenja za tretman otpada ili operater na deponiji ne vodi propisane evidencije ili ne odredi kvalifikovano lice odgovorno za stručni rad u postrojenju, odnosno na deponiji (član 40. stav 1. tač. 1), 5), 8) i 9) i član 41. stav 1. tač. 1), 8) i 9);
- 7) sakupljanje odnosno transport otpada ne vrši u skladu sa članom 46. odnosno 47. ovog zakona;
- 8) postupa sa komunalnim otpadom suprotno članu 56. ovog zakona;
- 9) ne poseduje Dokument o kretanju otpada (član 58. st. 1-5);
- 10) ne poseduje Dokument o kretanju opasnog otpada (član 59. st. 1-8);
- 11) upravlja posebnim tokovima otpada suprotno ovom zakonu (čl. 60-76);
- 12) ne obavesti nadležni organ o rezultatima testiranja (član 80. stav 6);
- 13) ne obavesti Ministarstvo, odnosno nadležnu inspekciju o početku rada na lokaciji (član 83. stav 5);
- 14) ne podnese zahtev za izmenu dozvole (član 87);
- 15) ne postupa u skladu sa članom 94. ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara.

Za radnje iz člana 106. stav 1. ovog zakona i stava 1. ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 250.000 do 500.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Za prekršaj iz stava 1. tač. 3), 4), 5), 7), 8) i 11) ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom od 5.000 do 50.000 dinara ili kaznom zatvora do 30 dana.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana može se izreći novčana kazna u srazmeri sa visinom pričinjene štete ili neizvršene obaveze, vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet prekršaja, a najviše do dvadesetostrukog iznosa tih vrednosti s tim da ne prelazi petostruki iznos najveće novčane kazne koja se može izreći po zakonu koji propisuje prekršaje.

Zaštitne mere uz kaznu za prekršaj

Član 109

Za prekršaj iz člana 108. ovog zakona može se uz kaznu izreći i zaštitna mera oduzimanja predmeta koji su upotrebljeni ili namenjeni za izvršenje prekršaja, odnosno koji su nastali izvršenjem prekršaja.

3. Prekršaj odgovornog lica u organu državne uprave, imaocu javnih ovlašćenja, odnosno ovlašćenom pravnom licu

Član 110

Novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu državne uprave, odgovorno lice u autonomnoj pokrajini, odgovorno lice u jedinici lokalne samouprave, imaocu javnih ovlašćenja, odnosno ovlašćenom pravnom licu, ako:

- 1) ne vodi registar nusproizvoda i registar otpada koji je prestao da bude otpad i podatke iz registra ne dostavlja Agenciji (član 12);
- 2) ne donese regionalni, odnosno lokalni plan upravljanja otpadom usklađen sa Akcionim planom i ne dostavi ga Ministarstvu u propisanom roku (čl. 20. i 21. i član 22. stav 3);
- 3) ne obezbedi i ne sprovodi upravljanje otpadom na teritoriji jedinica lokalne samouprave pod uslovima i na način utvrđenim zakonom, Programom i sporazumom skupština jedinica lokalne samouprave (član 30. stav 1);
- 4) vrši ispitivanje otpada bez propisanog ovlašćenja ili suprotno izdatom ovlašćenju ili u vršenju poslova postupa na protivpravan način (član 33);
- 5) ne izvrši evidenciju divljih deponija i postojećih nesanitarnih deponija (smetlišta) na svom području i ne obezbedi uklanjanje i sanaciju, ne izradi projekat sanacije i rekultivacije za postojeće nesanitarne deponije (smetlišta) na način i u roku propisnim ovim zakonom i ne dostavi Radni plan postrojenja sa programom korektivnih mera i dinamikom prilagođavanja rada postrojenja (član 55);
- 6) ako ne uredi selekciju i odvojeno sakupljanje otpada, ne obezbeđuje odlaganje otpada iz domaćinstva u kontejnere ili na drugi način, ne organizuje i ne opremi centre za sakupljanje

otpada iz domaćinstva koji nije moguće odložiti u kontejnere za komunalni otpad (član 56. stav 4);

7) izda dozvolu ako uz zahtev za njeno izdavanje nije podneta propisana dokumentacija (član 81);

8) ne obaveštava javnost na način propisan ovim zakonom (član 88);

9) ne dostavi Agenciji izveštaje o realizaciji planova u propisanom roku (član 93. st. 2-5);

10) ne postupa u skladu sa članom 94. st. 9-11. ovog zakona;

11) ne vodi registre u skladu sa članom 95. i podatke iz registra ne dostavlja Agenciji;

12) nenamenski koristi sredstva za upravljanje otpadom (član 99).

XV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 111

Pravna i fizička lica uskladiće svoje poslovanje sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, osim ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Član 112

Propisi koji se donose na osnovu ovog zakona doneće se u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 113

Do donošenja propisa na osnovu ovlašćenja iz ovog zakona primenjivaće se podzakonska akta doneta na osnovu Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", br. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 - dr. zakon i 35/23).

Član 114

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik RS", br. 36/09, 88/10, 14/16, 95/18 - dr. zakon i 35/23).

Član 115

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", osim odredaba člana 58. st. 4-6. ovog zakona koje se primenjuju od 1. januara 2027. godine.